

374974

P. LEON I. MANU

45/944.

II 11

CUVÂNTUL

ADEVĂRULUI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**PREDICI ȘI CHESTIUNI
PASTORALE**

P. LEON I. MANU

CUVÂNTUL

ADEVĂRULUI

PREDICI ȘI CHESTIUNI PASTORALE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TIPOGRAFIA „DIECEZANA” KOLOZSVÁR—CLUJ, STR. DEÁK FERENC 10

374974

CU APROBAREA
P. V. ORDINARIAT
DE KOLOZSVÁR CLUJ, – SZAMOSUJVÁR GHERLA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca vieață să albă și mai multă să albă

Biserica învățătoare este organismul viu așezat de Dumnezeu pentru a îndruma, povățui și ajuta sufletele pe calea mântuirii. Episcopii și preoții, următorii legiuitori ai apostolilor, au primit misiunea sublimă de a propovădui adevărurile de vieață aducătoare. Dar ei au mai fost făcuți și ispravniți ai tainelor dumnezești. Credincioși misiunii primite dela Mântuitorul neamului omenesc, membrii ierarhiei bisericești în toate timpurile s'au străduit să fie acel organism viu, care face totul pentru a apropia ceriul de pământ și pentru a pune la dispoziția celor de pe pământ »aripi ca de porumb«, cu ajutorul cărora să se ridice în sferele senine ale împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Menirea lor este să îngrijească gloatele, să le stăpânească, să le povățuiască nu atât fu cele materiale și curund trecătoare, cât mai vârtos în cele duhovnicești și deapururi dăinuitoare. Așa a făcut în trecut. Așa face astăzi. Așa va face și pe viitor.

În munca titanică pe care o depune pentru mântuirea sufletelor, preoțimea, în toate timpurile, a făcut uz de ajutorul efectiv pe care l-a întins elementul laic, dornic de a munci pentru mai mare mărirea lui Dumnezeu și a fi de ajutor semenilor în cele spre mântuire. Așa s'a ajuns să avem diferitele organizații: unele bărbătești, altele feminine, unele sub directa conducere a preoților, altele activând independent, dar supravegiate de aproape de aceia, pe cari Spiritul sfânt i-a pus ca să cărmuiască biserica lui Hristos.

Organizații de feliiul acesta avem și noi. Se va spune, și nu fără orice temei, că mai puține decât alte neamuri. Faptul e că avem. Intre aceste organizații locul de frunte îl ocupă reuniunile mariane. Coloratura acestora poartă timbru feminin. Elementul masculin este aproape disparent. Astfel de organizații găsim chiar și cu 50 de ani în urmă. Modul lor de prezentare, pe atunci, făcea impresia unor flori exotice transplantate într'un mediu impropriu. Vegetează... fără nici o vlagă. Părerea generală pe acele vremuri era că menirea acestor fel de organizații este să înlocuiască la anumite ocazii pe crâșnicul sau paraclisierul ajutând la curățirea casei Domnului sau spălând învălitoarele de pe sfântul altar.

Vine regretatul episcop Vasile Hossu și într'un „consistoriu plenar« ținut la Lugoj, publică niște statute tip, și impune întemeierea acestui fel de organizații pe parohii. Dela Lugoj, marele arhieru, trece la Szamosujvár-Gherla. Abia înscăunat în noua sa vladicie îl face să facă acelaș lucru. Ceialaltii vladici de ai noștri fac la fel. Prin asta cârma a făcut ce trebuia și putea să facă. Dar și cele mai bune legi își dau roadele numai dacă cei ce le aplică pe teren sunt la locul lor, și le aplică după gândul legislatorului. Totul atârână dela cei ce activează pe teren. Aici, timp destul de îndelungat, se observă un fel de »amurțală«, cum i-ar zice părintele Dăianu. Abia când anumite frământări își fac apariția, încep cei dela cârma satelor să-și deie seama de rolul și rostul acestor organizații. Se pun pe lucru, mai ales în Eparhia de Nord, căreia i-s'a jurat pierirea. Reuniunile mariane, care aici activează mai intens decât în alte părți, se dovedesc a fi stavilarul de care se izbește dar nu răzbește puvoil nefericit al străduințelor proselitiste. Armele ieșite din arsenalul propagandei proselitiste, ori cât erau de felurite și iscusit alese, se dovedesc inoperante, deoparte fiindcă nu aveau la temelie principiile moralei creștine, de altă parte fiindcă se loveau de rezistența dărză a celor înșiruiți sub »Stea-gul Mariei«.

Pentru ca reuniunile să fie ceea ce trebuie să fie, se simte nevoia de a fi conduse. Cu mult tact și multă chibzuință. Scopul principal al acestor organizații, că se numesc Reuniuni mariane ori că răspund la numele de Agru, ori la orice alt nume, este adâncirea vieții sufletești, pe care o dorim tot mai intensă și tot mai conștientă. Pe terenul acesta nu-i iertat să ne mulțumească aparențele. O paradă, ori cât de bine reușită, nu-i totdeauna semnul unui succes indiscutabil. Vieța sufletească, adâncirea, intenzificarea acestei vieți, trebuie să fie obiectivul spre care să tindă toate străduințele atât ale conducătorilor cât și a celor conduși. Acesta-i obiectivul, care nu trebuie scăpat din vedere niciodată.

Pentru atingerea acestui obiectiv trebuie folosite mijloace potrivite. Cei dela cârmă, și aici înțeleg preoții, că vor conduce direct ori indirect, vor căuta să nu se resimtă în practica organizațiilor o monotonie moleșitoare. O știm cu toții, că dacă timp mai îndelungat rămânem în aceeași practică, cu vremea totul devine ceva mașinal, plictisitor chiar. La această dată se simte nevoia unui element nou. Un element nou aduce înviorare. Stimulează și colorează. Râvna sporește până la entuziasm. Rodurile unei activități izvorite din entuziasm nu vor întârzia.

Ochiul vigilent al preotului va observa când în activitatea asociațiilor religioase, se ivește acest fel de oboseală, ca să nu-i zic plictiseală. La apariția acestui fenomen va fixa un nou obiectiv, ceea ce va avea ca rezultat o activitate febrilă străbătută de o râvnă sfântă. Toate forțele vii ale asociației se vor pune în mișcare. Rezultate nebănuite se vor obține. Preotul este forța dinamică, care prin invențiozitatea sa dă duhul de vieță, care pus odată în funcție, face adevărate minuni. Asociațiile religioase nu sunt numai pentru suprafață. Nu sunt numai de paradă. Nu au menirea numai de a arunca țărână în ochii lumii. Ele sunt și trebuie să fie organisme vii, organisme viguroase, în care pulsul de vieță e ridicat la maxim. Rostul

lor este să deie vieață. Dar cum vor da ceea ce nu au? Aci se începe rolul și rostul preotului, care-i conducătorul lor firesc și autorizat. El se va îngriji ca în acestea sevă de vieață datătoare să circule în plin... se va îngriji ca această vieață să aibă și mai multă să aibă.

PARTEA OMILETICĂ

Anul nou

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anul trecut pe vremea asta avut-am prilejul să doresc tuturor credincioșilor mei an nou fericit. De atunci s'au strecurat 365 de zile, până ce bunul Dumnezeu mi-a îngăduit din nou să fac același lucru, să vă doresc an nou fericit. Deși anul bisericesc se începe cu cea dintâi zi a luni Septemvrie, este un obicei de veacuri ca oamenii să țină ca adevărata sărbătoare și anul nou civil, când sf. noastră biserică prăznuiește atât tăierea împrejur a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, cât și pomenirea marelui dascăl al bisericii, sf. Vasile cel Mare, arhiepiscopul din Cezarea Capadochiei. Chiar și păgânii prăznuiau ziua dela începutul anului. Dar cum prăznuiau ei? Ziua de anul nou pentru ei era o zi de petrecere gălăgioasă, de beții, de necurății. Pentru noi ziua de anul nou este un praznic, când gândul nostru trebuie să sboare la Acela, care în ziua de astăzi a primit un nume, care este peste tot numele, la Acela, înaintea căruia trebuie să se plece tot genunchiul, al celor cerești, a celor pământești și celor de desupt,

la Isus Hristos, dela care vine tot darul cel bun și toată darea cea desăvârșită.

Cu gândul la Acela, care a venit în lume pentru noi oamenii și a noastră mântuire, în ziua de astăzi nici eu nu vă pot dori ceva mai bun decât cele ce vă sunt de lipsă pentru mântuirea sufletelor.

Ceeace vă doresc eu cu prilejul acestui an nou este o strânsă și sinceră alipire de sfânta biserică a Domnului Hristos, de care avem fericirea să ne ținem alipire de mama noastră cea bună: sf. Biserică catolică.

I.

Vă doresc alipire față de sf. noastră biserică fiindcă *asta o cer împrejurările între cari trăim astăzi*. Zilele noastre au o mare asemănare cu cele din suta a optsprezecea. Atunci necredincioșii din toate țările, mai ales cei din Franța, s'au unit pentru ca să facă o ligă, un fel de asociațiune, pentru distrugerea autorității, atât a celei spirituale cât și a celei vremelnice. Dându-și seama că Biserica catolică este cea mai potrivnică planurilor lor nenorocite, pe aceasta caută s'o ruineze cu orice preț. Voltaire, conducătorul necredincioșilor, nu încetă a striga »Lucrați în vie, distrugeți Biserica catolică.« Pentru ca să-și ducă la îndeplinire acest plan diavolesc, au scos o mulțime de cărți, în care-și băteau joc de tot ce era sfânt pentru creștini: tăgăduiau că Hristos e Dumnezeu, viciu îl prezentau ca virtute, iar fericirea oamenilor o așezau în îndestulirea poftei dobitocești. Cărțile acestea au fost lățite în toate părțile. Ne putem închipui cât rău a pricinuit. Intr'aceea în Franța izbucnește revoluția, care răstoarnă toată rânduiala atât în stat cât și în biserică. Tronul regelui se prăbușește, practica religiei creștine încetează, bisericile sunt profanate, altarele dărâmate, icoanele sfinților schimonosite, preoții și toți aceia, cari nu voiau să se lapede de credință sunt omoriți, chiar și regele și regina își sfârșesc vieța sub ghilotină. În Franța nu mai era

îngăduită credința în Dumnezeu, iar o femeie stricată este pusă pe altar și i-se aduce închinăciune ca zeiței minții.

Astăzi? Starea lucrurilor se aseamănă mult cu cea de atunci. Cât de mare este numărul necredincioșilor, cari spun în gura mare, că nu este Dumnezeu, nu-i raiu, nu-i iad, că sufletul e muritor, că omul nu-i altceva decât un dobitoc cuminte, că moartea pune capăt la toate. Cât de mare este numărul aceloră, cari nu mai cred într-o religione descoperită de Dumnezeu, cari nu mai cred în dumnezeirea lui Isus, cari cred numai ceea ce pot cuprinde cu mintea lor slabă, întunecată de multe patimi. Aceștia și alții de pânura lor uresc biserica lui Hristos și ar dori mai bine s'o vadă distrusă astăzi decât mâine. Ura lor este îndreptată mai ales împotriva preoților, fiindcă scris este: bate-voiu pastorul și se va risipi turma. Armele lor sunt viclenia, minciuna, vorbirea de rau, și puterea. forța. Aceștia caută să scoată școlile de sub influința bisericii. Căsătoriile bisericesti le înlocuiesc cu cele civile. Le-ar plăcea să nu mai fie slujbe bisericesti, să nu fie împărtășire cu sfintele taine, să nu mai fie mănăstiri, să nu se facă procesiuni și pelerinaje. În unele țări cum sunt: Mexic, Spania, Rusia, Brazilia și altele, preoții au fost scoși din țară ori omoriți, nu au îngăduit să se facă slujbe nici barem la case private decum în biserici, nici chiar celor de pe patul de moarte nu li-s'a îngăduit să fie împărtășiți cu sfintele taine. Necredincioșii ar face acelaș lucru pretutindenea, dacă ar avea putere. Dacă n'o fac, înseamnă că încă n'o pot face.

II.

, În locul al doilea vă doresc alipire de sf. maică Biserică, fiindcă mare este primejdia de a pierde credința. Este pe mai sus de orice îndoială, că Biserica catolică nu va pieri, fiindcă are promisiunea Mântuitorului, care a asigurat-o, că porțile iadului nu o vor birui. Singuraticii membri ai bisericii însă nu au aceasta asigurare. Ei își pot pierde credința. Avem atâtea pilde

cari ne arată cum anumiți nefericiți și-au pierdut credința. Găsim pilde de acesta la orașe mai multe, dar se găsesc destule, prea destule și pe la sate. Aproape în fiecare parohie se găsesc mai mulți ori mai puțini nefericiți de felul acesta. Ceeace s'a întâmplat cu acești nefericiți, ușor se poate întâmpla cu oricare credincios, pentru ca apoi odată cu credința să-și piardă și sufletul.

Pentru ca să nu vă ajungă o astfel de nefericire va fi bine ca pururea să aveți înaintea ochilor cuvintele Sf. apostol Pavel, care zice: »priveghiați, stați în credință, îmbărbătați-vă, întăriți-vă« (1 Cor. 16, 13). Pe lângă acest îndemn, venit dela marele apostol al neamurilor, mai avem atâtea minunate pilde de statornicie în credință. Acolo sunt nenumăratele cete de mucenici, cari pentru credință și-au jertfit averea, libertatea, bă chiar și vieața. Ce minunată pildă de statornicie în credință ne dau catolicii din Irlanda. Cu treisute de ani în urmă se întâmpla în această țară marea rătăcire dela adevărata credință. În locul învățaturii bisericii catolice trebuia introdusă învățătura cea nouă. Pentru ca asta să se poată face, practica religiunii catolice este strict oprită. Catolicii sunt scoși din bisericile lor, mănăstirile de călugări și călugărițe sunt luate cu forța, iar slujitorii lui Dumnezeu sunt scoși în mijlocul drumului. Episcopii și preoții sunt izgoniți ori uciși. În toată țara nu s'a lăsat nici o școală susținută de biserică, iar părinților li-s'a interzis să-și trimită copii la școală în alte țări. Proprietățile catolicilor au fost confiscate îngaduindu-se proprietarilor să iee în arândă propriul lor pământ pe timp de 31 de ani. Pentru pământul lor trebuiau să plătească arânzi nespun de mari, iar protestanții puteau să-i scoată din proprietățile lor oricând. Aceasta prigoană, cu prea puțină schimbare în bine, a ținut peste 300 de ani. Mulți vor fi ispitiți a crede, că pe calea asta credința catolică s'a pierdut cu totul în Irlanda. Nici de cum. Irlandezii s'au lasat despoiați de orice, numai de credință nu. Ei au trecut peste cele mai neînchipuite greutăți rele, dar credința lor a

rămas tot așa de tare, ca piatra, pe care era clădită Biserica lui Hristos,

Văzând pildele de felul acesta cu toții trebuie să prindem curaj. Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, nu ni-se cere să ne părăsim credința, nici să ne lăpădam de adevărata biserică întemeiată de Mântuitorul lumii dar dacă ni-s'ar cere răspunsul nu poate să fie altul decât: mai bine moarte decât lăpădare de credința mărturisită de mama noastră cea bună: Biserica Domnului nostru Isus Hristos. Amin.

Dumineca înainte de Botezul Domnului

B.U. Cluj / Central University Library Cluj

CUM SĂ PREGĂTIM CALEA LUI ISUS

Părintele cel ceresc îndată ce cea dintâiu pereche de oameni, Adam și Eva, au călcat porunca dumnezeiască încă în raiul cel pământesc, le-a făgăduit un Răscumpărător. Aceasta făgăduință în cursul veacurilor a înoit-o prin mijlocirea prorocilor, cari au spus când și unde are să sosească Messia, cel dorit și așteptat de întreg neamul omenesc. Părintele ceresc a mai spus și aceea, că va trimite anumiți solitori, cari să-i pregătească calea. Așa, prin mijlocirea prorocului Malahia zice: »Iată eu trimit îngerul meu și va găti calea înaintea feței mele și îndată va veni la Biserica sa Domnul, pe care voi îl căutați, și îngerul legăturii, pe care voi îl voiți, iată vine, așa zice Domnul atotțiitorul« (Mal. 3, 1). Prin mijlocirea prorocului Isaia dă de știre Domnul, că înaintea Fiului său va trimite pe cineva,

care să-i pregătească calea, care va fi »glasul celui ce strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Dumnezeului nostru« (40, 3). La vremea sa cuvintele prorocilor se plinesc. Dumnezeu trimite pe Ioan Botezătorul, care venind în lume pentru a pregăti lumea la primirea Răscumpărătorului, după cum ați auzit și din sf. Evanghelia de astăzi, nu încețază a striga: »gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui.«

Acel Răscumpărător al neamului omenesc vine și la noi. Ii place să fie cu noi, în noi. Dar pentruca să poată veni și rămânea cu noi, trebuie să-i pregătim calea, trebuie să facem drepte cărările Lui.

Vom vedea în cursul cuvântării de astăzi, care-i calea cea dreaptă pe care a umblat Hristos și mai apoi cum sunt căile pe cari umblăm noi.

I.

Mântuitorul Hristos a venit în lume, pentru ca să se mântuiască prin El lumea. Ne-a învățat atât cu cuvântul său dumnezeesc, cât și mai ales cu pilda vieții Lui. El este și trebuie să fie pilduitorul după care să ne îndreptăm, să ne întocmim viața. Despre El știm că a umblat numai pe cărări drepte. Drept a fost drumul Lui din sânul Părintelui ceresc până în ieslea din Vișlaim. Dreaptă a fost calea Lui din Vișlaim până în Eghiptet și de acolo în Nazaret. Drepte au fost căile Lui atât în viața privată, cât și în cea publică până sus pe muntele Calvarului. Căci, la adică, unde ar și duce drumul drept, decât la Calvar... și de acolo în ceruri. Încă înainte ce ar fi sosit în lume Mântuitorul, cu veacuri înainte spunea Domnul, prin rostul prorocului-împărat David: »Ca un uriaș să alerge cale, din marginea cerului ieșirea lui... și întâmpinarea lui până la marginea cerului« (Ps. 18, 6—7). El rămâne statornic pe drumul pe care și-a propus să meargă. De unde atâta statornicie? El nu se abate dela această cale nici cu un pas, nici barem cât un fir de păr. Pentru ce? Pentrucă calea Lui era voia Pă-

rintelui său. »In capul cărții (sf. Scriptură) scris este pentru mine, ca sa fac voia Ta Dumnezeu» (Ps. 39, 11). Aceste cuvinte ale prorocului-împărat, care spun atât de mult, Sf. apostol Pavel le pune deadreptul în gura Mântuitorului, care, după cum ne spune în epistola către Evrei, zice: «Atunci am zis: Iată viu, (în capul cărții e scris de mine): ca să fac Dumnezeu, voia Ta» (10, 7). Din acestea se vede lămurit, că vieța Mântuitorului este o carte deschisă, a căreia conținut se poate cuprinde în următoarele cuvinte: împlinirea voinții Părintelui ceresc. Intru împlinirea voinții lui Dumnezeu merge atât de departe, încât poate să zică: »mâncarea mea este să fac voia celui ce m'a trimis, să săvârșesc lucrul lui» (Io. 4, 34). Mântuitorul o spune limpede, deschis și în auzul gloatelor, că Fiul omului a venit nu pentru ca să facă voia sa, ci voia celui ce l'a trimis, a Tatălui. Dacă aceasta e calea, pe care a bătătorit-o Mântuitorul, e mai pe sus de orice îndoială, că pentru a ajunge la El este o singură cale, aceea de a face voia Părintelui ceresc. Aceasta este calea cea dreaptă.

II.

Să ne tragem acum socoata cu noi înșine. Să examinăm mai deaproape cărările, căile, pe cari le bătătorim noi. Sunt acelea cărări drepte? Oare voința cea sfântă a lui Dumnezeu este indreptarul vieții noastre?

Să ne oprim întâiu și mai întâiu la ocupațiile noastre zilnice, la ocupațiile de fiecare zi, de dimineața până seara. Le facem toate acestea numai pentru Dumnezeu. Când le facem ne ridicăm privirile numai spre ceruri, ori doară le mai aruncăm și la cele pământești; căutând dacă le place altora, dacă sunt indestuliți cu ceea ce facem și cum facem? Dacă ne batem capul cu astfel de considerații și mai ales dacă acestea sunt cele mai de căpetenie pentru noi, am apucat pe căi greșite, cărările noastre sunt strâmbe.

Dacă am făcut vre-o greșală, dacă nu mi-a succes ceva,

simt că sunt cuprins de un fel de neliniște, mi-am pierdut toată voia. Pentru ce? Pentrucă alții mi-au băgat vină? Pentrucă m'am făcut de rușine înaintea altora? Dacă așa-i cazul am apucat pe căi greșite, cărările sunt strâmbe.

Mă ocup cu multe lucruri, multe aș dori să le schimb, să le reformez, chiar și lucruri de acelea, cari nu se țin de mine? De pildă: nu-mi place cum merg lucrurile la primărie. Nu-mi place cum merg lucrurile în curatoratul bisericii. Nu-mi place cum cântă cantorul în strană, nici cum își face slujba crâșnicul în biserică. Nu-mi place cum cântă tineretul în biserică, nu-mi place ce face și cum face reuniunea mariană și prin asta îmi neglijez lucrurile mele, nu-mi mai bat capul cu casa mea, cu familia mea, cu cele ce se țin într'adevăr de mine. E cale dreaptă asta? De multeori, de cele mai multeori e drum lăturalnic, e cale strâmbă. Care-i calea cea dreaptă? Bătrânii în cumințenia lor ziceau: »Ce nu putem noi schimba lăsăm în grija lui Dumnezeu.« Dacă văd, că ceva nu-i la loc, voi spune odată celor ce sunt în drept și pot să îndrepteze, apoi la toate le dau pace, căutând să-mi păstrez pacea și liniștea sufletească.

Poate uneori mă interesează mult viitorul. Ce va fi și cum va fi? Și aceasta-i o cale lăturalnică, o cărare strâmbă. Calea cea dreaptă este ca eu zi de zi să-mi fac lucrurile după cea mai bună știință și conștiință a mea. Caut să-mi împlinesc cu toată conștiințiozitatea datorințele, atât în cele sufletești, cât și în cele vremelnice. Caut să-mi îndeplinesc datorințele, pe cari le am ca om, ca bun creștin, ca prunc, ca fecior sau fată, ca soție, ca mamă, ca bărbat (soț de căsătorie) și tată, caut să-mi îndeplinesc datorințele ca sprijin al părinților mei sau ai soției mele ajunși la bătrânețe, neputințe și lipsuri, caut să-mi îndeplinesc datorințele ca un bun credincios și bun cetățean, apoi toate celelalte le las în grija altora, mai ales în grija bunului Dumnezeu.

Să ne străduim să fim drepecți și simpli față de creaturi.

Inima să nu ne-o legăm de nici o zidire. Cu nime să nu ne lăsăm la prea mare intimitate. În toate să căutăm numai pe Dumnezeu, chiar și în părintele nostru sufletesc. Dar în aceeași vreme să fim drepecți și simpli chiar și cu noi înșine. Să grijim ca neliniștea peste măsură asupra noastră să nu se înstăpânească. Scăderile de cari suferim să ne străduim a le scărița curând, punându-ne toată nădejdea în darul lui Dumnezeu, fără de care nu putem face nici un bine. Iar dacă vedem în noi ceva bine, ceva însușiri bune, acelea să le prețuim și mulțumind lui Dumnezeu pentru toate, să ne străduim a le folosi toate spre mai mare mărirea lui Dumnezeu, căci tot ce facem spre mărirea lui Dumnezeu ne este de folos în cele spre mântuirea sufletului. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Botezul Domnului

Domnul nostru Isus Hristos după ce s'a înapoiat din Egipt, unde l-au dus Iosif și Maria, fiindcă Irod »căuta sufletul pruncului«, adecă voia să-l ucidă s'a așezat în Nazaret. Aici și-a petrecut copilăria, aici și-a petrecut anii tinereții, uitat de lume, necunoscut neștiut cu sudoarea feții sale câștigându-și pâinea de toate zilele, atât pentru sine, cât și pentru Preacurata Lui Maică. Când plini 30 de ani, din rânduiala Părintelui ceresc, părăsi singurătatea Nazaretului, pentru ca să-și înceapă activitatea publică.

Par'că vedem cu ochii sufletului nostru cu câtă gingășie își ia rămas bun dela Mama Sa. Inima lui de fiu iubitor simte greul despărțirii, dar trebuie să plece, fiindcă Fiul omului a venit nu pentru ca să facă voia sa, ci voia celui ce l-a trimis,

a Tatălui. Pașii lui se îndreaptă spre Jordan, unde era Ioan predicând botezul pocăinții întru iertarea păcatelor. Isus se amestecă printre cei ce ascultau propovăduirea lui Ioan. Așteaptă să-i vină rândul, ca să primească și el acel botez. Ioan, deși nu văzuse pe Mântuitorului nici odată în vieța lui de până atunci, îl recunoaște. La stăruințele Mântuitorului îl botează. Dar după ce iese Isus din apa Iordanului, de vreme ce Spiritul sfânt în chip de porumb era asupra lui, dintru înălțimea ceriurilor se aude glasul Părintelui ceresc zicând: »Acesta este Fiul meu cel iubit, întru carele bine am voit«. În felul acesta arată Părintele ceresc pe Fiul său, pentru aceea praznicul de astăzi se mai numește și »Arătarea Domnului«.

Să vedem mai cu amănuntul cum se întâmplă botezul Domnului și apoi cele ce au loc după acel botez.

I.

Ioan Botezătorul, trimis anume de Părintele ceresc pentru ca să pregătească neamul ales, și prin el lumea, la primirea Răscumpărătorului, după ce timp îndelungat petrece în cea mai aspră pocăință, se așează la un loc potrivit, lângă râul Iordanului, unde începe să îndemne lumea la pocăință botezând pe cei ce mergeau la el cu »botezul pocăinții întru iertarea păcatelor«. Și sunt mulți, foarte mulți cei ce aleargă la Iordan pentru ca să asculte și să se boteze dela Ioan. Între ascultătorii lui Ioan sunt oameni de toate vârstele și de toate condițiile sociale. Găsim acolo botași cari mânau cămile, alături de păstori dela turmele din apropiere. Vedem acolo soldați, dar, printre ascultători găsim chiar și cărturari și farisei. Printre aceștia se amestecă Isus. Deși El este sfințenia nemărginită se amestecă printre păcătoși, ca și când ar fi asemenea lor. Așteaptă până-i vine rândul la botez. Ioan până atunci nu cunoscuse pe Mântuitorul. El însuși ne spune: »Și eu nu l-am cunoscut«. (Io. 1, 31). De sigur a auzit despre Mântuitorul dela mama sa, Sf. Elisaveta, dar nu-l văzuse încă. Când între cei ce erau să se boteze vede pe Isus, de sigur cu inima plină de

bucurie, că în sfârșit îl vede, pătruns de adâncă smerenie, îi zice: poate ar trebui să schimbăm rolurile: »Eu am trebuința să fiu botezat de tine, și tu vii la mine?« (Mt. 3, 14). De sigur Mântuitorului i-a căzut bine, s'a bucurat mult văzând atâta smerenie la Inainte-mergătorul său, dar cu o blândeță mai pe sus de fire îi zice: »Lasă acum, căci așa ni-se cade să împlinim toată dreptatea«. (Mt. 3, 15). La rândul său Ioan, de sigur luminat de darul dumnezeesc, a priceput că Mântuitorul deoparte vrea să deie o minunată pildă de smerenie, de altă parte vrea să arete că botezul lui Ioan este îndreptățit, fiindcă închipuește botezul pe care-l va aduce El, care va boteza cu »Spirit Sfânt și cu foc«. (Lc. 3, 16).

Acum, cu ochii sufletului meu, par'că văd pe Isus cum după ce depune haina de pe deasupra se bagă în apă, își pune mâinile în semn de cruce pe piept, de vreme ce Ioan rostind rugăciunea obișnuită la botezul său, îi toarnă apă pe cap. Ce putea simți Ioan în aceste clipe? De sigur era străbătut de aceleași simțeminte, ca și preotul, care rostind la sf. Altar cuvintele »luați mâncăți«... cu ochii credinței sale vede pe Isus într'o stare atât de smerită, ascuns sub forma pâinii... ori ca preotul, care în scaunul de mărturisire aude suflete alese și curate, cerând deslegare de păcate. Ce minunată pildă de smerenie ne dă Mântuitorul, care se arată lumii ca un păcătos de rând, deși El este sfântul sfinților și izvorul a toată sfințenia. Cât de mult trebuie să prețuim și noi smerenia, dacă Mântuitorul a prețuit-o atât de mult, încât nu numai că a deprins-o în cursul întregii lui vieți pământești, ci așteaptă dela învățăcei să învețe dela El, zicând: »învățați dela mine că sunt blând și smerit cu inima«.

II.

Dar să vedem ce se întâmplă după botezul Mântuitorului. »Și după ce a fost botezat Isus a ieșit din apă«, zice sf. Evanghelie, pentru ca plecându-și ghenunchii să se roage. Și pe

când Mântuitorul în genunchi cu Măinile pe pept era »rugându-se s'a deschis ceriul«, iar Părintele ceresc și Spiritul sfânt l-au preamărit. Da, rugăciunea deschide ceriurile deasupra noastră pentru ca apoi să aducă asupra noastră binecuvântarea Părintelui ceresc și mângăierea Sfântului Spirit. Din sfintele scripturi vedem că și Petru« pe când a mers pe co-perișul casei ca să se roage... a văzut ceriurile deschise«. Când apostolii și cei împreună cu ei »toți petreceau cu o inimă în rugăciune... s'au umplut toți de Spirit sfânt«. (Fp. 2, 2-4). De asta să nu se mire nime, căci Domnul cu multe veacuri înainte prin rostul Înțeleptului spunea că »rugăciunea celui smerit norii va pătrunde«.

Dar îndată ce se adâncește Isus în rugăciune, iată că un sgomot se aude. Un sgomot asemenea aceluia, de care însoțite sunt fulgerile. Dintru înălțime un nor luminos se lasă spre pământ, un nor care se aseamănă cu porțile raiului. Raze de strălucitoare lumină se revarsă din acel nor, raze care învăluie pe Mântuitorului într'o lumină cerească. În mijlocul acelu val de lumină se vede un porumb alb ca zăpada, care s'a pogorit din ceriu: este Spiritul Sfânt, care în chip de porumb se așează deasupra Mântuitorului. Din înaltul ceriurilor un glas ca de tunet răsună. E glasul Părintelui ceresc care zice: »Acesta e Fiul meu cel iubit, întru care bine am voit«. (Mt. 3, 17).

Ceriurile se deschid, pentru ca să arete că Fiul lui Dumnezeu din ceriuri a venit, pentru ca pe noi la ceriuri să ne ridice, pentru ca să fim și noi acolo unde El își are tronul măririi deadreapta lui Dumnezeu Tatal. Spiritul cel sfânt a lui Dumnezeu se așează deasupra Mântuitorului pentru ca să vedem plinindu-se prorocia, care de veacuri vestea acest lucru. Și glasul Părintelui ceresc ne asigură că Isus este Fiul iubit al Tatălui, pentru ca să credem și crezând vieață să avem. Insuș Părintele ceresc îl arată pe Fiul, pentru ca mai târziu când ne va spune acelaș lucru să mai auzim de pe buzele

aceluiaș Dumnezeu Tatăl ca așteapta dela noi ca pe acesta să-l ascultăm.

Domnul nostru și-a dovedit misiunea dumnezească de atâtea ori atât cu cuvântul, cu învățătura cât și prin multele semne și minuni pe cari le-a savârșit. Părintele ceresc, la nașterea Mântuitorului și-a trimis îngerii ca să fie mărturii nemincinoase, iar cu prilejul botezului Mântuitorului însuși Părintele ceresc glăsuște, spunând respicat că cel ce s'a botezat în Iordan dela Ioan, este Fiul lui Dumnezeu, Messia cel făgăduit și cu atâta dor așteptat.

Noi credem și mărturisim că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Dar o mărturisire numai cu buzele nu ajunge. Trebuie să mărturisim pe Hristos mai ales prin faptele noastre. Vieța să ne-o întocmim după cum ne-a învățat atât cu cuvântul cât și cu pilda vieții Lui, pentru ca să putem la El ajunge și cu El să rămânem pentru toată veșnicia. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca după botez

HRISTOS INDEAMNĂ LA POCĂINȚĂ

După ce Ioan Botezătorul a botezat pe Mântuitorul în râul Iordanului, predică și mai departe acelaș lucru: botezul pocăinței intru iertarea păcatelor. Oamenii de toate vârstele și de toate stările merg să asculte cuvântul lui. Ascultătorii îngrijorați întreabă ce trebuie să facă. El răspunde tuturor. Răspunde ostașilor. Are însă cuvinte deosebit de aspre față de farisei. Vorbește limpede, respicat, spunând verde în ochi tot

ce avea să spună. Pe vremea aceea stăpânea Irod. Acesta trăia în nelegiuire cu soția fratelui său. Ioan nu-l cruță nici pe Irod. Ii spune oblu în față că nu se cuvine să țină soția fratelui său. Irod, care ținea mult la Sf. Ioan Botezătorul, fiindcă adeseori cerea sfat dela el, și ascultând sfaturile lui umbla bine, pus la cale de femeia lui nelegiuită, aruncă pe marele proroc în temniță. Auzind Isus că Ioan este prins, după cum se spune în sf. Evanghelie de astăzi, se duce în Galilea, de sigur pentru ca să împlinească ceea ce veacuri în urmă a fost spus marele proroc Isaia, care zicea: »Poporul ce ședea întru întunerec a văzut lumină mare, și celor ce ședeau în laturea și în umbra morții lumină le-a răsărit. »De atunci a început Isus a predica și a zice: »Pocăiți-vă, căci s'a apropiat împărăția ceriurilor«.

Din începutul predicării Mântuitorului se desprind două lucruri, și anume: El predică pocăința, iar în locul al doilea pune în vedere apropierea împărăției ceriurilor. Să le luăm pe rând.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Venind pe lume înainte-mergătorul Domnului, Sf. Ioan Botezătorul, cu glas puternic de mare proroc, îndeamnă lumea la pocăință. »Pocăiți-vă zice el, că s'a apropiat împărăția ceriurilor«. Imbrăcându-se în haine aspre din păr de cămilă, incingându-se cu curea, nutrindu-se cu lăcuste și cu miere sălbatică, prin pilda vieții lui cuvintează și mai grăitor același lucru: pocăința.

Vine Mântuitorul lumii. Când să-și înceapă activitatea publică întâiu și mai întâiu merge la Ioan Botezătorul, dela care primește »botezul pocăinții întru iertarea păcatelor«. Cine? Isus; despre care marele apostol al neamurilor zice, că-i »sfânt, fără răutate, fără spurcăciune, despărțit de păcătoși, și mai înalt decât ceriurile, care nu are lipsă... ca în toate zilele să aducă jertfe, întâiu pentru păcatele sale« ... (Evr. 7, 26-27). Acest Sfânt al sfinților primește botezul pocăinții întru iertarea păcatelor. Dar și cu graiul său Isus vestește același lucru: »Po-

căiți-vă», zice El, cum s'a p^utut vedea din sf. Evanghelie de astăzi. Pocăiți-vă, spun neîncetat apostolii Domnului. Pocăiți-vă, strigă neîncetat următorii apostolilor, episcopii și preoții din toate vremurile. Pocăiți-vă strigă Biserica Domnului nostru Isus Hristos, care în marele sobor dela Trient învață că »vieața creștinului este o continuă (neconținută) pocăință«. Așa e vieața adevăratului creștin este o neconținută pocăință.

Acum să ne ațintim privirile asupra noastră. Fiecare să se gândească și să-și tragă socoata cu sine însuși. Noi suntem creștini. Noi spunem că credem în evanghelie. Spunem că suntem învățaceii Domnului nostru Isus Hristos. Spunem sus și tare că suntem fii credincioși a adevăratei biserici a Mântuitorului. Până aici toate bune. Dar oare ținem noi pocăință? Ce fel de pocăință ținem? Ce raport este între pocăința și între păcatele noastre? Suntem noi destul de râvnitori întru primirea sfintei taine a pocăinții? Cum ne pregătim la sfânta spovedanie? Ce fel de rezultate am ajuns până acum? Cum ținem posturile? Cum ținem zilele de înfrânare, pe care ni-le poruncește Biserica? Bunul Dumnezeu, în milostivirea sa față de noi se îngrijește ca zi de zi să trimeată ori să lase asupra noastră, anumite necazuri și greutăți, se îngrijește ca fiecare din noi zi de zi să-și aibă crucea suferințelor sale. Cum ne purtăm aceea cruce? Să nu scăpăm din vedere un lucru: rodul pocăinții este iertarea păcatelor. Dorim să ajungem la iertarea păcatelor, însă nu-i iertat să uităm că: fără pocăință nu-i iertare de păcate. Un mare învățat și mare sfânt al Bisericii, Sf. Augustin zice: »Păcatul trebuie să sufere, ori aici prin pocăință, ori în ceialaltă lume prin foc. Pocăința e de mare preț! Cei osândiți o știu foarte bine asta, dar nu mai pot avea nici o nădejde de iertare, fiindcă nu mai au timp să țină pocăința«.

II.

În locul al doilea Mântuitorul ne pune în vedere că s'a

apropiat împărăția ceriurilor. Despre apropierea împărăției ceriurilor vorbit-a și Sf. Ioan Botezătorul. În cuvântările pe care le ținea, nu înceta a spune: pocăiți-vă ca s'a apropiat împărăția ceriurilor. Vedem că și Mântuitorul chiar dela începutul propovăduirii sale, după cum adeverește și, sf. Evanghelie de astăzi, îndeamnă oamenii la pocăință, fiindcă, după cum zice El, s'a apropiat împărăția ceriurilor. Oare care-i »împărăția ceriurilor«, despre a căreia apropiere vorbește Mântuitorul? Împărăția ceriurilor despre care vorbește Isus în acest loc este aici pe pământ, e Biserica Mântuitorului și anume: Biserica luptătoare. Împărăția ceriurilor s'a apropiat, este de față, noi suntem membrii acestei biserici, suntem, să zicem așa, supușii născuți ai acestei împărății a ceriurilor. În aceasta biserică fiecare, punându-se sub drapelul sfintei cruci, trebuie să lupte împotriva lumii, a diavolului, a trupului. Aceștia sunt dușmanii noștri neîmpăcați. Unul sau altul dintre aceștia, de cele mai multe ori însa toți deodată, se napustesc asupra noastră pentru ca ducându-ne pe căile păcatului să încetăm a mai fi membri vii ai împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Atacurile lor sunt puternice. Acești dușmani ai noștri nu vreau să știe de odihnă, nu vreau să cunoască nici un repaos. Ne hărțuește când unul, când altul, când toți deodată, fiindcă ei ne vreau în ghiarele morții, în ghiarele păcatului, fiindcă păcatul este moartea sufletului, moartea vieții după dar.

Dar nici de adevărata împărăție a ceriurilor nu suntem departe. Clipa, când din biserică luptătoare din care facem parte până suntem în aceasta lume, ajungem în biserică biruitoare (învingătoare), în ceriuri, sau că pierdem aceea fericită împărăție pentru totdeauna, nu-i departe. Cum am putea zice că împărăția aceea este departe, când zi de zi suntem tot mai aproape de ea? Cum am putea zice că-i departe de noi, când vedem că viața omenească este atât de scurtă, iar moartea este atât de aproape? Cum am putea zice că împărăția aceea este departe, când ne dăm seama că moartea va decide chestiunea

aceea mare: că vom ajunge în raiu ori doară în iad, și încă pentru totdeauna?

Că vom muri este prea sigur. Dar când vom muri, e de tot nesigur. Sf. Augustin ne asigură ca după cum e vieța noastră pământească, așa are să fie și moartea; și cum ne va fi moartea așa are să fie și veșnicia. Suntem gata pentru clipa aceea atât de însemnată? Sau dacă tocmai nu suntem gata, ne străduim să ne pregătim? Când va veni Fiul omului nu știm. Insuși Domnul ne spune: nu știți nici ziua nici ceasul. Fericit va fi acela pe care Fiului omului, dreptul Judecător îl va afla priveghind, dar vai de acela, pe care-l va afla lenevind, nepregătit. Drept aceea să dăm ascultare cuvântului Domnului, care ne zice: »Pocăiți-vă, că s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu.« Amin.

BCU Cluj / Library Cluj

Dumineca leproșilor

DESPRE PĂCAT

Sfânta evanghelie de azi ne povestește vindecarea alor zece bărbați leproși. Noi, cari n'am văzut oameni cuprinși de aceasta boală, nu ne putem inchipui destul de viu grozăvenia și uriciunea leprei. Ea face să cadă carnea de pe om bucată de bucată. Să vezi un om căruia i-a căzut nasul, buzele, urechile, căruia i-se văd vinele și oasele și care tot mai trăiește! Iată ceva grozav. Un mort — așa zicând — care mai umbla. Sfinții aseamănă lepra cu păcatul. Ceace este lepra pentru

trup aceea e păcatul pentru suflet. Și cu atât mai grozav este păcatul decât lepra cu cât e mai scump sufletul decât trupul. Pentru ca să avem o teamă sfântă față de păcat să vedem azi uriciunea și răutatea păcatului.

I.

Am putea să cuprindem uriciunea păcatului, dacă am putea să înțelegem cât este de frumos un suflet fără de păcat. Dar cine va putea să înțeleagă frumusețea care răpește și inima lui Dumnezeu? Sfânta Ecaterina de Siena a fost învrednicită din partea lui Dumnezeu să vadă un suflet în statul darului sfințitor, fără păcat de moarte. Atât a fost de fermecată de frumusețea lui, încât de atunci începând a sărutat urmele pașilor acelora, cari se trudesc pentru mântuirea sufletelor. Părintelui său sufletesc i-a zis: „*O Părinte, dacă ați vedea frumusețea sufletului care se află în statul darului sfințitor, pentru un singur suflet de aceasta! Văți da de o mie de ori viața!*”

Sfânta Francisc a Romana își vedea Ingerul păzitor. În acela lumina darului era atât de mare, încât ar fi întunecat și strălucirea soarelui. Sufletele fără de păcat de moarte se aseamănă cu îngerii, dar și un singur păcat de moarte le face asemenea diavolilor. Câteodată uriciunea sufletului se oglindește și în trup. Marele pictor, Leonardo da Vinci, a lucrat multă vreme la minunata sa pictură: *Cina cea de Taină*. Într-o vreme căuta un model de pe care să vopsească fața Mântuitorului. Spre marea lui bucurie, într-o biserică din Roma, printre cântăreții din cor, a văzut un tânăr cu fața frumoasă și blândă. Il chema Petru Bandinelli. Tânărul a primit bucuros ca după fața lui să picteze fața lui Isus. După doi ani pictorul căuta un model pentru fața lui Iuda. Il trebuia o față pe care să fie întipărit păcatul. A găsit în sfârșit un tânăr a cărui față era îmbătrinită prea de vreme, pe care se vedea semnul ruinei sufletesti. Dar când a fost pus în fața »Cinei celei de Taină« și pictorul a început să picteze fața lui Iuda, omul a început

să plângă cu amar. Era același Petru Bandinelli care a stat de model pentru fața lui Isus. Incepuse o vieță plină de păcate și în doi ani de vieță destrăbălată fața sa de Hristos s'a schimbat în fața lui Iuda.

Se întâmplă foarte rar ca păcatul să schimbe și fața, dar totdeauna schimbă sufletul. Ce groază ne-ar cuprinde, dacă ne-ar fi dat să putem vedea sufletele întinate cu păcate de moarte. Câți au fața frumoasă dar sufletul de diavol, pentru că au păcate de moarte! Dacă și-ar vedea sufletul în aceea stare, poate ar muri de groază.

II.

Vom cunoaște cât de cât rautatea păcatului dacă vom socoti că el este o *vătămare*, o *disprețuire* și o *nerecunoștință* față de Dumnezeu.

a) Răutatea unei vătămări, după cum zice Sf. Toma, se măsoară, după persoana care o suferă și după persoana care o săvârșește. Pentru a ne face să înțelegem aceasta Fr. Olgiati aduce această pildă.

Un Ion oarecare, mergând la armată și spunând „*prostule*“ unui simplu soldat ca el, nu fu pedepsit: când dădu aceeași poreclă caporalului său, fu pedepsit cu 10 zile carceră: când îi spuse același lucru și sergentului, pedeapsa îi crescă și mai mult, zicându-i tot astfel și locotinentului, colonelului, generalului... fu pedepsit din ce în ce mai aspru. El nu putea înțelege, și-și zicea: »Vina mea a fost în toate cazurile aceeași, eu n'am zis niciodată mai mult decât „*prostule*“, pentru ce dar atâta deosebire de pedeapsă? E adăvărată nedreptate! El nu știa că mărimea pedepsei se măsoară cu cinstea persoanei vătămate.

Cine este Dumnezeu pe care îl vatămă oamenii? „*El este împăratul împărățiilor și Domnul Domnilor*“. (Apoc, 17, 14). Dar oamenii, toții oamenii la olaltă, cine sunt? „*Ca o picătură din cadă, ca un sculptit*“. (Isaia 40, 15). Chiar toate neamurile

sunt ca o nimica înaintea lui Dumnezeu, după cum zice tot Isaia (40, 17): „*Toate neamurile întru nimica s'au socotit*“. Și atunci ce este un om față de Dumnezeu? Nici cât un fir de praf față de toată lumea. Și acest nimic cutează să vatem pe Dumnezeu; să calce poruncile lui Dumnezeu; chiar să injure pe Dumnezeu! Cine va putea măsura vătămarea ce i-se face lui Dumnezeu și prin un singur păcat de moarte?

b) Păcatul este și o *disprețuire* a lui Dumnezeu. Omul când păcătuiește pune în cumpănă prietenia lui Dumnezeu și lucrul oprit. Și în locul prieteniei lui Dumnezeu, al darului lui Dumnezeu, el alege pofta lui, voia lui. Cât de ticăloase sunt lucrurile pentru cari părăsesc oamenii pe Dumnezeu! Pentru o brazdă de pământ, pentru o nebună fală, pentru îndestulirea mâniei ori a poftii dobitocești omul disprețuiește pe Dumnezeu. „*Mă spurcă pe mine, către norodul meu, pentru o mână de orz, și pentru o bucată de pâine*“. (Ezechiel 13, 19). O ce dispreț pentru bunul Dumnezeu, când în locul lui omul alege o plăcere ticăloasă sau orice lucru trecător! Vai cât este de disprețuit bunul Dumnezeu din partea oamenilor! Cât aleargă unii după prietenia celor mari ai lumii, cât aleargă alții după bunătațile și după desfătările cele trecătoare, iar prietenia lui Dumnezeu și bunătațile cele nemărginite, făgăduite de El nici nu le bagă în seamă! Ce amară durere vor simți într'o zi când vor cunoaște cât de fără de preț și deșarte au fost lucrurile pentru cari au disprețuit pe bunul Dumnezeu! Numai să nu fie prea târziu aceasta părere de rău.

c) Păcatul mai este și o *nerecunoștință* față de Dumnezeu, Nimic nu rănește mai mult inima unui binefăcător decât nerecunoștința acelor pe cari i-a iubit și le-a făcut bine. Și oare cine ne-a făcut nouă atâta bine cât ne-a făcut bunul Dumnezeu? El ne-a dat acea gură pe care o folosim ca să-L vătămăm. El ne-a dat ochii și urechile și toate mădulările pe cari le facem arme de nedreptate împotriva Celui ce ni le-a dăruit.

Dar bunul Dumnezeu nu numai, că ne-a dat tot ce avem,

ci ne-a și răscumpărat cu viața și sângele său. Și apoi cu ce-i răsplătim noi toate aceste? — Cu vătămări, cu multe și grele vătămări! De aceea pune sfânta Biserică în gura lui Isus această plângera sfâșietoare: *Poporul meu ce ți-am făcut sau cu ce te-am supărat? Pe orbii tăi i-am vindecat și pe leproși i-am curățit și pe bărbatul ce era în pat l'am îndreptat. Poporul meu ce ți-am făcut și cu ce mi-ai răsplătit?*

Nu este deci în lumea asta un lucru mai urit și mai rau decât păcatul. De aceea sfinții nici nu s'au temut de nimic, numai de păcat.

Maria de Brabant trăia o viață curată și sfântă departe de lume. Un tânăr stricat a încercat să o ducă la păcate. Și pentru că n'a putut să-și ajungă scopul și-a făcut un plan drăcesc. A furat un lucru prețios din casa în care tânăra sfântă își câștiga pâinea cea de toate zilele, l'a ascuns în coșul ei și i-a zis: »Dacă nu-mi faci pe voie, te voiu pări și voi dovedi, că ai furat«. Fecioara trebuia să aleagă: ori să păcătuiască ori dacă nu, să fie socotită de hoața și să fie judecată la moartea cea mai crudă, după legile de atunci. Dar ea plină de tărie își zise: »*Mai bine să sufar o moarte rușinoasă decât să păcătuiesc*«. Nenorocitul de tânăr a părit'o și Maria Brabant a fost îngropată de vie.

Iată care trebuie să fie hotărîrea fiecăruia dintre noi: »*mai bine moartea decât păcatul*«. Da, mai bine moartea decât să vătămăm să disprețuim și să amarim pe bunul Dumnezeu. Mai bine moartea și orice durere în lumea aceasta, unde toate trec, decât chinurile iadului cari nu trec niciodată. Amin.

Dumineca lui Zaheiu

DESPRE ISUS DIN SFÂNTA TAINĂ

Sfânta Evanghelie de astăzi ne povește o întâmplare foarte plăcută și mângăietoare. Isus — după ce a vindecat pe un orb — trecea prin Ierihon. Lume multă îl însoția. Zaheiu marele vameșilor și om bogat, voia să vadă și el pe Isus. Dar fiindcă era mic de stat și fiindcă Isus era încunjurat de popor, ca să-l poată vedea, s'a urcat într'un smochin. Lui Isus i-a plăcut dorința sfântă a lui Zaheiu, de aceea i-a făcut o cinste la care nici nu se aștepta. Trecând pe lângă el i-a zis: „Zaheie, grăbește de te pogoară, căci astăzi în casa ta trebuie să rămân”. (Luca 19, 5). Ne putem închipui ce bucurie pe Zaheiu. Nu numai, că poate să vadă pe Marele Făcător de minuni, dar îl va avea de oaspe în casa sa. „Și grăbindu-se, s'a pogorit, și l-a primit pe dânsul bucurându-se”. (Luca 19, 6).

O vremuri sfinte, când bunul Dumnezeu a petrecut cu oamenii și a intrat să mănânce și să odihnească în casa lor! Cât au fost de fericiți ochii cari l-au văzut și urechile cari l-au auzit! Inșă putem să fim și noi tot atât de fericiți, numai sa avem credință pentrucă Isus a rămas cu noi în sfânta Taină a Cuminecăturii și El vine nespuse de bucuros nu numai în casele noastre dar chiar în sufletele noastre.

I.

Inainte de patimile sale Isus a mângăiat pe apostolii săi cu aceste cuvinte: „Nu vă voi lăsa orfani; voi veni la voi”. (Ioan 14, 18). Cât de minunat și-a împlinit Isus aceasta făgăduință! El vine la noi, pe altarele bisericilor noastre, de fiecare dată când se săvârșește sfânta Liturghie. Când a trăit cu oamenii Isus — ca om — era numai într'un loc: ori în Ierusalim ori în Ierihon ori într'alt loc; dar acum este în fiecare

biserică, unde este preot și se păstrează sfânta cuminecătură. Isus este tot atât de bun ca atunci. El și acum este atotputernic, El și acum este gata să ne ajute în toate necazurile și greutățile noastre. Este adevărat, că acum El nu se mai arată ochilor noștrii în chip omenesc, ci ascuns sub forma pâinii și a vinului, dar El este același ca atunci.

Sfântul Aloisiu de Gonzaga găsea atâta bucurie și pace înaintea lui Isus din Sfânta Cuminecătură încât ar fi stat acolo mereu. Mai marii lui însă nu l-au putut lăsa să stea cât or fi voit el, ci i-au pus anumit timp. Tânărul sfânt asculta, dar câtă greutate simțea când trebuia să părăsească pe Isus. Dacă am avea credința vie atunci și pentru noi cel mai fericit timp ar fi acela petrecut înaintea lui Isus din sfânta Taină.

Fericirea cea mai mare a îngerilor și a sfinților în cer este, că văd pe bunul Dumnezeu față la față. Și iată că pe acelaș Dumnezeu îl avem și noi în Sfânta Cuminecătură. Cine va putea înțelege vreodată o iubire atât de mare a lui Dumnezeu față de oameni? Căci zice bunul Dumnezeu: „*Imi place să locuiesc cu fiii oamenilor*“. O Dumnezeu meu, numai bănătatea ta cea nemărginită poate face acest lucru! Ți place să locuiești cu noi cari ne purtăm față de Tine ca și față de un străin. Ba și mai rău, căci în câte biserici petreci Tu neluat în seamă ca și cum nici n'ai fi acolo. Cu câtă durere te uiți la sărmanii tăi fii cari nici nu te cunosc.

II.

Dece a rămas Isus cu noi în sfânta Encharistie? Pentru ca să ne fie soț de călătorie câtă vreme trăim de pământ și să ne ajute în toate necazurile și greutățile. El stă acolo în căsuța aceea de pe altar ziua și noaptea și ne chiamă pe toți cu gingășie: „*Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi*“. Pe cum atunci când a umblat cu apostolii pe pământ a făcut numai bine cu toți, așa și acum El așteaptă pe toți ca să le facă tuturor numai bine.

Când a fost printre oameni în mod văzut Isus a vindecat boale și a făcut multe minuni, dar El face minuni și acum când stă ascuns în Sfânta Cuminecătură. Sf. Grigore Nazianzenul spune, că soră-sa Gorgonia suferea de o boală pe care nici un medic n'a putut s'o vindece. Atunci ea văzând, că nu primește ajutor și mângăiere dela oameni, s'a întors să caute ușurare la Isus. În tăcerea nopții, s'a dus cu multă greutate până la biserica din apropiere și acolo a rugat ferbinte pe Isus s'o vindece. Rugăciunea-i smerită a fost ascultată, Isus a vindecat-o de boala sa.

În orașul Lourdes din Franța, acum câțiva ani, pe când preotul purta pe Isus din Sfânta Cuminecătură și cu el mergea mulțime multă de popor, mai mulți bolnavi așezați pe paturile lor strigau: „*Isuse Fiul lui David, miluește-mă*“. Și iată, că un greu bolnav se scoală dintr'odată de pe patul său și merge cu ceilalți. Isus l-a făcut de tot sănătos. În felul arătat Isus din sf. Cuminecătură a mai vindecat, tot acolo și pe alții.

Și cine va putea oare spune câte mângăieri și cât ajutor primesc aceia cari se roagă cu credință către Isus din Sfânta Euharistie! În toate ne ajută Isus, dar El are mai multă grijă de sufletele noastre. Cine cunoaște pe Isus, cine crede în Isus, acela va alerga la El în toate ispitele, greutățile și suferințele sale și totdeauna va primi ajutor, întărire și mângăiere. Și pentru ca să-i spui lui Isus suferințele tale ori pentru ca să-i ceri ajutor nu-i de lipsă ca să mergi îndată la biserică. Cine poate merge la biserică totdeauna când are necazuri? E de ajuns ca de acolo de unde te afli să-ți îndreptezi gândul și inima către Isus de pe altar. Oricât ai fi de departe de biserică El te va auzi și-ți va veni în ajutor.

Isus a rămas cu noi mai cu seamă pentru ca să fie nutre-mânt dulce al sufletelor noastre. Pentru trup El ne-a dat pâinea, iar pentru suflet a voit să ni-se dea pe Sine însuși, de hrană cerească. Întâiu Isus însuși a voit să schimbe pâinea în trupul său și vinul în sângele său. La cina cea de pe urmă a luat

pâine, a binecuvântat-o și a zis: „*Luofti mâncați acesta este trupul meu.*” Apoi a luat păharul cu vin și a zis: „*Beți dintru aceasta toți, acesta este sângele meu...*” Aceasta a fost cea dintâiu sfântă Liturghie și cei dintâiu cari s'au cuminecat au fost apostolii. Indată apoi Isus le-a dat apostolilor poruncă și putere ca să facă și ei sfânta Liturghie, să schimbe și ei pâinea în trupul lui și vinul în sângele lui. Apostolii au dat puterea aceasta și altora, pe cari i-au sfințit de episcopi și de preoți.

Creștinii cei dintâiu au înțeles cu mult mai bine decât noi, ce dar împărătesc ne-a făcut Isus, când a voit să ni-se dea în sfânta Cuminecătură. Ei ascultau sfânta Liturghie în fiecare zi și se și cuminecau în fiecare zi. Din sfânta Cuminecătură primeau dâșii aceea putere minunată, care i-a ajutat să moară mai bine decât să supere pe bunul Dumnezeu. Și nu e mirare, pentrucă atunci când ne cuminecăm bine, sufletul nostru se unește atât de mult cu Isus, încât este una cu El. Cine ne va putea abate dela calea cea bună când Isus cel atotputernic este cu voi? Ce putere este în lumea aceasta, care să ne poată despărți de Isus, dacă noi vrem să rămânem cu El? Iată așadar pentru ce se pot feri de păcat aceia, cari se cuminecă des și bine. Isus este tăria lor, Isus este care luminează sufletele lor să vadă toată deșertăciunea bunătăților celor cari trec, Isus este care îi mângăie, îi întărește și îi conduce.

Acela care crede, că Isus este de față în sfânta Cuminecătură și totuși nu se cuminecă decât odată la an, este mai fără de minte decât omul care ar avea o baie de aur din care ar putea scoate în fiecare zi mult aur, dar totuși el nu vrea să scoată decât odată la an.

Sfânta Cuminecătură este cel mai bun leac împotriva tuturor slăbiciunilor și a greutăților noastre, căci Isus, izvorul tuturor bunătăților este de față în ea.

Dacă ai multe neazuri în familie, cuminecă-te des și vei vedea, că toate îți vor fi mai ușoare. Dacă ești sărac și trebuie să te trudești mult și-ți este amară vieța, cuminecă-te des și

vei vedea, că Isus toate ți le va îndulci și ușura. Dacă zici, că îți este atât de greu să te reții dela păcate, dela sudalmi, dela beutură, dela rele, cuminecă-te des și vei simți că Isus îți dă tărie ca să-ți poți ține sufletul curat.

De încheiere aș vrea ca în sufletele voastre ale tuturor să se întipărească adânc cuvintele marelui sfânt Alfons de Liqori: *„Trebuie să fim convinși, că un suflet nu poate nici să facă, nici să gândească vre'un lucru mai plăcut lui Isus Hristos, decât mergând să se cuminece cu o stare sufletească potrivită unui atare oaspe, pe care vrea să-l primească în inima sa”...* Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trei Ierarhi

PENTRU CE TREBUIE SĂ CINSTIM PE SFINȚI?

În vremurile de mult trecute, trăit-au în părțile răsăritului trei bărbați, cari trăiau în mare curățenie și multe fapte bune, slujind lui Dumnezeu cu toată credința și păzindu-se cu cea mai mare grijă de orice păcat. Vestea lor a străbătut până la mari depărtări atât pentru știința și Invățătura lor, cât și pentru vieța lor evlavioasă. Sf. Maică Biserica s'a și îngrijit ca pe aceștia să-i așeze în scaune vlădicești, pentru ca prin învățătura lor să lumineze multe minți întunecate, iar prin pilda vieții lor să întoarcă pe mulți de pe căile rătăcite la vieță cu adevărat creștinească. Numele lor au fost: Vasile, Gregoriu și Ioan.

Nădejtile pe cari și-le-a pus Biserica în ei nu au fost zadarnice. Ajunși în scaunele arhieresti, pe cari nu le-au căutat, pe cari nu le-au dorit și le-au ocupat numai din ascultare, prin învățatura și vieța lor sfântă ajung să fie trei luceferi ai Bisericii Mântuitorului, trei stâlpi și mari apărători ai sfintei Biserici, care pe atunci era mult harțuită de dușmanii ei. Până au fost în vieța ei s'au silit spre sfințenie. După moarte, sf. Biserica înșiruindu-i între sfinții ei, poruncește ca pomenirea lor să se prăznuiască din an în an, pentruca aducerea aminte de ei să fie un puternic îndemn pentru sufletele creștine să urmeze pilda vieții lor.

Astăzi, când din rânduiala sf. noastre biserici prăznuim pomenirea acestor mari luceferi ai bisericii o să vă arăt pentru ce cinștim pe sfinți.

Este un lucru bun să cinștim, să dăm anumit cult sfinților lui Dumnezeu. Când cinștim pe sfinți facem un lucru plăcut lui Dumnezeu. Se pune întrebarea: de unde putem ști, ca cinștirea sfinților este un lucru plăcut lui Dumnezeu? Învățătoarea noastră negreșelnică totdeauna, a învățat că este lucru bun a cinsti pe sfinți. Acest lucru ni-l'a arătat și prin pilda ei, căci ea în toate vremurile a cinștit, a dat anumit cult sfinților. Vedem apoi, că Dascălii sfintei biserici în toate vremurile au învățat la fel, fără ca unul sau altul să se fi abătut dela această învățătură. La acestea se mai adaugă faptul că, drept credincioșii creștini în toate vremurile au dovedit multă râvnă pentru punerea în practică, întru deprinderea acestei învățături.

Dar oare pe ce se întemeiază învățatura și practica acestei învățături?

1. *Cinștim pe sfinți, fiindcă însuși Dumnezeu îi cinștește.* Insuși faptul acesta ajunge pentru ca să înlătore orice îndoieli. Cum să nu fie iertat a-i cinsti, dacă însuși Dumnezeu îi cinștește. Dar îi cinștește Dumnezeu? Până când sfinții erau pe pământ au slujit lui Dumnezeu, s'au închinat Domnului și Dumnezeu-lui lor, Creatorului și Răscumpărătorului lor, prin munca lor,

prin suferințele lor, prin virtuțile lor, prin minuni, prin moarte și de multeori chiar și prin mucenicie. Când aceștia au ajuns în veșnicia fericită a lui Dumnezeu, la rândul Său, îi cinstește. Mântuitorul a spus-o lămurit, că are să proslăvească pe tot cel ce îl va proslăvi pe El. Și Dumnezeu, care-i credincios făgăduințelor sale, de fapt îi și proslăvește. Numele lor sunt scrise în cartea vieții, ei vor fi sălășluiți în casele Domnului și vor fi cu aleșii Lui. Ei iau parte la laudele pe cari le aduc Domnului cetele cerești și neconținut văd fața Dumnezeului celui preainalt. Cărțile sfinte ne spun, că Dumnezeu i-a făcut ca să fie stâlpi ai împărăției Lui. Le-a dat un alt nume, i-a încununat cu cununa vieții, pe mulți dintre ei i-a preamărit încă aici pe pământ, prin neconținute minuni. Insuși Dumnezeu lucrează în numele lor. Dacă însuși Dumnezeu cinstește pe sfinți, ne putem inchipui că ne-ar opri să facem și noi acelaș lucru, adevărat să-i cinștim? Dumnezeu ne-a dat o pildă, pe care așteaptă s'o urmărim. Insuși Dumnezeu le-a dat un alt nume, deci ne va îngădui să le zicem sfinți. El i-a îngăduit în curțile sale, iar noi nu vom lăsa icoanele lor în casele noastre.

Dușmanii Bisericii spun, că prin aceea, că cinștim pe sfinți scărițăm din închinăciunea și din cultul ce se cuvine numai lui Dumnezeu. Spusele lor sunt lipsite de orice temei. Iată pentru ce. Noi dăm lui Dumnezeu închinăciunea ce se cuvine ființei celei mai înalte, îi dăm cinștea care se cuvine Lui și numai Lui, pe când pe sfinți îi cinștim ca pe slujitorii și prietenii lui Dumnezeu. Vedem apoi, că în lume, să zicem la curtea împărătească, numai împăratului și împărătesei se dă titlul de Majestate, titluri mari și cinște mare însă se dă și miniștrilor, numai cât nu li-se zice Majestate. Afară de aceea, noi dăm cult lui Dumnezeu pentru desăvârșirile Lui fără margini, cari pornesc dela Sine, pe când pe sfinți îi cinștim pentru vrednicile și darurile pe cari ei le-au primit dela Dumnezeu. Când lăudăm lumina lumii, lăudăm și soarele, fiindcă luna își primește lumina

dela soare. Tot așa când cinstim pe sfinți, cinstim și pe Dumnezeu, fiindcă tot ce au și ce sunt ei, au primit dela Dumnezeu.

II.

Noi cinstim pe sfinți și pe urma faptului că sfiintele scripturi, cari sunt cuvântul scris al lui Dumnezeu, în multe locuri au cuvinte de laudă și cinste față de sfinți. Să luăm Eclesiastul (Cartea înțelepciunii lui Isus Fiul lui Sirah). Șase capitole consecutive (44—50), laudă oamenii mari și sfinții ai Vechiului Testament. Primele lui cuvinte sună așa: »Să laudăm pe bărbații cei măriți și pe părinții noștri în neamul lor« (Cap. 44, 1). Urmează apoi laudele lui Enoh, care a fost mutat în paradis: Noe, care a fost aflat desăvârșit și drept; Avraam, marele părinte a multor neamuri, căruia altul asemenea nu s'a aflat, care a păzit Legea Celui Preaînalt, Isaac, căruia i-a dat Dumnezeu binecuvântarea tuturor neamurilor; Moise, prin care a dat Domnul porunci poporului său, făcându-l să laudă glasul său; Aaron, căruia i-a dat preoția poporului; Josue, cel tare în războaie, următorul lui Moisi; Samuil, cel iubit de Domnul său, care a ajuns domn peste neamul său; David, care a ucis pe uriașul Goliat, David, care cu leii se juca ca și cu iezii și cu urșii ca și cu mieii oilor; Solomon, care s'a »umplut ca un riu de înțelegere«; Ilie, a căruia cuvânt ca »făclia ardea«, cu cuvântul lui a oprit ceriul și de trei ori a pogorit foc; Ezechia, care a văzut carul heruvimului. Dacă Dumnezeu prin sf. Scriptură laudă sfinții Legii Vechi, noi nu avem dreptul să laudăm pe sfinții Legii Noi? Nu avem dreptul să spunem despre ei că sunt cei iubiți ai Domnului, făcuți desăvârșiți prin dar, mutați în raiu și încununați de Dumnezeu? Și dacă Sf. Elisaveta, până încă era în viața Preacurata Fecioară are pentru ea cuvinte de laudă, acum, că ea este în ceriuri să nu putem și noi zice: »Binecuvântată ești între femei?«

Și de altcum, în viața de toate zilele vedem că lumea își cinstește eroii. Pe oamenii mari ai lumii îi laudă și preamă-

resc în scris și în cuvântări ținute cu graiul viu. Portretele lor împodobesc nu numai clădirile oficiale, ci și casele particulare. Li-se ridică monumente. Fiecare țară este plină cu astfel de monumente. Străzile capătă numele oamenilor mai însemnați, cari s'au distins ca literați, politicieni, mari patrioți, soldați, artiști în muzica, poeți, pictori, descoperitori etc. De fapt toți oamenii mari din toate vremurile sunt cinstiți în oarecare chip pentru lucrurile mari pe cari le-au săvârșit.

Dacă lumea își cinstește eroii săi în felul acesta, oare pentru ce nu am cinsti noi pe eroii virtuții, pe sfinți, cari s'au biruit pe sine, arătându-ne calea care duce la ceriuri. Oare locuitorii slăviți ai ceriului sunt mai puțin vrednici de cinste decât locuitorii acestei lumi?

Lucrul e lămurit. E bine și se cade să cinstim pe sfinți. Să nu uităm însă că cea mai nimerită cinste pe care le-o putem da este: să ne căutăm a ne întocmi vieța după pilda vieții lor, pentru ca la vremea sa să putem ajunge ca împreună cu ei să lăudăm și preamărim pe Dumnezeu întru toți vecii. Amin.

Întâmpinarea Domnului

Sf. Biserică prăznuște astăzi prezentarea Preacuratei Fecioare Maria în biserica din Ierusalim, pentru ca să plinească cele rânduite în legea lui Moisi pentru femeile cari au născut. Preacurata împreună cu Sf. Iosif merg la biserică unde împlinesc toate cele rânduite prin legea curățirii: pe micul Isus îl oferă

lui Dumnezeu, iar după ce plătesc prețul de răscumpărare îl primesc iarăși înapoi. Când toate cele rânduite în lege au fost plinite, iată că un bătrân, cu numele Simeon, om drept și sfânt, căruia i-a făgăduit Dumnezeu că nu va muri până va vedea pe Mântuitorul lumii, se apropie de dumnezeescul Prunc, aduce mulțumită lui Dumnezeu că l-a învrednicit să vadă pe Mântuitorul lumii, apoi se roagă de Domnul zicând minunata rugăciune, pe care o auzim și noi la vecernie: Acum slobozești pe robul Tău, Stăpâne, dăpă cuvântul Tău în pace, că văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor noroadelor» ...

Pe când Iosif și Maria mirându-se ascultau cuvintele rostite de dreptul Simeon, acesta i-i binecuvântează, zicând apoi către Preacurata: »Iată acesta este pus spre căderea și scularea multora din Israil, și ca semn, căruia i-se va zice împotriva. Și prin însuși sufletul tău va trece sabie, ca să se descopere dela multe inimi cugetele«.

Să luăm lucrurile pe rând și să cumpanim cuvintele bătrânului Simeon.

Dreptul Simeon înainte de toate binecuvântează pe Iosif și Maria. El îi numește fericiți pe urma faptului că au fost învredniciți ca bunul Dumnezeu să reverse atâta dar asupra lor. În aceeași vreme el le dorește tot binele și toată binecuvântarea Domnului asupra lor și pe mai departe. Binecuvântare. Mare lucru este binecuvântarea, mai ales binecuvântarea preotului are o deosebită putere. Chiar pentru aceea va trebui să ne străduim să prețuim după cuviință binecuvântarea preotească și să ne străduim s'o dobândim cât mai deseori. Să nu pierdem nici un prilej. Mai ales să căutăm să ne împărtășim de binecuvântarea preotului, pe care o dă la sfârșitul sf. liturghii. Este un lucru foarte urât dacă la sfârșitul sf. liturghii credincioșii părăsesc biserica înainte de ce ar primi binecuvântarea preotului. Dar nu numai că este un lucru urât și necuviincios, dar în aceeași vreme este și o mare pierdere pentru credincioși.

Tot așa părinții vor face foarte bine, dacă se vor obișnui să-și binecuvânteze copiii în fiecare zi, pentru ca bunul Dumnezeu să-i ferească de tot răul atât trupesc cât și sufletesc. Binecuvâțați-i mai ales când se depărtează de acasă, pentru ca ori încotro își vor întoarce pașii, să-i însoțească binecuvântarea părințească.

Intorcându-și privirile spre Isus, dreptul Simeon zice Preacuratei: »Acesta (acest copil) este pentru căderea și scularea multora din Israil«. Prorocești cuvinte. Aceste cuvinte se potrivește întâiu și mai întâiu poporului ales al lui Dumnezeu. Hristos a fost pus pentru scularea acelora dintre Jidovi, cari au crezut întru El și au trăit după învățătura Lui. Prin El și-au câștigat mântuirea. Dar El a fost pus și pentru căderea acelora, cari nu au crezut întru El, cari L-au urât și prigonit, pentru ca mai pe urmă să-L ținuiască pe lemnul crucii. Aceștia au căzut din vina lor, pentru necredința lor. Dar aceasta prorocie privește întreagă omenimea. Hristos este pus pentru ruina, pentru căderea necredincioșilor și a ereticilor, cărora credința cea adevărată a fost propovăduită, dar ei n'au primit-o, pentru căderea acelora, cari s'au desfăcut de adevărata biserică a lui Hristos, precum și pentru toți aceia, cari cred, însă vieța lor nu este în conglăsuire cu credința. În aceeași vreme El este pus pentru scularea acelora, cari țin credința și trăiesc cum îi învață credința, după poruncile credinței. Acum să ne gândim la noi. Este Isus pentru scularea ori pentru căderea noastră? Aceasta atârnă cu totul dela noi. El este pentru scularea noastră dacă credem întru El și ne rânduim vieța cum ne învață credința. Altcum El este pentru căderea, pentru ruina, pentru pierzarea și osândirea noastră.

Dreptul Simeon își continuă prorocia zicând despre Isus: acest prunc e »ca semn, căruia i-se va zice împotriva«. Și aceasta prorocie s'a împlinit. S'a împlinit până încă Isus era în vieța aici pe pământ, pentru că El întâmpină împotrivire ori încotro își îndreaptă pașii. Poporul ales, care se gândea numai

la cele pământești nu dorea un Răscumparător, care să-i slobozească din robia păcatului și din lanțurile diavolului, ci mai vărtos unul, care să-i scape de jugul stăpânirii Romanilor. Ei nu doreau un Mesia, care să le propovăduiască și să ceară dela ei să fie săraci cu spiritul, înfrânare de sine și să urască lumea, ci unul care să facă din ei o nație puternică și bogată în bunuri pământești. Dar fiindcă Isus a venit în lume pentru cu totul altceva, ei L-au respins, nu L-au primit.

Și de atunci până astăzi toate veacurile sunt marturie că prorocia dreptului Simeon: că acest prunc e »semn căruia i-se va zice împotriva«, s'a îndeplinit. Căci chiar din ziua sf. Rusalii, când prin pogorirea Spiritului sfânt se zemisleşte Biserica a căreia cap nevăzut este acel Prunc, aceasta Biserica nu a încetat a avea lumea împotriva sa. La început, Biserica trecu prin cele mai înfricoșate prigoniri timp de trei sute de ani. După aceea vine lupta necredincioșilor, ereticilor de tot felul. Veacuri dearândul dăinuște aceasta luptă. Nu a încetat nici astăzi. Ba astăzi se pare că-i mai inverșunata ca ori când, căci astăzi dușmani fără număr, înainte mergătorii lui Anticrist, luptă împotriva Bisericii cu graiul și în scris ba chiar și cu puterea brută, încercând s'o șteargă de pe fața pământului. Sa nu vă temeți. Nu vă pierdeți curajul. Biserica nu va fi nici odată biruită. Ea este clădită pe stâncă, pe piatră, iar porțile iadului nu vor ieși biruitoare asupra ei niciodată. Acest Prunc, Dumnezeu-Omul, este cu ea. El este puterea, El este tăria ei. Toți aceia, cari vreau să fie cu Hristos, vor sta ca un zid neclintit în jurul Bisericii, după cum se așteaptă dela fiecare adevărat și credincios fiu al ei.

Acum dreptul Simeon îndreaptă câteva procești cuvinte către Preacurata Fecioară, zicând: »Și prin însuși sufletul tau va trece sabie«. Despre ce sabie vorbește bătrânul Simeon? De sigur nu despre ceva sabie de fier, ci despre cea mai adâncă supărare și de cea mai negrăită durere, care avea să sfășie inima de mamă a Preacuratei. Cine va putea spune cât de mult

a suferit Preacurata, când Isus a părăsit-o, pentru ca să-și înceapă activitatea publică ! Cât de mult a trebuit să sufere ea, în cursul vieții publice a Mântuitorului, văzând că pentru toate binefacerile Lui este răsplătit cu nemulțumire, ură și cea mai neomenoasă prigonire ? Ce a suferit ea când stătea la picioarele crucii ? Și cum sufere ea ? Cu resignare. Fără cuvânt de murmur. Și cum să ne gândim la noi. Câtă vorbărie, câtă murmurare, câtă sudalmă și cât blestem, când trebuie să îndurăm niște suferințe cari sunt numai mărunțișuri în asemănare cu suferințele Maicii Preacurate !

Cele mai de pe urmă procești cuvinte ale dreptului, îndreptate și ele către Preacurata, sunt acestea : »că să se descopere dela multe inimi cugetele«. Înțelesul acestor cuvinte este următorul : Marie, întristarea ta pentru patimile și moartea lui Isus, va descoperi cele dinlăuntru ale omului și va arăta, dacă e pentru ori împotriva lui Hristos. Patimile și moartea lui au fost piatra de încercare pentru inima omului. Cei smeriți cu inima înclină spre Hristos, pe când trufașul, sumețul și cei ce iubesc lumea nu vreau, nici nu sunt în stare să priceapă rostul vieții smerite, sărăcicioase și înfrânate a lui Isus. Acestora nu le trebuie Hristos. Așa a fost atunci, așa-i astăzi. Ce vom face noi ? Indreptar pentru noi să fie cuvintele sf. apostol Pavel, care în scrisoarea către Galateni zice : »Mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în crucea Domnului nostru, Isus Hristos, prin care mi-s'a răstignit lumea, și eu lumii« (6, 14). Amin.

Dumineca Vameşului și a Fariseului

DESPRE RUGĂCIUNE

Sfânta Tereza spunea odată celorlalte călugărițe, că ar voi să fie preot și apoi să se urce pe un munte înalt, de unde să poată predica cu un glas atât de puternic încât să o audă lumea întreagă.

— Și despre ce ai predica, o întrebare.

— Le-aș spune numai atâta: oameni fără de minte, rugați-vă.

Înainte ochilor sufletului său era atât de limpede că fără de rugăciune nu este mântuire și niciun bine, iar de altă parte, că prin rugăciune putem câștiga tot binele dela Dumnezeu, încât se foarte mira cum de oamenii lasă la o parte tocmai rugăciunea. Și toți sfinții au fost pătrunși de acest mare adevăr: *totul prin rugăciune și nimic fără rugăciune*. Ei au învățat aceasta chiar dela Isus Hristos. Dumnezeiescul Mântuitor, poate că la nimic nu ne îndeamnă mai adeseori și cu mai multă stăruință decât la rugăciune. Și merge până acolo încât ne zice: „*Se cade pururea a se ruga și a nu înceta*“. (Luca 18, 1). Însă nu orice rugăciune este primită înaintea lui Dumnezeu, nu orice rugăciune ne poate câștiga binecuvântarea lui Dumnezeu.

În sfânta evanghelie de azi Isus ne zugrăvește înaintea ochilor sufletului nostru o pildă de rugăciune rea și o altă pildă de rugăciune bună.

I. *Rugăciunea rea*. Isus zice: Doi oameni au intrat în biserică să se roage, unul fariseu și altul vameș. *Fariseul stând așa se ruga întru sine: Dumnezeule mulțumescu-ți că nu sunt ca și ceilalți oameni: jefuitori nedrepți, preacurvari, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori în săptămână; dau zeciuială din toate câte am*. (Luca 18, 10—12). Iată o rugăciune rea, pentru că

iese din o inimă trufașă, măreață. Precum nu poate ieși apă curată dintr'un izvor noroios, murdar, tot așa nu poate ieși o rugăciune bună dintr'o inimă plină de trufie. Nu cer milă cei bogați ci cei săraci. Dar dacă cineva se ține tare și mare și bogat în toate, cum va cere el atunci milă dela Dumnezeu? Poate, că va zice cu gura, dar în inima lui nu va fi pătruns de ceace zice și așa rugăciunea lui nu va fi sinceră. Cel trufaș chiar dacă n'ar zice cu gura, ca fariseul din evanghelie, totuși în inima sa pe alții îi va judeca și îi va disprețui, iar pe sine se va înalța și așa rugăciunea lui va fi uriciune înaintea lui Dumnezeu. „*Urtă este înaintea Domnului și înaintea oamenilor trufia*”. (Înț. lui Sir. 10, 7). Rugăciunea fără de smerenie nu este plăcută înaintea lui Dumnezeu.

Păcatul trufiei este mult mai răspândit de cum s'ar crede. Iată câteva semne de pe cari se poate cunoaște dacă avem trufie în suflet: Cel trufaș vede greșelile altora și de obicei le vede mai mari, dar pe ale sale nu le vede, ori le vede mai mici decât sunt. Cel trufaș judecă aspru pe alții, dar pe sine se știe totdeauna desvinovați. În alții vede foarte degrabă greșelile, dar faptele lor cele bune nu le prea ia în seamă; pe când la sine vede de obicei numai fapte bune, iar la greșeli nu se oprește, pentrucă se socotește bun și virtuos, De aceea aproape pe nimeni nu socotește așa de bun și drept ca și pe sine. În urmare așteaptă să fie cinstit de toți și-i place mult când alții îl laudă. Pe alții îi socotește de neînsemnați și vorbește de sus cu ei. Dacă face vre'un lucru bun îi place să-l vadă alții și să-l laude. Cel trufaș se măhneste când alții sunt socotiți mai cu minte, mai buni, mai de ispravă decât el. Dimpotrivă se bucură dacă altul ajunge să fie dejosit, par'că prin dejosirea altuia s'ar ridica el.

Multă nedreptate și răutate se află în trufie. Nedreptate, pentrucă darurile lui Dumnezeu le socotește, că ar fi meritele lui, cu toate că tot binele ce-l avem îl avem dela Dumnezeu, căci zice Spiritul Sfânt: „*Ce ai ce n'ai primit? Și dacă ai primit*

pentru ce te făleşti ca și cum n'ai fi primit?" Trufia este ca și otrava, căci precum otrava strică și mâncările cele mai gustoase așa și trufia strică și faptele cele mai bune. Trufia a stricat faptele cari altfel ar fi fost bune ale fariseului din evanghelie. El de fapt a postit și a dat zeciuială, dar le-a făcut, din fală ca să-l laude alții și să-l socotească evlavios, de aceea nici n'a avut nici un folos din ele. Încă și rugăciunea — care de altfel este un lucru atât de sfânt — o strică trufia. De aceea ne îndeamnă Sfântul Spirit: „*Nu te trufi cu inima ta... că în trufie este pierdere*“. (Tabia 4, 16). „*Că începutul păcatului este trufia*“. (Înț. lui Sirah 10, 13).

II.

Rugăciunea bună. Pilda de rugăciune bună ne-o dă Isus în persoana unui biet vameș, care pentru oficiul său era socotit de păcătos. Vameș și păcătos, înaintea Evreilor era tot una. „*Iată vameșul — continuă — Isus în sf. evanghelie — stând departe, nu îndrăsnea să-și ridice nici ochii la ceriu, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeu, fii milostiv mie păcătosului. Zic vouă, că acesta s'a pogorit mai îndreptat la casa sa decât acela: căci tot celce se înalță smeri-se-va; iar celce se smerește, înălța-se-va*“.

Prin ce s'a deosebit rugăciunea vameșului de a fariseului? Fără îndoială prin aceea, că a pornit din o inimă umilită. A pornit din o inimă care își recunoaște greșelile cu parere de rău și cu gând de a se îndrepta. Bietul vameș nu vede nimic în sufletul său pe ce s'ar putea răzima, se razima numai pe mila cea nemărginită a lui Dumnezeu. Nici nu are timp să mai vadă și greșelile altora, măcar că nu departe de el era fariseul cel plin de trufie și de păcate. Vede în sufletul său prea multe greșeli, cum s'ar mai putea gândi și la greșelile altora? De aceea nu cutează nici ochii să și-i ridice spre cer ci-și bate pieptul cu durere, zicând: „*Dumnezeule, fii milostiv mie păcătosului*“.

Putem vedea în acel sărman vameș toate semnele unui

suflet smerit. Cel dintâiu semn fără de care nimeni nu poate primi iertarea păcatelor sale este a le recunoaște înaintea lui Dumnezeu, a recunoaște că suntem păcătoși. Dar nu a le recunoaște cu nepăsare, ca și cum păcatele noastre nici n'ar fi așa mare rău, ci a le recunoaște cu părere de rău și cu hotărîre de a se îndrepta. Auzi pe unii zicând: „*Ierta-ne-a Dumnezeu*“ și calcă poruncile lui Dumnezeu mai departe. Aceasta-i o încredere foarte ciudată, care vatămă pe bunul Dumnezeu, căci seamăna a batjocură.

Tocmai așa s'a întâmplat odată. Cineva avea oaspeți, niște clerici. Era zi de post, Miercuri ori Vineri. Omul nostru a voit să-și omenească pe cinstiții săi oaspeți cât mai bine, deci le-a pregătit mâncare cu carne. Unul din clerici a băgat de seamă și a spus celuilalt. Ce să facă? Nu pot să mănânce carne în zi de post, căci e păcat greu. Atunci plimbându-se prin grădina unul dintre clerici a zis gazdei: — la uite ce fasole frumoasă. Ce bună mâncare ar fi din tea. University Library Cluj

— D'apoi că noi pregătim carne.

— Dar nu se poate că-i zi de post.

— Ierta-ne-a Dumnezeu.

— Nu ne-a ierta.

— D'apoi nu-ți mânca?

— Nu putem. Atunci gazda casei a dat poruncă să facă mâncare de fasole verde. Și astfel porunca sfintei biserici s'a păzit.

Așa dar cel smerit își recunoaște păcatele cu părere de rău și cu hotărîre de îndreptare. Celor ce spun, că nu au păcate trebuie să le amintim ceea ce zice Spiritul Sfânt la I. Ioan 1,8: „*De vom zice, că păcat nu avem, pe noi înșine ne înșelăm și adevărul nu este întru noi...*“ Sfinții și-au plâns cu amar și păcatele cele mici. Ei s'au socotit de mari păcătoși deși unii dintre ei n'au făcut niciodată vreun păcat greu. Așa Sf. Dominic, înainte de-a intra în vreun sat sau oraș îngenunchia și se ruga

bunului Dumnezeu, ca să nu pedepsească satul ori orașul acela pentru păcatele sale, deși n'a avut niciun păcat greu.

Alt semn de pe care se poate cunoaște un suflet smerit este acela că nu judecă pe nimeni. Chiar dacă ar vedea pe alții făcând și păcatele mari își zice, că aceia nu-și dau seamă ce fac ori, că nu cunosc răutatea păcatului. Iar când n'ar putea nici cum să-i desvinovățească, totuși nu-i judecă, ci se gândește la păcatele sale.

Cel smerit chiar dacă a făcut vreo faptă bună nu se laudă nici nu-i place să fie laudat, de oarece știe, că lui Dumnezeu i-se cuvine lauda, fără de ajutorul căruia n'ar fi putut face nimic.

Cel smerit suferă cu răbdare toate greutățile, durerile, batjocurile și prigonirile, pentru că știe că este vrednic de încă și mai multe suferințe pentru păcatele sale.

De aceea: „Dumnezeu... celor smeriți le dă dar“. (I. Petru 5, 5). Și cu ajutorul darului, cel smerit se va face din zi în zi tot mai plăcut lui Dumnezeu și-și va aduna multe și mari merite pentru viața cea veșnică.

Să învățăm așa dar din sf. evanghelie de azi, că rugăciunea ce iese din o inimă trufașă nu este bine plăcută înaintea lui Dumnezeu, pentru că trufia otrăvește și faptele cele mai bune, dar că o rugăciune pornită dintr'o inimă smerită va câștiga toate cele de lipsă dela Dumnezeu și pentru viața aceasta și pentru viața cea veșnică, Amin.

Dumineca Fiului rătăcit

DESPRE INDURAREA LUI DUMNEZEU

În sfânta Evanghelie de astăzi Mântuitorul nostru Isus Hristos ne arată într'o pildă, răutatea noastră față de Dumnezeu și mila și îndurarea lui Dumnezeu față de noi, sărmanii păcătoși.

I.

Răutatea noastră față de Dumnezeu. „Un om avea doi fii. Și a zis cel mai tânăr tătâne-său: Tată, dă-mi partea, ce mi-se cade din avuție! Și le-a împărțit lor avuția. Și nu după multe zile, adunând toate fiul cel mai tânăr, s'a dus într'o țară departe, și acolo și-a risipit toată avuția, viețuind în desmerdări“.

Tatăl este bunul Dumnezeu, iar noi, unul fiecare dintre noi, când ne abatem dela poruncile lui, suntem fii rătăciți. Precum feciorul din Evanghelie a rănit inima bunului său tată părăsindu-l, așa și noi rănim dragostea de tată a lui Dumnezeu, când îl părăsim, călcând poruncile lui.

Ce-i lipsea fiului rătăcit în casa tatălui său? Nu-i lipsea nimic, căci bunul său tată se îngrija de toate. Il păzea ca pe ochii din cap de tot ce ar fi putut să-i amărăscă zilele. S'a îngrijit de creșterea lui, de hrana lui, de toate, de toate. Nu știa acel fiu ce-i lipsea și sărăcia decât din auzite. De sigur, că nu-l lăsa să umble de banii lui și să facă și ce nu se cade. Și asta nu-i plăcea acelui nenorocit fiu. Inzadar i-a spus Tatăl său, că binele lui o cere ca să se învețe a trăi o viață regulată, pentru că altfel nu se va alege nimica din el, inzadar au fost și muștrările părintești, toate încercările au fost inzadar. Fiul cel tânăr voia să trăiască slobod, să facă ce-i place și cum îi place lui. Atunci tatăl văzând, că nici cum nu o poate scoate cu el la un capăt bun, i-a dat partea lui din avere, pe care o cerea. Il vor bate pe el păcatele lui, se gândea întristatul tată.

Câtă durere pe inima sărmanului tată, că n'a fost înțeles

de fiul său! Atât de ferbinte îl iubea și toate le-a rânduit așa ca din fiul său să facă un om de cinste și de omenie. Iar acela credea, că îi vrea răul, pentru că nu-l lăsa să-și facă de cap. Și acum iată că se duce, chiar fără să-și ia rămas bun. Nenorocit fiu, vei plăti tu scump această nerecunoștință față de tatăl tău! Și într'adevăr în scurtă vreme și-a cheltuit toată avuția cu prietenii și cu femeile cele stricate. Și s'a făcut foame în acea țară și nenorocitul a început să-și cumpere ceva pâine cu care să-și stâmpere foamea. Ajuns zdrențos și flămând departe de țara și casa tatălui său. Ce era să facă? S'a băgat de slugă la un om și acela l-a trimis cu porcii. Nici mâncare nu i-a dat să se sature și dorea să-și stâmpere foamea cu roșcoavele din care mâncau porcii, dar nimeni nu i le da.

Iată așa ne purtăm și noi față de bunul Dumnezeu când păcătuim, cum s'a purtat fiul cel rătăcit față de tatăl său. Ce ne lipsește oare câtă vreme rămânem în casa Tatălui nostru, păzind poruncile lui? El se îngrijește ca după truda noastră să avem de toate și mai cu seamă să avem pacea inimii fără de care toate bogățiile și desfătările lumii nu ne folosesc la nimic. Poruncile cari ni le-a dat, toate servesc spre binele nostru cel mai mare. Și „*poruncile grele nu sunt*“, pentru că totdeauna este gata să ne ajute numai să-l rugăm. Într'adevăr, când El ne ajută, peste toate greutatețile trecem cu ușurință, ba chiar necazurile și durerile le purtăm cu răbdare ori chiar cu bucurie. Inșă când căutăm să trăim mai slobod, îndată pacea cea curată și sfântă ne părăsește. Iar dacă mergem până acolo, încât părăsim pe Tatăl nostru făcând vre-un păcat de moarte, atunci am pierdut darul sfințitor, bogăția câștigată de Isus prin patimile și moartea sa; atunci sârmanul nostru suflet este zdrențuit în mod îngrozitor. Stăpânul și Tatăl acestui suflet nu mai este Dumnezeu, ci diavolul, care îl „*trimite să pască porcii*“, îl face să cadă mai adânc și mai adânc în păcate. Iar foamea după fericire îl roade cumplit, pentru că nu-l poate sătura numai Dumnezeu. »*Nu este pace celui fărădelege*«.

II.

Bunătatea și mila lui Dumnezeu față de păcătosul care se întoarce strălucește minunat din sf. Evanghelie de astăzi. La ce se putea aștepta pe dreptul fiul cel rătăcit din partea tatălui său? Ar fi meritat să fie trimis înapoi în lume. Dar când s'a întors cu părere de rău pentru faptele sale »*încă de parte fiind, l-a văzut Tatăl lui, și i-s'a făcut milă; și alergând, a căzut pe grumazii lui, și l-a sărutat. Și a zis fiul: Tată, greșit-am la cer și înaintea ta, și nu mai sunt vrednic a mă chema fiul tău*«. Dar Tatăl a poruncit slugilor să aducă hainele cele din-tăiu ca să-l îmbrace, să-i aducă încălțăminte în picioare și apoi să taie vițelul cel gras și să se veselească, pentru că fiul său acela »*era mort și a înviat, și pierdut era și s'a aflat*«.

Intocmai așa ne primește și pe noi bunul Dumnezeu, când ne întorcem cu adevărată părere de rău și cu gând de îndreptare dela păcatele noastre. Și nu numai, că ne primește, dar El ne cheamă cu nespusa duiosie și milă. »*Lăpăduți dela voi toate păgânătățile voastre... Și pentru ce muriți, casa lui Israel?*« (Ezechiel 18, 31). Când omul face păcat greu scoate pe bunul Dumnezeu din sufletul său. Dar ce face Dumnezeu? »*lată eu stau la ușă și bat*« (Apoc. 3, 20). Bunul Dumnezeu stă la ușa inimilor noastre și cere intrare. Nu poate însă intra într'o inimă unde este păcat de moarte, de aceea ne roagă prin Sf. Apostol Pavel care zice: »*Rugămu-vă în locul lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu*«. (II. Cor. 6, 20).

Isus Hristos este păstorul cel bun, care dacă i-s'a rătăcit o oaie, dacă vre-unul dintre noi s'a abătut dela calea poruncilor lui, atunci El însuși pornește să-l caute. Acum îi grăiește prin glasul conștiinței, apoi prin o predică ori prin moartea unui cunoscut ori îi trimite vre-o boală, ca să-și aducă aminte de starea sufletului său și ca să se întoarcă, ca nu cumva să moară așa și să se osândească pe veci.

Cine-și va pierde încrederea, când știe că însuși Dum-

nezeu îl caută, îl așteaptă, îl roagă să se împace cu El? Dacă El și atunci ne caută când fugim de El, cum nu ne va primi atunci când noi îl căutăm și ne întoarcem cu părere de rău dela răutățile noastre?

Mare păcat ar face acela care și-ar pierde încrederea în Dumnezeu. Așa păcat a făcut Iuda, căci după ce l-a vândut pe Isus, a crezut, că nu, Dumnezeu nu-l mai poate ierta, deși Dumnezeu l-ar fi iertat și pe el. Isus a spus unei călugărițe sfinte: *„Să scrii, scumpa mea Benigna, să scrii, ca toți să știe: de sigur, că o sută de păcătoși mai mult mă vatămă decât unul singur. Dar dacă acest unul ar fi plin de neîncredere, el singur mi-ar răni Inima mai mult decât acei o sută, pentru că neîncrederea face în Inima mea cea mai adâncă rană. Căci doar atât de mult iubesc pe oameni“*. (Vieța Sorei Benigna Consolata Ferrero).

Dragii mei, să nu supărăm pe bunul Dumnezeu, pentru că este Tatăl nostru care ne iubește cu gingășie. Să ținem toate poruncile lui cu dragă inimă, pentru că toate sunt date pentru binele nostru cel mai mare; dar dacă cineva a avut nenorocirea să supere pe Dumnezeu, să nu dea ascultare diavolului să nu-și piardă încrederea. Nu poate omul face păcate atât de mari pe cari Dumnezeu să nu le poată ierta, când vede părere de rău și hotărîre de îndreptare. *»Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă păcătosul dela calea sa și să fie viu«*. (Ezechiel 33, 11). Amin.

Dumineca lăsatului de carne

SEMNELE VENIRII LUI ISUS LA JUDECATA CEA MARE

Dacă ați fost cu băgare de seamă la cele ce s'au citit din sf. Evanghelie astăzi, ați auzit că bunul nostru Mântuitor, Isus Hristos, spune înainte, procește cum are să se întâmple judecata din urmă. După cum ne-a descoperit tot Isus Hristos aceasta judecată va avea loc numai la sfârșitul lui. Lumea în care trăim, văzduhurile și toate cele din văzduhuri diatre cari numai o parte, și încă neînsemnată, o vedem nu vor ține pentru totdeauna. Va veni o vreme că acestea vor avea un sfârșit, lumea se va sfârși. După sfârșitul lumii va urma judecata a toată lumea, mai numită și judecata universală, sau judecata de obște.

Când va fi judecata de obște nu știm. Dumnezeu singur știe când va fi aceasta judecată, nouă nu ne-a descoperit nouă timpul judecării. Nu ne-a descoperit bunul Dumnezeu nici aceea când va fi sfârșitul lumii. Nu ne-a descoperit nici anul nici ziua. Ne-a descoperit însă anumite semne cari vor vesti apropierea judecării, precum și aceea cum are să se întâmple aceea judecată.

De data asta am să vă arăt care sunt semnele, care vor vesti apropierea judecării, urmând ca pe anul viitor, dacă mă va ținea Dumnezeu în viață, să vă arăt, pe baza descoperirii dumnezești, cum se va face aceea judecată.

Să luăm lucrurile pe rând.

Isus Hristos a spus înainte, a prorocit întâmplările mai însemnate, cari vor avea loc înainte de venirea Lui pentru

judecata cea mare. Dumnezeu, și de altădată, a trimis anumite semne pentru a trage luarea aminte a celor interesați. Așa s'a întâmplat înainte de dărâmarea Ierusalimului, după care a urmat împrăștierea poporului ales. S'au văzut pe ceriuri niște forme, cari înfățișau niște armate puternice înaintând spre Ierusalim. Intr'o seară, pe când în biserica din Ierusalim se ținea slujba de seară, întreaga biserică a fost învăluită într'un val de lumină, după care s'a pornit un vânt puternic, de vreme ce se auzia un glas zicând: »Să mergem de aici«. Un anumit om, ce se părea că-i nebun, alerga încoace și încolo, strigând într'una: »Vai de Ierusalim! Vai de biserică! Vai de mine!«, care apoi, lovit de o săgeată aruncată de romani, a căzut mort. Dumnezeu va face semne cu mult mai înspăimântătoare înainte de judecata cea mare, pentru a îndemna pe cei buni să se pregătească cât mai bine la venirea dumnezeescului Judecător, iar pe cei răi să-i îndemne la pocăință.

Ce semne vor fi acelea?

»Și vor fi semne în soare, și în lună și în stele«, așa zice Domnul (Lc. 21, 25). »Soarele se va întuneca, și luna nu-și va mai da lumina sa, și stele vor cădea din ceriu, și puterile ceriurilor se vor clăti« (Mt. 24. 29). Sf. Ioan apostolul și evanghelistul, care într'o viziune le-a văzut toate acestea, scrie: »Iată s'a făcut mare cutremur de pământ, și soarele s'a înegrit ca un sac de păr, și luna întreagă s'a făcut ca sângele; și stelele ceriului au căzut pe pământ cum își leapadă smochinul smochinele cele crude, când se clătește de vânt mare; și ceriul s'a întors ca o carte închisă, și toți munții și toate insulele s'au mișcat din locurile sale« (Apoc. 6, 12—15). Toate corpurile cerești își vor lăsa locurile lor și se vor lovi unul de altul, aducând ruină și groază, cum se întâmplă când două trenuri se ciocnesc în mersul lor.

Pentru ce vor avea loc aceste semne? Pentru ce se vor întâmpla toate acestea? Răspunsul ni-l dă Sf. Ieronim, în următoarele cuvinte: »Vom fi pedepsiți prin toate acestea, fiindcă

am păcătuit în toate, pentru ca să se plinească ce s'a zis prin Înțeleptul: »Și va da războiu cu el lumea împotriva celor fără de minte« (Înțe. lui Solomon, 5, 20). Oamenii abuzează, se folosesc rău de soare, lună și stele, căci neconținut, ziua și noaptea păcătuesc, pentru aceea, la vremea sa, la vremea, răzbunării, Dumnezeu se va folosi de aceste corpuri cerești, necinstite prin viciile și crimele oamenilor, pentru ca să pedepsească pe păcătoșii, care nu se întorc, nu se pocăiesc. Soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da blânda ei lumină, și nici o stea nu se va mai vedea în nemărginirea văzduhurilor. Ce vor face, cum se vor simți oamenii, când își vor aduce aminte de păcatele lor, a căror mărturie tăcută și amuțite au fost soarele, luna și stelele? O, dragilor mei creștini, nu folosiți nici lumina zilei, dar nici întunericul nopții pentru a săvârși păcate.

Și de vreme ce toate corpurile cerești vor fi turburate și pe cale de a se topi pământul încă va apuca pe aceeași cale. Întreg pământul se va clăti și se va cutremura din închieturi, nu cum se întâmplă astăzi aici coalea, . . . ci întreg pământul, cu întreaga suprafața lui se va cutremura în chipul cel mai îngrozitor. Orașe întregi se vor prefăce în ruine, îngropând nenumărate mulțimi de gloate. Râurile își vor lăsa alviilor lor obișnuite, acoperind cu valurile lor toate împrejurimile. Mările spumegând cu furie vor rumpe toate zăgazurile, iar valurile lor ridicându-se chiar și peste munții cei mai înalți vor acoperi țări și împărății, ducând cu sine tot ce găsec în cale, nenumărate trupuri omenești. Ploaie de foc va cădea din ceriuri, râuri de foc vor izbucni din adâncurile pământului pentru ca apoi în valuri cât munții răstogolindu-se pe tot întinsul pământului să mistuie tot ce vor întâlni în cale. Vânturi puternice se vor porni din cele patru colțuri ale lumii, pădurile cele mai mari vor cădea la pământ ca holdele vara, clădirile cele mai mari și mai puternice se vor face asemenea cu pământul, de vreme ce foamea și ciurma vor secera viețile milioanei de oameni ce vor mai fi rămas în viață. Mânia lui Dumnezeu se va simți

pe întreg pământul, după cum ne asigură însuși Mântuitorul zicând: »va fi atunci nevoie mare, care nu a mai fost din începutul lumii până acum, nici nu va mai fi... de nu s'ar scurta zilele acelea, n'ar scăpa nimeni«. (Mt. 24, 21).

Cine poate să se gândească la zilele acelea fără să se cutremure? Dar poate veți zice: »Acestea sunt departe, noi nu vom ajunge să le vedem, pentru ce să ne înfricăm, pentru ce să ne cutremurăm? Că sunt departe ori aproape n'o știm. Dar să presupunem că toate acestea se vor întâmpla numai peste o mie de ani, noi și atunci vom trăi și le vom fi mărturii. »Cum,« »veți zice,« dar nu vom muri peste câțiva ani? vom ajunge vârsta de o mie de ani?« Dragilor mei. Când vom muri, pentru unul fiecare din noi va fi sosit sfârșitul lumii. Soarele, luna și stelele nu vor mai fi pe ceriu pentru noi. Pământul cu tot ce are, cu toate bunătățile lui va fi perit pentru noi. Trupurile noastre vor fi așezate în mormânt, iar sufletele se vor prezenta la scaunul de judecată a lui Dumnezeu.

Cumpăniți bine, iubiți creștini, aceste adevăruri și străduiți-vă a vă întocmi vieța după învățătura ce ne-o dau acestea. Să nu iubim lumea aceasta în mod neorînduit, Pentru plăcerile trecătoare ale acestei lumi să nu vătămăm pe Domnul și Dumnezeul nostru, pierzându-ne cele veșnice pentru cele vremelnice.

Cele ce se vor întâmpla înainte de venirea lui Hristos la judecată, se vor întâmpla și înainte de moartea oricărui om. Când se va prezenta la judecata din urmă osânditul va fi cuprins de frică și cutremur, fiindcă va vedea că ceea ce a pierdut nu a pierdut numai pe o vreme, ci pentru totdeauna, pecând dreptul se va mângăia cu dulcea nădejde, că încă numai câteva clipe de luptă și apoi biruința. Acelaș lucru se va întâmpla și cu prilejul morții. »Moartea păcătoșilor este rea« zice psalmistul. Dar a dreptului? Ne spune Spiritul sfânt: »celui ce se teme de Domnul bine-i va fi întru cele mai de pe urmă, și

în ziua sfârșitului său va afla har« Eccl. 1, 12), »căci scumpă este înaintea Domnului moartea cuvioșilor lui« (Ps. 115). Fă-ne Doamne parte de o astfel de moarte. Amin.

Dumineca lăsatului de brânză

PENTRU CE TREBUIE SĂ POSTIM

În sfârșit a adus Dumnezeu vremea sfântă a postului mare. În cursul acestuia va trebui să deprindem deosebite lucruri de pocăință, și în mod deosebit să ne înfrânăm gustul, să ne reținem dela anumite mâncări, altcum îngăduite. Așa poruncește sfânta Biserică. Dar cât de mulți sunt acei creștini, cari nu-și mai bat capul cu porunca postului. O seamă, cari se țin mai învățați ca alții, își bat joc de post spunând că-i post pentru omul prost și pentru cerșitori. Păcătosul, care ar avea mai mare nevoie de post, crede că nu-i dator să postească. Cei lan-cezi în ale credinței, cari nu sunt nici reci, nici calzi, caută fel de fel de fel de scuze pentru a nu se îngreuna cu închipuita povară a postului. Unii se feresc de post, pe motiv că sufer de ceva boală trupească. Alții spun că nu pot posti fiindcă lucrează din greu. Cei mai mulți nu postesc fiindcă nu-și bat capul cu sufletul și a lui mântuire, cărora acum le trebuie numai trai bun și veselie, apoi cu sufletul va fi ce va fi... trăind astfel spre sminteala creștinilor buni și cu frica lui Dum-nezeu.

Pentru ce-i așa de nesocotită și nebăgată în seamă po-

runca postului? Fiindcă oamenii zilelor noastre nu sunt convingiți pe deplin că sunt datori să postească, și fiindcă nu-și dau seama despre faloasele mari ale postului când e vorba de mântuirea sufletului.

De data asta o să vă arăt pentru ce suntem datori să postim.

I.

Suntem datori să postim, fiindcă la asta ne îndatorește pilda Mântuitorului. Din sf. Evanghelie știm că Isus s'a retras în pustietate, unde a petrecut 40 de zile și 40 de nopți în postul cel mai aspru, fără să mânânce ori să beie ceva. Să nu creadă nime că Isus nu a simțit nici foamea nici setea. Fiind El om adevărat simțea atât foamea cât și setea ca ori care alt om. Insași sf. Evanghelie ne spune că-i »era foame«. La adecă El nu era nevoit să postească. El putea să-și stâmpere foamea în ori ce clipă prin o minune, căci doară era atotputernic. Afară de aceea, El nu postea pentru ca să-și ispășească păcatele, fiindcă El era însași sfințenia și izvorul a toată sfințenia. Pentru ce postește? O face numai pentru noi. Postește pentru ca să ne deie nouă pildă și pentru că să ne facă părtași vredniciilor postului său. »Scris este«, zice Sf. Ambrozie, »că cel ce mărturisește că se ține de Hristos, că-i a lui Hristos, trebuie să umble pe cărările pe cari a umblat El. În urmăre, dacă zici că ești creștin, tu trebuie să faci întru nepuțințele tale, ce a făcut El în desăvârșirea Lui; El, care nu avea păcat a postit 40 de zile, tu, care ai păcătuit greu, nu vrei să petreci 40 de zile în post. El a postit pentru păcatele tale, nu pentru ale Lui, și tu, creștinule, nu vrei să postești pentru păcatele tale. Cum poți fi liniștit în conștiință? Cum te poți numi creștin, de vreme ce tu te saturezi, când Isus flamânzește pentru tine.« Isus este modelul nostru. După pilda lui trebuie să ne îndreptăm vieța dacă vrem să ne mântuim. »Căci pe cari i-a hotărât mai înainte, pe aceia mai înainte i-a și rânduit să fie asemenea chipului Fiului său, ca să fie dânsul mai în-

tăiu născut între mulți frați«, zice Sf. Pavel (Rom. 8, 29). Cum ne întocmim vieța după a lui Isus, dacă în loc să ne înfrânăm stăpânindu-ne pofta trupului, și postind, noi nu vrem să știm de înfrânare, îndestulind pe toate căile gustul nostru? Iar dacă nu ne întocmim vieța după a lui Hristos, cum ne vom mântui?

II.

Trebuie să postim fiindcă ne obligă, ne poruncește Biserica. Odată au mers la Isus ucenicii lui Ioan Botezătorul și l-au întrebat zicând: »Pentru ce noi și fariseii ajunăm mult iar ucenicii tăi nu ajună?«. La aceasta întrebare Isus răspunde: »vor veni zile când se va lua dela ei mirele. și atunci vor ajuna« (Mt. 9, 15). Având în vedere aceste cuvinte ale Mântuitorului și pilda Lui, apostolii de sigur au ajunat, au postit mult, îndemnând cu toată stăruința pe credincioși să facă la fel. Mulți sfinți Părinți spun că postul cel mare a fost rânduit de apostoli. Sf. Ieronim zice: »Noi postim 40 de zile, fiindcă așa am primit dela apostoli,« iar sf. Leon cel Mare cere ca »rânduiala apostolicească cu privire la postul de 40 de zile să se observe (țină) cu toată strictețea.«

La începutul creștinătății, deși postul de 40 de zile nu era poruncit ci numai recomandat, se ținea de toți creștinii foarte aspru. Atunci nu era lipsă de poruncă, fiindcă credincioșii posteau și fără poruncă. Ce fel de creștini suntem noi, dacă astăzi nu ținem postul și dacă-i poruncit? Astăzi postul mare este poruncit. Văzând Biserica că căldura credinței creștinilor scade, cam prin suta a patra a dat porunca postului mare. Sf. Ambrozie zice: »A posti peste an este virtute și-i vrednică de răsplătă deosebită, dar a nu ajuna în Post (postul de 40 de zile) este păcat de moarte.

III.

Suntem datori să postim pentru ca să ne pregătim cum se cuvine pentru praznicul Paștilor. Paștile sunt praznic de fiecare

an, întru aducerea aminte de plinirea muncii pentru răscumpărarea noastră. Noi trebuie să ne pregătim pentru acest praznic, pentru a ne împărtăși în rodirile răscumpărării. Pregătirea stă mai ales în aceea că stărpim, ne scăpăm de obiceiurile noastre rele, ne înfrânăm patimile, ne schimbăm voință pornită spre rele, ne îmbunătățim vieța. Dar ce poate fi mai potrivit pentru a le ajunge toate acestea decât un post străbătut de pocăință? Biserica rânduește deci postul de 40 de zile pentru ca toți creștinii printr'o adevărată căință, să se poată înnoi sufletește și prin o întoarcere sinceră să se pregătească la primirea sfintelor taine.

Cei mai vechi părinți ai Bisericii au socotit postul de 40 de zile ca o vrednică și potrivită pregătire pentru praznicul cel mare al Paștilor, și pentru primirea sf. Împărtășanii de către toți credincioșii. Sf. Augustin zice: »Pentru ca să putem primi cu mai multă vrednicie tainele răscumpărării ne pregătim prin un post de mântuire aducător de 40 de zile.« Leon cel Mare, zice: »După ce duful pierzării nu se năpustește cu mai multă furie asupra membrilor lui Isus ca atunci când aceștia se pregătesc să prăznuiască cele mai sfinte taine, rânduiala Sfântului Spirit foarte potrivit trage luarea aminte a poporului creștinesc să se pregătească în cursul postului de 40 de zile, la prăznuirea paștilor prin acte de pocăință. Cine nu ține porunca postului de 40 de zile, este lipsit de spiritul creștinesc, și nu se poate aștepta dela el să se pregătească de Paști și să primească sfânta taină cu folos.«

Unii vor zice: acuma e vreme de războiu, și sf. Parinte a dat deslegare dela post pentru toată lumea. Adevărat că este deslegare dela post. Dar trebuie să ne însemnăm că deslegarea s'a dat fiindcă mulți, mai ales cei din părțile năpăstuite de prăpădul războiului nu pot, ori numai cu foarte mare greu ar putea posti. Dar oare se poate zice despre noi că nu avem cu ce posti? Dimpotrivă. Mâncări de post avem, din darul lui Dumnezeu, pe când la cele de »dulce« ajungem mai cu greu. În legătură cu deslegarea trebuie să ne mai însemnăm un lucru,

pe cari mulți îl uită, ori se fac că-l uită. Când se dă deslegare de post, cel ce primește deslegarea este obligat să facă anumite lucruri evlavioase, de obicei să rostească anumite rugăciuni. În urmăre dacă nu putem să postim ori vrem să ne folosim de deslegare, să ne străduim a face cu toată râvna lucrurile de evlavie de cari este legată deslegarea, căci dacă mâncăm de dulce fără a face acele lucruri, e tot atâta cât a nu ținea postul fără deslegare. Cine se folosește de deslegare bine face, iar cine postește tot postul, și mai bine face. Amin.

Dumineca I din post

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CHEMAREA LUI FILIP ȘI A LUI NATANAIL

Sf. Ioan Botezătorul era lângă riul Iordanului, unde predica și boteza. Vede că se apropie de acel loc Mântuitorul. Nu-l văzuse, deci nici nu-l cunoscuse, dar, luminat de darul lui Dumnezeu, zice învățăceilor săi: »Iată Mielul lui Dumnezeu, cel ce ridică păcatul lumii. Acesta este de care am zis: După mine vine bărbat, care înainte de mine a fost, căci mai înainte de mine era. Și eu nu l-am cunoscut; ci ca să fie arătat el lui Israel am venit eu să botez cu apă« (Io. 1, 29-31). A doua zi, mai de cu seară, era Ioan numai cu doi dintre învățăceii lui. Văzând pe Isus umblând pe acolo a zis din nou: Iată Mielul lui Dumnezeu. Cei doi ucenici se iau după Mântuitorul. Acesta-i întreabă că unde merg. Ei, în loc să spună unde merg, întreabă pe Mântuitorul unde locuiește. Isus le răspunde: »veniți și vedeți«. Se duc cu El și rămân acolo până în ziua următoare. Unul

dintre cei doi ucenici era Andrei, fratele lui Simon. Când se întâlnește Andrei cu fratele său îi zice: »Aflat-am pe Mesia (ce se tâlcuește Hristos)«. Il duce pe Simon la Mântuitorul. Când îl vede Mântuitorul îi zice: »Tu ești Simon, fiul lui Ioan: tu te vei chema Chifa (ce se tâlcuește Petru.«

Acum Isus avea trei ucenici, pe Petru și pe fratele acestuia cu numele Andrei, precum și pe Ioan. La aceștia se alătura încă doi, Filip și Natanail, mai târziu numit Vartolomeiu, a căror chemare se istorisește în sf. Evanghelie de astăzi. Să vedem cum se întâmplă chemarea lui Filip, cum îl chiamă pe Natanail precum și conversația dintre Isus și Natanail.

I.

Mântuitorul era în ținutul Betaniei, unde era Ioan botezând în riul Iordanului. Se vede că Isus numai pentru aceea a venit în acest ținut, pentru ca să-și aleagă niște învățăcei, cari au umblat în școala Inaintemergătorului Său, cari au auzit mărturisirea pe care o făcuse Ioan despre Mântuitorul, care în urmare erau destul de pregătiți, pentru ca să fie ucenicii Lui. Aici a aflat Mântuitorul pe Andrei, Ioan și Petru. Aceștia au văzut pe Isus, au crezut întru El, L-au urmat. Isus tocmai voia să meargă cu acești trei bărbați înapoi în Galileea, când se întâlnește cu Filip, care era din acelaș ținut și cunoscut al acelora. Isus zice lui Filip numai atâta: »Vino după mine.« Acesta ascultă, merge după Mântuitorul, devine ucenicul Lui. Ce mare dar a lui Dumnezeu. Isus îl chiamă, iar el ascultă cuvântul de chemare, merge după Mântuitorul. Cum a ajuns el la Isus? Prin mijlocirea lui Andrei și a lui Petru, cari erau din acelaș ținut, îi erau cunoscuți, ba prietini chiar. Ce folositoare prietinie, care duce la Hristos. Intre cei din aceeași țară cu mine, între cei din neamul meu și între prietinii mei câți sunt râvnici în slujba lui Dumnezeu, virtuoși, evlavioși. Dar oare evlavia lor mă face și pe mine să le urmez pilda? Dar indemnul oamenilor puțin ajunge dacă însuși Isus nu-mi zice: Vino după mine. De câte ori a

adresat Isus aceste cuvinte pline de dragoste, de câte ori a șoptit El inimii mele: Vino după Mine. De câte ori mi-a zis: vino după Mine, și nu după pofta trupului, vino după Mine și nu după lume, vino după Mine și nu după pornirile tale, cum sunt mânia sumeția, încăpăținarea, vino după Mine și nu după acele lucruri de nimic, cari sufletul ți-l ostenesc, inima ți-o înmoaie iar mai pe urmă sufletul ți-l osândesc. Vino după Mine, ca și Filip, care îndată ce l-am chemat lasă toate și se face ucenicul Meu.

II.

Filip nu se îndestulește cu aceea că el devine ucenicul Mântuitorului, ci numai decât mai duce unul la Invățătorul. Avea un prietin cu numele Natanail. Il cercetează, fiindcă ardea de dorul să-l facă fericit. Il întâlnește și-i zice: »Am aflat pe acela, de care a scris Moise în lege și prorociei, pe Isus, fiul lui Iosif din Nazaret.« Cât de vrednică de laudă este râvna lui Natanail. Ne batem și noi capul cu binele sufletesc al prietinelor noastre, ori doară ne îndestulim cu atâta că le facem rost de ceva foloase pământești și de petreceri? Să știți că nu am putea face prietinelor noastre un serviciu mai bun și un lucru mai mare, decât dacă-i aducem mai aproape de Dumnezeu. Adevărat că lucrul acesta nu merge așa de ușor, nenumărate fiind piedecile cari stau în calea unei năzuințe de felul acesta, dar adevărata râvnă, a căreia temeiu este răbdarea și dragostea, toate le biruește. Nici Natanail nu a dat crezare numai decât lui Filip. Când amintește că Isus e din Nazaret, Natanail arată un fel de neîncredere, zicând: »Din Nazaret poate fi ceva bun? Dar nouă nu ni-se întâmplă acelaș lucru, când voim să aducem pe cineva la calea cea bună? Ce să facem în astfel de cazuri? Să ne maniem?. Să lăsăm lucrul baltă, punând capăt chiar și prietinieii ce ne-ar lega de un astfel de om? Să vedem ce face Filip? »Vino și vezi.« Vină cu mine și vezi însuși pe Invățătorul, vorbește cu El și te vei convinge că nu-i un om de rând, ci

este Fiul lui Dumnezeu. Și într'adevăr aceasta este calea cea mai bună de urmat, când vrem să aducem la calea cea bună pe rătăciți, de altcum buni la inimă. Vină și vezi, ce se întâmplă în biserica noastră, ce fac în biserică, auzi ce propovăduiește preotul, vino și vorbește cu preotul, descopere-i toată starea sufletului tău, spovedește-te, cuminecă-te și vei vedea că creștinătatea este lucrul lui Dumnezeu.

III.

Ce face Natanail? Ascultă cuvântul de chemare a lui Filip, merge cu el, pentru ca să vada pe Isus. Văzând Isus că se apropie Natanail zise: »Iată cu adevărat Israilitean, în care vicleșug nu este.« Mântuitorul, Atotștiutorul, știa prea bine că Natanail este un om cinstit, care era, ce-i drept, oarecum orbit de anumite prejudecăți, însă cerca adevărul în mod sincer. Natanail simțea că Isus îi vede inima, de aceea îl întreabă: »De unde mă cunoști?« Isus îi răspunde: »Mai înainte, până ce nu te-a chemat Filip, când erai sub smochin, te-am văzut.« Natanail acum își dă seama că Isus nu-i un om de rând, de aceea zice: »Rabi, tu ești Fiul lui Dumnezeu, tu ești împăratul lui Israil.« Ce minunată mărturisire de credință. Isus nu tăgăduiește. Dimpotrivă. Il întărește în aceasta credință zicând: »Pentru că ți-am zis, că te-am văzut sub smochin, crezi, mai mari decât acestea vei vedea... Adevăr vă grăesc: De acum veți vedea ceriul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorindu-se pe Fiul omului.« Natanail, ce-i drept, nu a priceput cuvintele Domnului, dar a crezut fiindcă era convins că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Prejudecățile lui dispar văzând cu ochii, îndoielile pe cari le avea până acum pier, se risipesc. Cu cât e mai sinceră inima, cu atâta e mai tare credința.

Acelaș Hristos ne chiamă și pe noi. Și nouă tuturor și unuia fiecăruia dintre noi îndreaptă acelaș cuvânt de chemare: »Vino după mine.« Ne dăm noi seama cine ne chiamă? Luăm în serios chemarea Lui? Dăm ascultare aceluia cuvânt de che-

mare? El ne vrea aproape de El. Se ascunde dinaintea ochilor noștri trupești, fiindcă vrea să ne apropiem de El, să privim la El cu ochii credinței. Așteaptă să-L descoperim în Taina dragostei Lui sfinte, și apoi să strigăm și noi, ca oarecând Natanail: Tu ești Fiul lui Dumnezeu. În aceasta credință trebuie să trăim. De aceasta credință trebuie să ne călăuzim. Va veni odată vremea, când vom vedea pe Fiul omului venind pe norii cerurilor cu mare mărire înconjurat de sfinții săi îngeri. Dacă astăzi ascultăm cuvântul Lui de chemare, El ne va chema și atunci, ne va zice și atunci: veniți după mine, veniți binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția cerurilor pentru toată veșnicia. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Duminea II-a din post

ISUS VINDECĂ UN SLĂBĂNOG

Mântuitorul, după ce a părăsit casa părintească din Nazaret, s'a așezat în Capernaum, un oraș lângă țărmurul lacului Genezaretului, care, tocmai fiindcă era foarte cercetat de negustori, era cât se poate mai potrivit pentru propovăduire. De aici merge Isus în ținuturile locuite de poporul ales, pentru ca apoi să se întoarcă din nou la aceasta a doua locuință a Sa. Venind odată în Capernaum a auzit poporul că este în casă, deci în scurtă vreme s'a adunat popor mult. Atunci au adus la El un slăbănog. Fiind popor mult nu l-au putut băga în casă

pe uşă, ci a descoperit casa şi făcând o deschizătură l-au lăsat înaintea Mântuitorului. Văzând Isus credinţa lor a zis slăbănogului: »Fiule, iartă-ţi-se păcatele«. Intre cei de faţă erau şi nişte cărturari. Aceştia auzind cuvintele Mântuitorului, gândeau în sine: »De ce grăeşte acesta aşa? Huleşte! Cine poate ierta păcatele, fără numai unul Dumnezeu?« Isus, care cunoştea şi gândurile, le-a zis: »De ce cugetaţi aceasta în inimile voastre?. Apoi îi întreabă, zicând: »Ce este mai lesne a zice slăbănogului: Iartă-ţi-se păcatele, sau a zice: »Scoală şi-ţi iea patul şi umblă?« Ci ca să ştii că Fiul omului are putere să ierte păcatele pe pământ, (a zis slăbănogului): Îţi zic: »Scoală, ia-ţi patul şi mergi în casa ta«. Slăbănogul numai decât îşi luă patul şi a ieşit înaintea tuturor, încât se mirau toţi, şi preamăreau pe Dumnezeu.

Ne oprim mai ales la trei lucruri: iertarea păcatelor, descoperirea gândurilor ascunse şi vindecarea slăbănogului. Le vom lua pe rând.

I.

Pe slăbănog îl aduc la Mântuitorul. Fiindcă nu-l pot pune înaintea Mântuitorului pe uşă, descoper casa. »Şi văzând Isus credinţa lor, a zis slăbănogului: Fiule iartă-ţi-se păcatele«. Ce cuvinte plăcute. Ce cuvinte dulci. Mai dulci decât mierea, pentru inima, care simte cât de amară este vieaţa, pentru cel ce prin păcatele sale a părăsit pe Domnul şi Dumnezeul său. Dar oare aceasta era dorinţa slăbănogului? De sigur el nu s'a gândit la boala lui suflească, de care vrea să-l scape Isus mai întâiu, deşi starea păcătoasă este un rău cu mult mai mare decât ori ce boală trupească. Dar aşa-i firea noastră omenească. Ne îngrijim mai bine de trup decât de suflet. Ce învăţătură minunată ne dă Domnul, când vorbeşte cu slăbănogul despre păcatele lui şi nu despre boala lui trupească. Ne învaţă prin aceasta că ori ce necaz ce ne ajunge în aceasta vieaţă vine dela păcat. Ne mai învaţă că cel mai mare necaz al nostru este

păcatul de care trebuie să ne străduim a ne scăpa înainte de ori ce alt necaz. Ne mai învață în sfârșit că prin răbdare împreunată cu înfrângerea inimii ne învrednicim a ne scăpa de necazurile trupești, cărora moartea le pune capăt.

Iartă-ți-se păcatele. Ce cuvinte de ușurare sunt acestea pentru bolnav. Dar totuși, prin ce se împărtășește bolnavul în acest dar? Ne spune sf. Evanghelie: «Și văzând Isus credința lor». Pentru credință. Pentru a cui credință? Nu atâta pentru credința slăbănogului, cât mai vărtos pentru credința acelor, cari cu mare greu și cu multă trudă l-au dus la Isus. Pentru aceasta credința vitejească se vindecă slăbănogul atât trupește cât și sufletește. Vedem deci că prin credință vie și prin încredere putem câștiga darul întoarcerii și iertării nu numai pentru noi ci și pentru alți păcătoși. Drept aceea să nu întrelăsăm a ne ruga zilnic cu credință vie și cu mare încredere în bunătatea lui Dumnezeu pentru întoarcerea păcătoșilor. Mântuitorul cel bun, văzând credința și dorul nostru de a ajuta pe cei păcătoși, de sigur va adresa unuia sau altuia dintre păcătoși aceleași cuvinte pe cari le-a adresat slăbănogului zicând: »Iartă-ți-se păcatele«.

II.

»Și erau acolo unii din cărturari șezând și cugetând întru inimile sale: De ce grăiește acesta așa? Hulește! Cine poate ierta păcatele, fără numai unul Dumnezeu?« Fariseii se smintesc la auzul acestor cuvinte, ce se desprind de pe buzele dumnezeescului Mântuitor. Au avut pentru ce să smintească? Adevărat că numai Dumnezeu poate ierta păcatele, dar pentru ce vedeau ei în Isus numai un om? Nu știau ei că Isus făcuse multe minuni, și încă de acelea, de cari nici un proroc nu făcuse? Nu simțiau ei cum »putere ieșia din El«, care tămăduia pe bolnavi? Și în cazul cu slăbănogul din sf. Evanghelie, pentru ce nu mai așteaptă cu judecata lor până vor vedea ce se va întâmpla cu slăbănogul? Pentru ce toate ace-

stea? Pentru ca să aibă Isus prilejul să le zică: »De ce cugetați acestea în inimile voastre?«. Pentru ca aceștia să-și deie seama că cel ce cunoaște și tainele cele mai ascunse ale oamenilor nu-i om de rând. »Pentru ce cugetați acestea în inimile voastre?« Barem de nu am uita nici odată aceste cuvinte ale Domnului? Ce folos avem din aceea că ne străduim a tăinui anumite lucruri înaintea oamenilor? Ce ne folosește ca înaintea oamenilor ne arătăm buni? Să nu uităm că Isus vede în inimile noastre, și ne va judeca după cele ce vede în acele inimi. El vede toate gândurile ce se părândă prin mintea noastră. Vede toate gândurile noastre lumești și necurate. Vede toate bănuielile, judecățile noastre temerare. Vede toate gândurile noastre de dușmănie, toate dorințele de răzbuinare. Vede toate simțemintele noastre, tot ce murdărește faptele noastre. Să ne examinăm inimile și apoi să ne străduim a le ține curate, așa că să fie curate înaintea Aceluia, care toate le vede și le judecă după cum sunt într'adevăr, nu cum se par înaintea oamenilor.

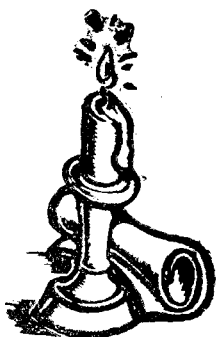
III.

După ce Isus dojenește pe cărturari pentru bănuielile lor lipsite de ori ce temei, le zice: »Ce este mai lesne a zice slăbănogului: iartă-ți-se păcatele, au a zice: scoala și-ți ia patul și umblă? Ci ca să știți, că Fiul omului are putere să ierte păcatele pe pământ (a zis slăbănogului): Iți zic: scoală, ia-ți patul și mergi în casa ta«. Și slăbănogul »s'a sculat îndată și luându-și patul a mers înaintea tuturor.« Și laudau pe Dumnezeu«. Abia rostește Isus aceste cuvinte, iată că slăbănogul se face sănătos, deplin sănătos. Se scoală, își ia în spate patul și pleacă, laudând pe Dumnezeu Acela, care mai înainte nu se putea nici mișca, acum umblă, ba este în stare să-și ducă și patul.

Din acestea vedem cum trebuie să facem pentru ca să ne însănătoșăm pe deplin din slăbănogia noastră sufletească. Se

înțelege dela sine că pentru a ne dobândi însănătoșirea sufletească avem lipsă de darul lui Dumnezeu, căci fără mărturisire și fără deslegare, nu-i însănătoșire deplină, însă și noi trebuie să lucrăm împreună cu acel dar. Putem lucra împreună în trei feluri, și anume: întâiu trebuie să ne sculăm, trebuie să ne sculăm noi de noi, și să nu așteptăm ca alții să ne scoale, alții să ne ajute, alții să ne sprijinească, fiindcă după ce darul lui Dumnezeu ne-a întărit puterile sufletești, pe acelea trebuie să le deprindem să le folosim la toate cele bune. În locul al doilea: trebuie să luăm și patul și să-l ducem, adică trebuie să ne lăpădăm de patimile și înclinările rele și mai ales de lenea în cele sufletești. În locul al treilea: trebuie să mergem acasă, trebuie să ne retragem în cele dinlăuntru ale noastre, și în loc de a căuta plăcere în petreceri și veselii, opintindu-ne toate puterile sufletești, să ne ocupăm cu cele ale sufletului.

Să ne străduim a ține în bună rânduială casa sufletului nostru. Dacă ne ajunge ceva boală trupească să căutăm a ne vindeca mai întâiu de boala sufletească, pentru ca să ne învrednicim a auzi de pe buzele Mântuitorului cuvintele pe care le-a rostit unui alt bolnav, căruia i-a zis: »Iată te-ai făcut sănătos: de acum să nu mai păcătuiești, ca să nu-ți fie ceva mai rău« (Io. 5, 14). Amin.

Dumineca III-a din post

PREȚUL SUFLETULUI

Mântuitorul nostru Isus Hristos a venit în lume pentru ca să se mântuiască prin El lumea. După ce a plinit vârsta de 30 ani a început a vesti, a propovădui adevărurile veșnice aduse din ceriu pe pământ. A propovăduit cu cuvântul, dar a propovăduit mai ales cu pilda vieții sale. Insuși Spiritul cel sfânt a lui Dumnezeu ne spune despre Isus, că a început »a face și a propovădui.« Cu pilda vieții Lui ne arată cum trebuie să ne tocim vieța, pentru ca să avem siguranța că suntem pe calea cea bună, pe calea mântuirii. Invățătura propovăduită de El se pare a fi o învățătură nouă, fiindcă se abate mult dela părerile oamenilor de pe acele vremuri. Poporul iudeesc, numit și poporul ales a lui Dumnezeu, se sbătea după bunurile trecătoare a acestei lumi, uitând cu totul, că omul are un suflet care trebuie mântuit și că trebuie să renunțe la toate bunurile pământești, dacă aceasta o cere mântuirea sufletului. Mântuitorul, după cum ați putut auzi din sf. Evanghelie de astăzi, are cuvinte cât se poate mai lămurite, pentru a arăta că bunurile pământești sunt nimica în asemănare cu sufletul, așa că dacă bunurile pământești ar primejdi mântuirea sufletului, mai îngrabă trebuie să părăsim, trebuie să renunțăm la toate bunurile pământești, decât avându-le acelea, să ne osândim sufletul. »Că ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său?« Și în zilele noastre sunt mulți semeni de ai noștri, cari prețuesc mai mult cele pământești decât sufletul. Drept aceea de data asta mă voi strădui să vă arăt cât prețuește sufletul, pentru ca barem de acum înainte să-l prețuim după cum se cuvine.

Prețuesc oamenii sufletul după cum se cuvine? Să vedem numai cum se prezintă lucrul în vieța de toate zilele. Are un om un proces mare. E vorba, că este în joc o avere mare. Câte nopți nedurmite! Câtă alergare! Aleargă dela avocat la

advocat. Se plânge la toată lumea. Cere sfat dela toată lumea. Dacă cineva îi recomandă un avocat bun, merge la el, îi promite marea și sarea, numai să se lege să-i câștige procesul. Pentru a câștiga acel proces este gata la orice jertfă. Pentru ce atâta trudă? Pentru ce atâta alergare? Pentru ce atâta jertfă? E vorba de un lucru mare, de un lucru de mare preț. Dar se vedem cum se poartă acelaș om față de sufletul său? Iși bate el capul cu aceea, că sufletul lui este în primejdie de a se pierde? Iși bate capul cu aceea, că este la primejdia de a se osândi? Pentru a sufletului său mântuire aleargă el la aceea, cari îl pot ajuta? Cere sfatul, este el gata să urmeze sfatul celor ce vreau să-l ajute pe calea mântuirii? Durere, n'o face. Pentru ce? Pentrucă nu-și dă seamă despre adevăratul preț al sufletului său. Pentrucă el uită cu totul de cuvintele Domnului, care ne asigură că, sufletul omului este mai scump decât orice în lume, mai scump chiar și decât lumea întreagă. »Că ce va folosi omului, dacă va dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său?« Vei dobândi nu o avere pământească, nu o împărăție pământească, ci vei dobândi toată lumea... dar dacă ți-ai pierdut sufletul, ai pierdut totul.

Pentru ce-i așa scump sufletul? Pentrucă *avem un singur suflet*. Vedem din viața de toate zilele, că lucrurile cu cât sunt mai rari, cu atâta sunt mai scumpe. Chiar și lucrurile de altcum nu de mare preț, dacă se răresc li-se urcă prețul. Dacă fiecare om ar avea mai multe suflete, nu ar trebui să se sferme așa de mult cu mântuirea lor, pentrucă dacă ar pierde unul, i-ar rămânea altul. Lucrul stă altcum. Avem un singur suflet, pe care dacă l-am pierdut am pierdut totul și încă pentru totdeauna.

Pentru ce-i așa scump sufletul nostru? *Fiindcă-i al nostru*. Averile, bogățiile, bunurile lumești nu sunt ale noastre, sufletul însă-i al nostru. Până suntem în viață nu vedem lucrurile destul de limpede. Dar vine ceasul morții. Atunci vedem limpede. Vedem că toate cele pământești le părăsim. Lăsăm aici

casă, grădină, moșie, vite, haine, aur, argint și toate comorile, pe cari poate că le-am adunat în cursul vieții noastre pământești. Le lăsăm aici. Pentru ce? Pentru că nu sunt ale noastre. Ce-i într'adevăr al nostru ducem cu noi. De ceialaltă parte însă ducem numai sufletul nostru cu faptele, fie acelea bune ori rele. Acestea le ducem, și numai acestea, fiindcă numai acestea sunt ale noastre,

Pentru ce-i scump sufletul nostru? *Pentru că-i nemuritor.* Orice lucru, fie acela cât de mic sau neînsemnat, dacă e veșnic, dacă ține pentru totdeauna... bunătatea lui e fără margini. Bunurile pământești sunt trecătoare. Astăzi sunt, mâine nu mai sunt. Ai casă frumoasă. Vine un foc și ți-o mistuește până în temelii. Ai vite, Vine o boală și ți-le seceră de nu-ți mai rămâne nici una. Ai holde frumoase cu spicul plin, promițătoare de mare belșug? Vine o grindină și le face alături cu pământul. Toate trec. Toate cele din lume sunt trecătoare. Vine o vreme, că încetează de a mai fi. Nu așa sufletul. El este astăzi și mâine și totdeauna. Vine moartea, trupul trece iarăși în pământul din care a fost alcătuit, dar sufletul nu încetează a mai fi, el nu moare, el trăiește și va trăi pentru totdeauna, fiindcă-i nemuritor.

Pentru ce-i scump sufletul nostru? *Pentru că dacă l-am pierdut odată, l-am pierdut pentru totdeauna.* În lumea asta și dacă am pierdut ceva, lucrul pierdut îl putem găsi ori înlocui cu altul. Avem o casă. Vine un foc și ne-o mistuie până la pământ. Cu ajutorul lui Dumnezeu și a inimilor bune în scurtă vreme putem ridica o altă casă în locul ei. Avem vite. Dă peste ele o boală lipicioasă, le curăță pe toate. Cu încetul însă iarăș ne putem căpăta la vite. Am avut o mare sumă de bani. Au venit niște hoți și i-au furat, ori i-am pierdut. Poate că i-a găsit un om cinstit și iarăși ajung la noi, ori că pe încetul ne câștigăm alți bani. Dar nu așa cu sufletul. Am avut nefericirea să pierdem sufletul? E pierdut pentru totdeauna. Dacă ai avut nefericirea să treci din lumea aceasta sub greul păcatului de

moarte, fără a te împăca cu Dumnezeu, sufletul ajunge în locul de osândă, de unde nu va scăpa niciodată. Vor trece sute, mii, milioane de ani, dar el tot acolo, tot în locul de osândă va rămânea pentru totdeauna.

Veți zice, poate, nu-i destul că știm, că sufletul nostru este scump. Am dori să știm cât prețuiește sufletul. La aceasta întrebare răspuns potrivit ne poate da numai Cel ce cunoaște în mod neîndoielnic cât ajunge, cât prețuiește sufletul. Fiecare suflet a ieșit deadreptul din mâinile lui Dumnezeu, chiar pentru aceea, numai Dumnezeu știe cât prețuiește sufletul. Să vedem cum îl prețuiește Părintele ceresc? Dumnezeu Tatăl l-a creat și încă după a Lui chip și asemănare și cu iubire veșnică l-a iubit. Pentru suflet a creat ceriul și pământul, pentru el a creat chiar și pe îngerii din ceriuri, ca să fie ocrotitori și ajutători pe calea mântuirii. Pentru suflet și a lui mântuire a venit în lume unul născut Fiu a lui Dumnezeu, care în ieslea dintr'o peșteră s'a născut, a trudit și muncit din greu, a propovăduit adevărurile veșnice, tuturor bine a făcut, pe bolnavi a vindecat, pe cei neștiutori a învățat, ba chiar și morți a înviat, pentru ca mai pe urmă după bătaii și chinuri negrăite, să-și deie viața pe lemnul crucii restignit între doi făcători de rele. Pentru suflet a pogorît Spiritul sfânt peste apostoli, a întemeiat Biserica lui Hristos, pe care o cârmuește și ocrotește și prin mijlocirea slujitorilor ei în sfintele taine ne împărtășește.

Dacă nici aceasta nu ajunge pentru ca să vă dați seama cât prețuiește sufletul, uitați-vă la diavolul, care umblă ca un leu răcnind și căutând pe cine să înghită, care după cum ne mărturisesc sf. evanghelii, gata este lumea întreagă să o deie pentru un singur singurel suflet.

Să ne prețuim sufletul. Să ne dăm seama, că în lumea asta un singur lucru trebuie, și anume: sufletul și a lui mântuire. Să ne străduim din toate puterile a ne petrece viața pământească așa, încât prin viața de aici să ne putem asigura fericirea veșnică. Amin.

Bunavestire

STRICĂCIUNEA PRICINUITĂ DE EVA REPARATĂ DE MARIA

Sărbătoarea de astăzi ne aduce aminte de un lucru de foarte mare însemnătate în istoria mântuirii neamului omenesc. Anume, hotărându-se întromenirea Cuvântului celui din veci născut al Tatălui, la plinirea vremii. Părintele ceresc caută o Mamă pentru Isus Hristos, Fiul Său dumnezeesc. Alegerea cade asupra Mariei, o smerită Fecioară din Nazaret. Dumnezeu trimite pe Arhanghelul Gavril, ca să-i aducă la cunoștință că a fost aleasă ca în sânul ei fecioresc să se zămislească și din ea să se nască Mântuitorul lumii, Hristos. La vederea solitorului ceresc Maria este cuprinsă de frică, îngerul o liniștește. Când îngerul îi spune vestea pe care era trimis să i-o aducă, ea primește aceasta veste cu nedumerire, fiindcă făgăduise lui Dumnezeu că va trăi în feciorie nepătată. După ce însă îngerul o asigură că Spiritul Sfânt se va pogori peste dânsa, și că fecioria ei va rămânea neștirbită, își dă învoirea zicând: »Iata roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău.« Indată ce rostește Preacurata aceste cuvinte de învoire, Spiritul cel sfânt zămislește în sânul ei fecioresc trupșorul Fiului lui Dumnezeu, care venea în lume pentru ca să răscumpere neamul omenesc cazut în robia diavolului, când în raiul cel pământesc Eva călcând porunca dumnezească a păcătuit. Maria vine în lume ca o a doua Evă, pentru ca să tocmească, să repare ce a stricat prima Evă, strămoașa neamului omenesc.

Cu alt prilej v-am arătat că necredința Evei a fost reparată prin credința Mariei. De data asta am să vă arăt că trufia Evei a fost reparată prin smerenia, prin umilința Mariei.

I.

Eva a fost înșelată de diavolul la trufie și prin asta a păcătuit. Diavolul, care în raiul cel pământesc îmbracă formă de șarpe, se strădui să facă pe Eva să păcătuiască. Călcând Eva porunca dumnezească mai întâiu își arată necredința. Dar diavolul nu se îndestulește cu atâta. O ispitește deșteptând în ea trufia. Șarpele o întreabă de ce nu mănâncă din pomul din mijlocul raiului. Eva îi spune că a zis Domnul să nu mănânce ca să moară. Atunci diavolul cu mare șiretenie îi zice: »Nu veți muri cu moarte... că știe Dumnezeu că în ori ce zi veți mânca dintr'ânsul se vor deschide ochii voștri și veți fi ca niște dumnezei cunoscând binele și răul«. (Fac. 3, 4-5). Cuvintele diavolului însemnau tot atâta ca și când ar fi zis: **Dumnezeu nu vrea nici binele tău, nici al bărbatului tău,.. prin aceea că vei mânca nu ți-se va întâmpla nici un rău, dimpotrivă, vei trage mari foloase. Acum ești supusă, trebuie să ascuți de Dumnezeu, dar îndată ce vei mânca din pomul oprit vei fi liberă, nu vei fi datoare la nici o ascultare față de Dumnezeu, Dumnezeu nu-ți va mai putea porunci căci tu vei fi ca dumnezeii. Acuma ochii tăi sunt întunecați, dar îndată ce vei mânca din pomul științei, ți-se vor deschide ochii, vei cunoaște binele și răul, cunoștința ta va fi așa de mare ca a lui Dumnezeu. Aceste cuvinte ale tatălui minciunei au făcut o adâncă impresie asupra Evei, și au aprins în inima ei patima trufiei. Ea nu vrea să asculte, să se supună, nu mai vrea să fie zidire ci ziditor, Dumnezeu. Orbită, cum era, de cuvintele înșălătoare ale diavolului, își vede mărirea în mănecarea din pomul cel oprit, așa ca nimic nu o mai putea împiedeca să calce porunca dumnezească.**

Dar să nu fim pripiți și prea aspri în judecățile noastre. Ceea ce s'a întâmplat cu Eva ușor se poate întâmpla cu ori care din noi. Nu se cere altceva pentru ca să cădem decât să ne lăsăm stăpâniți de trufie. Lucrul este ușor de înțeles. Cel

ce vrea să steie împotriva păcatului, are lipsă de darul Domnului, fără de care nu poate face nici un spor. »Fără de mine nu puteți face nimic«, zice Domnul. Fără de darul lui Dumnezeu nu ne putem împotrivi păcatului, nici nu putem să rămânem pe calea virtuții. Dar, după cum ne asigură sf. apostol Petru Dumnezeu celor mândrii, celor făloși, celor trufași, le stă împotriva, și numai celor smeriți le dă dar (I. Petru 5, 5). Trufia este un fel de vulpe vicleană, care face pe om să creadă că tot ce lingușește patima este îngăduit ori barem nu-i un rău prea mare. Ne putem deci mira dacă omul trufaș se face vinovat de cele mai înfricoșate păcate fără să simtă mustrări de conștiință? Oare păcatele nespuse de supărătoare, cum este necredința și lăpădarea de credința cea adevărată, nesupunerea, răzvrătirea împotriva autorității spirituale și vremelnice, vorbirea de rău și hula, ura și dușmănia și altele de felul acesta... de unde izvoresc? Din trufie și numai din trufie. Tot așa, când vezi pe un tânăr care se ține mândru și umblă mult după haine deosebit de frumoase, să ști că-i în primejdia de a-și pierde curătenia. Chiar pentru aceea va trebui să ne ferim de trufie mai mult decât de ori ce, fiindcă-i cauza și izvorul nesăcat al multor păcate și fărădelegi.

II.

Maria prin smerenia ei a reparat trufia Evei. Oare unde se va găsi limba atât de limpede și bine grăitoare, care să cuprindă în cuvinte potrivite frumuseța negrăită a smereniei Preacuratei Fecioare? Să ne gândim numai la aceea cum se simte ea în clipa când îngerul Domnului îi zice: »Bucură-te ceea ce ești plină de dar, Domnul este cu tine, binecuvântată ești tu între femei«. Se bucură? Dimpotrivă. Tremură. Pentru ce? Pentru că în smerenia ei nu-și poate închipui că acestea îi sună ei. Ea e neîncrezătoare fiindcă salutarea îngerului cuprinde o laudă prea mare. Vorbind despre smerenia Preacuratei dove-

dită cu acest prilej, Sf. Leonard, zică: »Dacă îngerul ar fi zis că ea e cea mai mare păcătoasă din lume, ea nu s'ar fi mirat prea tare, dar când aude că pune pe ea o laudă așa mare, ea tremură din greu, fiindcă în smerenia ei disprețuia ori ce laudă, și nu dorea altceva decât ca Dumnezeu, făcătorul și datătorul a tot darul cel bun, să fie laudat și preamărit«. Intr'aceea îngerul o liniștește zicându-i să nu se teamă, aducându-i totodată la cunoștința că în sânul ei fecioresc se va zămisli Fiul lui Dumnezeu cu puterea Spiritului sfânt, și că ea va fi Mama lui Dumnezeu fără să-și piardă fecioria. Cum primește ea aceasta veste? Nu se lasă ea cuprinsă barem de un pic de mândrie? Nu. Dimpotri. Cu cât e mai mult laudată și slavită, cu atâta se smerește mai mult. Dându-și seama de nemicinicia ei, răspunde: »Iată roaba Domnului; fie mie după cuvântul tău.« Sf. Bernard, meditănd asupra acestei taine exclamă: »O Regina mea, cum ai putut avea o părere atât de smerită despre tine, de vreme ce erai atât de curată, atât de nevinovată și atât de plină de dar? Cum a putut smerenia prinde rădăcini atât de adânci în inima ta, când știai cât de mult te va lauda și te va ridica Dumnezeu? « Sf. Alfons susține că »smerenia aceasta profundă a adus pe Fiul lui Dumnezeu din ceriuri în sânul fecioresc al Mariei.«

Smerenie și iarăși smerenie! Iată de ce avem și noi mai mare lipsa. Trebuie să fim îmbrăcați în haina smereniei, dacă vrem să dobândim dragostea și darul lui Dumnezeu. Sf. Augustin ne învață că: »Smerenia este temelia tuturor virtuților. Nu exista o mai bună pregătire pentru dobândirea darurilor cerești decât smerenia.« Toate darurile de cari avem lipsă pentru mântuirea noastră, le primim dacă suntem smeriți cu inima. Nici chiar păcătoșii nu trebuie să-și piardă nădejdea mântuirii dacă se smeresc adânc înaintea lui Dumnezeu. Mare păcătos era vameșul. Cu toate acestea el află dar înaintea lui Dumnezeu. Pentru ce? Pentru smerenia lui. Pentru vieța sufletescă nu-i nimic atât de important ca smerenia. Ea stră-

juște și apără celelalte virtuți. Ea ne face plăcuți înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Astăzi când sf. Biserică cântă laudele Preacuratei care pentru smerenia ei negrăită devine mama lui Dumnezeu se cuvine s'o rugăm ca să fie mijlocitoarea noastră la Dumnezeu, dela care să ne câștige darul cu ajutorul căruia să ne câștigăm o smerenie cât mai adâncă, bine știind că inima înfrântă și smerită Dumnézeu nu va urgisi, ci fericirea cea veșnică o va răsplăti. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dumineca IV-a din post

**DIAVOLUL SE STRĂDUEȘTE SĂ NE NEFERICEASCĂ
ATÂT VREMELNIC CÂT ȘI PENTRU TOATĂ VEȘNICIA**

Sfânta evanghelie de astăzi ne istorisește cum s'a dus odată la Mântuitorul un biet om al cărui fiu era cuprins de duhul necurat. Pe lângă aceea că pe nefericitul băiat l'a făcut și surd și mut îl chinuia în modul cel mai îngrozitor: de multe ori în foc l'a aruncat, altă dată în apă, ca să-l piardă, îl scutura, făcea spume la gură, scrișnea din dinți și se usca. Nefericitul tată își ieia copilul și-l duce la ucenicii Domnului. Aceștia încearcă să fugărească pe necuratul, dar zădarnică le este truda. Văzând că ucenicii nu-l pot ajuta îl duce la Mântuitorul, care înainte de a îndepărta pe diavolul pune la încercare credința

părintelui. Când acesta strigând »cu lacrimi a zis: Cred, Doamne, ajută necredinței mele.« Mântuitorul ceartă duhul necurat, poruncindu-i să se depărteze din prunc. Diavolul »strigând și mult scuturând« pe bietul băiat iasă din el.

Duhurile întunerecului, diavolii nu se odihnesc nici astăzi. Ei încearcă neconținut să pună stăpânire pe oameni, pentru ca să-i facă nefericiți atât în viața pământească cât și în cea veșnică. Potrivnicul nostru, diavolul, după cum ne asigură sf. apostol Petru, »umbă ca un leu răcnind căutând pe cine să înghită.« (I, 5,8).

I.

Diavolul încearcă să-i facă pe oameni nefericiți în viața pământească prin aceea că-i vatămă în bunurile precum și în trupurile și viața lor. Cine se va îndoi despre acest lucru? Sf. Scripturi, care nu sunt altceva decât cuvântul scris a lui Dumnezeu, ne păstrează multe și învederate dovezi de felul acesta. În Testamentul vechiu, între alte multe cazuri despre cari se face pomenire, mă opresc la dreptul Job. Insuși Domnul ne spune că era om drept înaintea lui Dumnezeu. Și iată că diavolul îl despoaie de toate bunurile pe cari le avea. Merge și mai departe. Se atinge chiar și de trupul lui, așa că dreptul Job a trebuit să sufere chinuri grozave, ajungând mai pe urmă pe gunoaie afară de oraș.

Testamentul nou încă ne-a păstrat cazuri multe despre isprăvile duhului necurat. O femeie avea duhul neputinții, cum ne istorisește sf. Luca evanghelistul, »de optsprezece ani și era gârbovă, și nu putea să se îndrepteze nici de cum« (13, 11). În sf. evanghelie de astăzi se face pomenire de băiatul pe care diavolul îl făcuse surd și mut. În alt loc al sf. evanghelii (Mt. 8,28-32) citim că doi oameni erau cuprinși de duhurile necurate. Mântuitorul le poruncește să iasă din acei nefericiți. Diavolii ies, dar roagă pe Isus, să-i lase să între într'o turma de porci. Mântuitorul le îngăduie, iar după ce ei se bagă în porci toți porcii se aruncară în mare, unde s'au înecat.

Diavolul uneori s'a înstăpânit asupra trupurilor oamenilor, făcându-i să pătimească de anumite neputințe. Cei ce au ajuns în feliul acesta sub stăpânirea diavolilor se numesc »cuprinși« de diavolul. Că au fost mulți »cuprinși de diavolul« se vede lămurit din sf. scripturi. Sf. Marcu vorbește despre un »om cu duh necurat, care locuia în mormânturi, pe care nu putea nime să-l lege nici cu lanțuri« (5,1-13). Sf. Luca ne istorisește că Isus »era scoțând un drac, și acela (omul din care a scos dracul) era mut. Și a fost dacă a ieșit dracul, a grăit mutul, și se mirau popoarele« (11,14). Sfintele evanghelii deseori vorbesc despre Isus, care scotea draci. Așa sf. Mateiu ne spune că »făcându-se seară, adusu-i-au mulți îndrăciți, și scotea spiritele cu cuvântul, și vindeca pe toți bolnavii...« (8,10). Să nu creadă nime că atunci când vorbim de cei cuprinși de diavolul înțelegem niște oameni cari sufereau de ceva boale firești, Sf. evanghelii spun lămurit că Isus »au alungat« pe diavoli, și »vindeca pe toți cei bolnavi«, deci aici e vorba de două lucruri deosebite: de vindecarea de boale și de alungarea diavolilor. Afară de aceea, tot din sfintele scripturi știm că uneori diavolii vorbeau din aceia pe cari i-au cuprins și că poruncindu-li-se să iasă au ieșit și au intrat în alte ființe, cum s'a întâmplat cu diavolii cari au intrat în porci.

Sfinții Părinți încă învață că diavolul poate să se înstăpânească asupra trupurilor unor oameni. Istoria Bisericii și Viețile sfinților ne-au păstrat multe însemnări despre cazuri când diavolii au fost scoși din anumiți oameni. Adevărat că astăzi cazuri de feliul acesta sunt mai rari de cum erau în Testamentul vechiu, dar asta fiindcă Hristos a supus puterea diavolului, însă cazuri de înstăpânire a diavolului asupra trupurilor oamenilor au fost și vor fi până la sfârșitul lumii, fiindcă numai atunci își va pierde diavolul toată puterea.

Diavolul poate să se atingă de oameni din afară, ba poate să se înstăpânească și asupra trupurilor oamenilor, însă pe măsura îngăduită de Dumnezeu, numai cât îi îngăduiește Dumnezeu,

fără de a cărui vrere diavolul nu poate sminti nici un păr din capul omului. Dumnezeu are obiceiul că uneori îngăduie diavolului să aibă putere asupra omului. O face aceasta ori pentru ca să pedepsească pe om pentru anumite păcate, ori pentru a-l pune la încercări, dându-i prilejul să deprindă răbdarea sau alte virtuți.

II.

Diavolii încearcă să facă pe oameni să-și piardă sufletele și să fie nefericiți pentru toată veșnicia. Stăpâniți de acest gând diavolii se străduiesc a povățui oamenii pe căi rătăcite, a-i face să petreacă în păcate și prin asta a-i duce la ruină, la osândă. Cine va putea tăgădui acest adevăr de vreme ce sf. scripturi și predania ne adevăresc acest lucru mai pe sus de ori ce îndoială. Să ne gândim numai la strămoșii noștri. Ce i-a făcut să păcătuiască? Diavolul. (Fac. 3) Cine a pus în inima lui Juda din Iscariot gândul de a vinde pe Isus? Diavolul. (Io. 13,2). Cine a ispitit pe Anania să mințescă Spiritului sfânt și să țină o parte din prețul pământului vândut? Diavolul. (Fap. 5,3). Ba necuratul a mers atât de departe încât a ispitit chiar și pe Domnul nostru Isus Hristos pe când era în pustie. Toți oamenii, și mai ales cei evlavioși, sunt supuși la ispitele diavolului. In-suși marele apostol al neamurilor, sf. Pavel, care a fost răpit până la al treilea ceriu, se plânge că i-s'a dat imbolditor îngerul Satanei, ca să-l bată peste obraz, care să-l ispitească, pentru care lucru de trei ori a rugat pe Dumnezeu să-l alunge dela el (II Cor. 12,7-8).

În Vietile sfinților citim că și ei în repetite rânduri și în deosebite chipuri au fost ispitiți de diavolul, care se folosea de cele mai iscusite mijloace pentru a-i duce la păcat. Trebuie să se știe că diavolul este un isteț dușman. El nu-și bate capul cu păcătoșii, cari și altcum sunt în ghiarele lui, ci se folosește de toate mijloacele împotriva celor mai evlavioși slujitori lui Dumnezeu, și face tot ce-i stă în putință, pentru a-i pune sub

stăpânirea lui. Sf. Francisc de Sales zice: »Câinii nu atacă pe căseni, ci numai pe streini. Tot așa diavolul nu atacă cu tărie pe cei ce sunt deja a lui. În urmare, dacă el cercetează pe cineva este semn că acela încă nu-i al lui. Cu cât este cineva mai înaintat în virtuți, cu atât mai mult trebuie să se aștepte la ispite mai puternice din partea diavolului.«

Multe și felurite sunt mijloacele de cari se folosește diavolul pentru a se înstăpâni asupra noastră. Dacă vrem să nu ajungem sub aceea stăpânire, care ne duce la osândă pentru totdeauna, trebuie să ne străduim a cere cu totdedinsul ajutorul darului dumnezeesc, străduindu-ne a lucra împreună cu acel dar. Dumnezeu nu ne-a făcut pentru ca să ne osândim, ci pentru ca să ajungem la El și cu El să rămânem pentru toată veșnicia. Să ne însemnăm însă bine cuvintele sf. Augustin, care ne asigură că Dumnezeu, care ne-a creat fără împreună lucrarea noastră nu ne va mântui fără împreună lucrarea noastră. Să priveghiem și să ne rugăm, ca să nu cădem în ispită. Amin.

Duminea V-a din post

ISUS ÎȘI PREZICE PATIMILE, MOARTEA ȘI ÎNVIEREA

Se apropie vremea când sf. Biserică va prăznui patimile, moartea și mai apoi învierea din morți a Domnului. Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Pentru acel mare praznic sf. Biserică ne pregătește prin aceea că rânduește un

post aspru de 40 de zile, așteptând dela noi. ca în cursul aceluia post să ne aducem adeseori aminte de patimile și suferințele Domnului, să ne străduim a ne înfrâna dela anumite mâncări altcum îngăduite, să ne înfrânăm mai ales dela păcate, fiindcă păcatul a fost cauza patimilor Răscumpărătorului. El știa înainte toate cele ce aveau să-L ajungă. Tot ce a suferit a suferit de bună voie, din dragoste față de noi oameni cari nu eram în stare sa facem dindestul, deci eram sortiți osândeii pentru totdeauna.

Pentru ca să se vadă că a suferit de bună voie, și ca nu cumva la vremea patimilor Sale apostolii să se amintească, Mântuitorul în repetițe rânduri a vorbit cu apostolii săi despre cele ce aveau să I-se întâmple. După cum ați auzit citindu-se din sf. Evanghelie de astăzi, Mântuitorul vorbește despre patimile Sale, dar apostolii nu-l înțeleg. Ba ce-i mai mult. Având și ei păreri greșite, cum avea întreg poporul ales, despre Mesia, doi dintre apostoli cer dela Mântuitorului să-i așeze pe unul deadreapta și pe celalalt deastanga Sa »întru mărirea Sa«.

Să luăm lucrurile mai cu amănuntul.

I.

Isus cu apostolii era în drum spre Ierusalim. Intre altele Mântuitorul începe să le spună că »se vor împlini toate cele scrise în proroci despre Fiul omului«. Mântuitorul de multe ori a mers în Ierusalim. Acum însă merge pentru ultima oră, fiindcă peste câteva zile avea să pătimească și să moară pentru noi. Când zice Mântuitorul că se vor plini toate cele scrise de proroci despre El, înțelege patimile și moartea Sa. Prorocii, mai ales Isaia și David, au descris până la amănunte nu numai vieța ci și patimile Lui. Prorocul Isaia (cap. 53) zice că »n'are chip el nici mărirea,«... »n'avea chip nici frumuseță«, gândind că »dela Dumnezeu este el întru durere, în chin și în necaz«. Prorocul David spune că »iară eu sunt vierme, și nu om... săpat-au mâinile mele și picioarele mele,... numărat-au oasele

mele... împărțit-au hainele mele și pentru cămașa mea au aruncat sorți... și a dat spre mâncarea mea fiere și spre setea mea m'au adăpat cu oțet... Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, că m'ai lăsat». Aceaste prorocii și alte multe prorocii de feliul acesta s'au împlinit întru Isus Hristos.

Isus știa foarte bine că Jidovii au hotărât moartea Lui. Cu toate acestea merge în Ierusalim, unde lasă să fie primit ca un împărat. Pentru ce? Pentru ca să arete poporului ales că El este Mesia, și pentru ca să deie acestui popor prilejul să-L primească ca pe un împărat, ca să poată fi pedepsit dacă ar întrelăsa s'o facă. Merge Isus în Ierusalim și pentru ca să arete Jidovilor că ei nu L-ar fi putut omori dacă El nu ar fi vrut. Să ne însemnăm bine două lucruri: Dumnezeu dă fiecărui om darul de lipsă pentru ca să se poată mântui. Iar dacă unii nu se mântuiesc, asta se întâmplă din vina lor, fiindcă nu au lucrat împreună cu darul dumnezeesc. În locul al doilea trebuie să ne însemnăm că omul poate să planuiască multe de toate, dar succesul planurilor atârnă de Dumnezeu. Chiar pentru aceea dacă vedem că cei răi prigonesc Biserica lui Hristos și-i pricinuesc mult rău să fim siguri că n'ar putea-o face fără îngăduința lui Dumnezeu. Intre astfel de împrejurări să ne mângăiem cu asigurarea că tot ce trimite sau îngăduie Dumnezeu va fi spre binele celor ce iubesc pe Domnul.

II.

După ce Mătuitorul trage apostolilor luare aminte că se vor împlini întru El toate ce s'au spus prin proroci despre El, spune cu amănunte, ce anume vor face cu El. »Fiul omului va fi dat arhierilor și cărturarilor, și-L vor judeca la moarte, și-L vor da păgânilor; și-L vor batjocuri, și-L vor bate. și-L vor scuipa, și-L vor omori; și a treia zi va învia«. Pe cum vedem Mătuitorul își prezice patimile și moartea în cuvinte cât se poate mai limpezi. Pentru ce o face asta? Pentru ca să întărească credința apostolilor în El, ca nu cumva aceștia să se smîn-

tească văzându-L supus la cele mai neînchipuite umiliri. Când Isus era supus torturilor ei puteau zice: Ceea ce pătimește Isus nu-i din întâmplare, nici nu-i fără știința și voința Lui, căci doară El ne-a spus înainte ce are să I-se întâmple. Sufere, dar cu toate acestea Fiul lui Dumnezeu este. Patimile și moartea Lui nu scârțează, dimpotrivă, întărește credința noastră în El, în dumnezeirea Lui».

Isus a vorbit nu numai odată ci în repetite rânduri despre patimile și moartea Lui, ceea ce înseamnă că se gândea mult la ele. Faptul acesta trebuie să ne înbarbăteze și pe noi, ca să ne gândim cât mai deseori la patimile și moartea Lui. Cumpănirea, meditarea patimilor lui Isus a fost chiar dintru început un fel de școală, în care sfinții au învățat calea desăvârșirii creștinești. Inca sf. apostol Pavel se gândea așa mult la patimile lui Isus, încât putea să spună că «nu am cugetat să știu ceva între voi, decât numai pe Hristos, și pe acesta restignit». (I. Cor. 2, 2). Sf. Filip Neri în fiecare zi se gândea timp mai îndelungat la patimile Domnului așa că cei ce au scris despre viața acestui sfânt spun că din cumpănirea patimilor a învățat mai mult decât din ori ce carte.

III.

Mântuitorul a vorbit atât de limpede celor doisprezece, cu toate acestea aceștia nu L-au înțeles, așa că doi dintre ei, Iacob și Ioan, fii lui Zevedeu, cer dela Mântuitorul să șada unul deadreapta, iar celalalt deastânga Lui, întru mărirea Lui. Pentru ce vorbesc în felul acesta? Pentrucă încă și ei se gândesc ca ceilalți Jidovi, cari așteptau pe Mesia, dar își închipuiau că acela va fi un mare conducător de oaste, care va duce poporul ales din biruița în biruință, care va supune popoare multe ajungând poporul ales la mare putere și mare belșug. Apostolii credeau, că Isus este Mesia, dar nu-și puteau închipui ca tocmai pe El îl va ajunge o astfel de soartă, așa, că cele spuse de Domnul credeau că se refer la altcineva, sau

că le-a grăit în figuri. Afara de aceea să nu uitam că apostolii se gândeau »ca lumea«. Aceasta este cea mai de capătănie cauză că nu au priceput pe Mântuitorul. Cei de lume, cei ce se gândesc ca lumea nu pricep, și nu pot pricepe cele mai pe sus de fire, cele dumnezești. După ce însă în ziua de Rusalii s'a pogorit peste ei Spiritul sfânt, căzut-a vâlul de pe ochii lor, și au priceput toate cele spuse lor de Mântuitorul.

Vreți să umblați totdeauna pe calea virtuții și adevărului? Nu vă lăsați stăpâniți, și nu vă lăsați cărmuiți de patimi, nici de lume, nici de spiritul lumii, ci urmați totdeauna calea pe care v-o arată Spiritul lui Dumnezeu, care vorbește prin mijlocirea sf. Biserici. Aduceți-vă aminte cât mai deseori de patimile Domnului Isus Hristos. Aduceți-vă aminte că El a pățimit și murit pentru noi, pentru ca să ne scoata din robia păcatului. Aducerea aminte de dragostea Lui, care L-a ținut pe lemnul crucii, va nutri în sufletul nostru dragostea față de El, o dragoste care ne va ajuta să suferim toate pentru El. În felul acesta trăind vom bătători calea pe care a bătătorit-o El, vom ajunge la El și vom rămânea cu El pentru toată veșnicia. Amin.

Dumineca Florilor

CUM AU PRIMIT OAMENII BUNI PE ISUS LA INTRAREA LUI SOLEMNĂ ÎN IERUSALIM ?

Sf. Biserică prăznuiește astăzi intrarea solemnă a Mântuitorului în Ierusalim. Sf. Evanghelie ne istorisește pe larg cum s'a întâmplat aceea intrare. Mântuitorul era în satul Vitfagi, un

sat în apropierea Ierusalimului. De aici trimite El doi ucenici să meargă în satul care era înaintea lor, unde vor găsi o asină, pe care deslegându-o, împreună cu mânzul ei, s'o ducă la El. Ucenicii fac întocmai. Aduc asina și mânzul și »deasupra lor vesmintele sale«, iar pe Isus deasupra lor. Așa pornește Isus spre Ierusalim. În orașul sfânt era popor mult, fiind vremea Paștilor, când se adunau Jidovii din toate părțile lumii ca să fie de față la acest praznic. La asta este a se adăoga împrejurarea că numai cu câteva zile în urmă Isus a înviat din morți pe Lazar, care de patru zile era în mormânt. Vestea aceasta se lățise ca fulgerul. De aceea mulțime de oameni de prin localitățile învecinate au alergat în sfânta cetate, ca să vadă pe prorocul din Nazaret, care a făcut aceasta minune. Văzând gloatele ca vine Isus, unii și-au așternut hainele înaintea Lui, alții au tăiat ramuri din arbori și le-au aruncat în calea Mântuitorului. Poporul care mergea înainte și în urma Mântuitorului, neconținut striga, zicând: Osana, Fiul lui David! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Osana întru cei de sus. Poporul cel bun a primit pe Mântuitorul cu mare bucurie. Dar nu așa cărturarii și fariseii. Ei L-au primit ca dușmani. Inima lor era plină de ură și mânie. Văzând intrarea triumfală, de care numai împărații aveau parte, își bateau capul cum L-ar putea omori. Cât de mult se deosebesc cele două feluri de oameni întru primirea lui Isus.

Suntem în »vremea Paștilor«, când fiecare creștin, care înă nu s'a spovedit în cursul postului, dator este a primi pe Isus în sf. Impărtașanie. Dar oare Il vor primi toți pe o formă? Desigur nu. Unii Il vor primi ca cei buni la inimă, alții ca fariseii și cărturarii.

Să vedem de data asta cum primesc pe Isus în sf. Taină a împărtașaniei creștinii cei buni la inimă?

I.

Auzind oamenii că se apropie Mântuitorul de Ierusalim,

i-au ieșit întru întâmpinare, pentru ca să-și arete reverința față de El. Creștinii buni, în vremea aceasta a Paștilor se străduiesc să întâlnească pe Mântuitorul prin o pregătire bună la sf. Impărtășanie. Ei țin seamă de îndemnul Sf. Pavel, care zice: »Să se ispitească omul pe sine: și așa să mănânce din pâine și să bea din păhar« (I Cor. 11, 28). Isus, curățenia și sfințenia fără margini, se sălășluște numai în inimi curate, pentru aceea Imitațiunea lui Hristos, zice sufletului creștin (C, IV, cap. 12). »Eu sunt iubitorul curăției și dătătorul a toată sfințenia. Eu caut o inimă curată și acolo este lăcașul meu de odihnă. Pregătește-mi sală mare și împodobită (Marcu 14, 15) și voi face la tine Paștile, împreună cu ucenicii mei. De vrei să viu la tine și să rămân la tine, dă afară din tine aluatul cel vechi, și curăță lăcașul inimii tale.« Impăratul Frideric s'a dus odată la vânătoare. Acolo îl întâlnește un nobil (un boier) care-l invită în castelul său. Văzând împăratul, că camera e plină cu pânză de paianjenii, se depărtă furios dinu castel zicând: »Camera aceasta poate fi bună pentru niște câini de vânătoare, dar nu pentru un împărat.« Cum poate Isus, Impăratul cerului și al pământului, să se sălășluiască într'un suflet murdărit cu păcat? Pentru ca să primim sf. Impărtășanie cu vrednicie trebuie să fim liberi de orice păcat de moarte. »Să nu se apropie (de Isus), numai prietiniii lui, și nici unul care-i sgârcit, sau lacom sau necurat«, zice Sf. Ioan Gură de Aur. Drept aceea examinează-ți nu numai prezentul, ci întreagă vieța ta trecută, cu deosebire spovedaniile de până acum, pentru ca să vezi dacă toate sunt în bună rânduială, pentru ca să te faci vrednic să faci o spovedanie și împărtășanie bună.

Când a intrat Isus în Ierusalim, unii au tăiat »ramuri de finic« (Io, 12, 13), alții au tăiat »ramuri de copaci« (Mr. 11, 8) pentru ca să-L întâmpine. Cu ramuri de finic și de copaci trebuie să întâmpine pe Isus și astăzi aceia, cari vreau să primească sf. Impărtășanie cu vrednicie. Ei au crenguțe în mâini pentru ca să însemne biruința pe care au câștigat-o asupra

lumii, a trupului și a diavolului, și pentru a arăta, că prin o mărturisire bună și-au curățit sufletul de păcate, s'au împăcat cu Dumnezeu, deci au liniște, pace în suflete. Cum stăm noi în privința aceasta? Suntem gata să părăsim obișnuitele rele, să înconjurăm prilejul ce duce la păcat, să desrădăcinăm din inimă toate înclinările rele și patimile neorânduite? Suntem hotărâți a ne schimba viața în spre mai bine? Dacă vrem serios să ne schimbăm viața, va trebui să înconjurăm prilejul ce duce la păcat. Dacă ai obiceiuri rele, scapătă-te din mrejele lor. Dacă ai înstrăinat dela cineva ceva, dă înapoi. Dacă trăești în dușmănie cu aproapele, impacă-te. Cu un cuvânt: pune-ți conștiința în rând, pentru că schimbat și reînnoit sufletește, să te apropii cu vrednicie de sf. Taină a spovedaniei și a împărtașaniei.

Când a intrat Isus în Ierusalim »mulți își așterneau hainele pe cale.« Și astăzi, toți aceia, cari vreau să facă o spovedanie bună, trebuie să facă acelaș lucru în înțeles sufletesc. Cei ce vreau să se îndrepteze, pun la o parte, lapadă haina trufiei, lăcomiei, mâniei, urei, nerușinării, lăcomiei la mâncare, a neînfrânării, pentru ca să îmbrace haina umilinței, curățeniei, smereniei, înfrânării în mâncare și beutură, a dragostei frățești, a sârguinței... după cuvântul apostolului, care zice: »să lăpădați după viața cea dintâiu pe omul cel vechiu, care se strică, urmând poftele înșelăciunii: și să vă înnoiți cu spiritul minții voastre, și să vă îmbrăcați în omul cel nou, care a fost făcut după Dumnezeu în dreptate și în sfințenia adevărului« (Efes. 4, 22—24). Impărtașirea cu vrednicie așteaptă să ne înnoim atât modul de gândire cât și purtarea, pentru ca să se asemene cât mai desăvârșit cu viața lui Hristos. Sufletul trebuie să moară pentru creaturi și să trăiască pentru Creator, trebuie să îndepărtăm din inimă tot ceea ce nu-i despre Dumnezeu și pentru Dumnezeu. »Dacă un suflet este cuprins de lucruri pământești, și dacă-i în statul darului, dragostea față de Dumnezeu află puțin loc în inima aceluia«, zice Sf. Alfons.

În sfârșit, când mulțimile au văzut că Isus intră în Ierusalim, însoțindu-L, neconținut strigau: Osana Fiul lui David! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Acelaș Hristos vine și în inimile noastre. Ne străduim să-L primim cu aceleași cântece de slavă? Da, așa fac sufletele evlavioase! Creștinii evlavioși totdeauna primesc sf. Cuminecatură cu mare cinste și cu multa devoțiune. Acești creștini adoară pe Isus nu numai cu graiul, ci mai vârtos cu inima. Ei îl laudă și-L preamăresc. Cu smerenie își pleacă genunchii înaintea Lui și-I mulțumesc. Ei îi promet supunere, dragoste și că-I vor rămâne credincioși, cu toată încrederea în darul Lui.

Dar oare așa am făcut noi până acum? Ne-am străduit ca în felul acesta să primim pe Împăratul împăraților în sf. Împărtășanie? Durere, n'am făcut-o până acum. Vom face-o însă de acum înainte. Ne vom strădui să curățim inimile de toată întinăciunea, vom îmbrăca haina sfințeniei și prin vieața noastră cu adevărat creștinească vom striga: Osana, Fiul lui David. Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului. Vino Isuse în inima mea, vino iubirea mea scumpă, adă cu Tine și dragostea Ta, iar pe Satana alungă-l dela mine pe vecii vecilor. Amin.

Prima zi de paști

PENTRU CE ȚINEM PAȘTILE?

Apostolii Domnului erau stăpâniți de un mare dor de a prăznuî paștile împreună cu Domnul nostru Isus Hristos, Învățătorul lor dumnezeesc. În ziua cea dintâiu a azimilor mers-au

apostolii la Mântuitorul, zicându-I: »unde vrei să-ți gătim să mănânci Paștile«! Mântuitorul le spune unde să meargă pentru ca să gătească Paștile. Ei, cuprinși de negrăită bucurie, se duc și pregătesc toate după cum le-a fost spus Mântuitorul. În spre seară merge și Isus cu ceilalți apostoli și mănâncă împreună mielul Paștilor, după rânduiala legii. Creștinii, chiar dela început, și apoi în cursul tuturor veacurilor au ținut praznicul Paștilor, care a fost și este și astăzi un praznic prea frumos și de veselie aducător pentru toată suflarea creștinească. Apostolul neamurilor, sf. Pavel, în scrisoarea sa către Corinteni îi îndeamnă să prăznuiască zicând: »Drept aceea să prăznuim« (I. Cor. 5, 8). Cuvintele marelui apostol ne suna și nouă. Și pe noi ne îndeamnă apostolul să prăznuim. Dar nu ajunge atâta că vom prăznuii. E mare deosebire între prăznuire și prăznuire. Vom trage foloase din acest mare praznic numai dacă-l vom ține după învățătura sf. apostol, care ne spune cum să prăznuim.

Urmând povețele sf. apostol în cuvântarea de astăzi și cea de mâine voi încerca să vă arăt pentru ce trebuie să prăznuim, și cum trebuie să prăznuim Paștile.

Se vedem mai întâiu pentru ce trebuie să prăznuim Paștile.

Noi prăznuim Paștile, fiindcă, după cum ne învață sf. Pavel „Paștile noastre, Hristos, s'a junghiat pentru noi“. Între paștile legii vechi și Paștile legii noi este o strânsă legătură. Paștile legii vechi închipuiau pe cele ale legii noi.

Noi știm că după ce poporul ales a lui Dumnezeu a suferit mult în robia Egiptului vine vremea slobozeniei lui. Procul Moise merge la Faraon și cere să sloboadă poporul, ca să meargă în pământul pe care i-l'a făgăduit Domnul. Faraon nu vrea să știe de porunca Domnului, pentru aceea Dumnezeu trimite mai multe pedepse asupra lui Faraon și asupra Egiptului. Când Faraon rămâne neînduplecat Dumnezeu trimite pe îngerul său care omoară pe toți cei întâiu născuți atât între oameni cât și între dobitoace. Pentru ca îngerul să cruțe pe Jidovi Dumnezeu

le poruncește ca ei să junghie câte un miel, iar cu sângele aceluia să ungă amândoi stâlpii ușii și pragurile caselor în care vor mânca mielul. A mai poruncit Dumnezeu ca mielul să fie fript și să-l mănânce fiind mijloacele lor încinse și încălțăminte în picioare și toiegele în mâini, mâncând cu grabă. Intru aducerea aminte de aceasta întâmplare ei trebuiau să prăznuiască paștile în fiecare an, cum le-au prăznuit înainte de ce s'au depărtat din robia Eghiptului. Praznicul paștilor se începea în ziua a 14-a a lunii Nisan, cam pe la jumătatea a doua a lunii Martie și prima jumătate a lunii April după socoata de astăzi, și ținea 7 zile.

Noi prăznuim Paștile întru pomenirea slobozirei noastre din robia păcatului și a diavolului, fiindcă pe aceea vreme s'a dus la îndeplinirea lucrul cel mare al răscumpărării noastre. Cel mai de căpetenie lucru cu prilejul paștilor jidovești era că trebuia să taie un miel. Acel miel închipuia Mielul Paștilor noastre, care este Isus Hristos. Mielul Jidovilor trebuia să fie desăvârșit, fără prihană. Așa a fost Hristos: fără pată, fără păcat, căci, după cuvintele Sf. Pavel »arhiereu ca acesta trebuia să avem noi, sfânt, fără spurcăciune, despărțit de păcătoși, și mai înalt decât ceriurile« (Evrei 7, 26). Mielul trebuia să fie junghiat. Hristos a fost junghiat pe cruce, ca o jertfă pentru păcatele lumii. Nici un os de miel nu era iertat să fie zdrobit. Nici un os din oasele Mântuitorului nu a fost zdrobit, cum era obiceiul ca să fie zdrobite oasele celor restigniți. Sângele cu care Jidovii au uns stâlpii și pragurile ușilor a făcut ca îngerul să nu intre în casele lor ci să treacă pe lângă ele și să-i cruțe. Tot așa sângele Mântuitorului este prețul răscumpărării și scăpării noastre din ghiarele morții veșnice. Jidovii trebuiau să mănânce mieul junghiat și fript. Noi trebuie să primim în sfânta împărtășanie pe Hristos, Mielul junghiat pe lemnul crucii. Cei netăiați împrejur și streinii nu puteau lua parte la mâncarea mielului de Paști. Asta o puteau face numai Jidovii, și dintre ei numai cei curățiți după lege. Tot așa în legea nouă numai

credincioșii curați de ori ce păcat greu, pot să se apropie de Masa Domnului, de sf. Împărtășanie.

II.

Noi ținem în fiecare an praznicul paștilor pentru *Melul nostru de paști Isus Hristos, care a fost junghiat*. Paștile sunt timpul, când Isus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, s'a adus jertfă pentru noi pe lemnul crucii. Am putea să trecem peste acest timp fără ca să ne aducem aminte de aceasta mare jertfă adusă pentru răscumpărarea noastră? Am putea trece peste acest timp fără ca să mulțumim lui Dumnezeu pentru dragostea Lui cea peste măsură, care L-a silit să pătimească pentru noi? Ce fel de creștini am fi, dacă n'am prăznui în fiecare an această iertfă a dragostei cu simțeminte de cea mai mare recunoștință?

Paștile sunt timpul măritei învieri din morți a Răscumpărătorului nostru. Dulcele nostru Mântuitor a venit în lume în cea mai mare săracie. Intreaga Lui vieță nu a fost altceva decât o serie neîntreruptă de prigoniri și suferințe, pentru ca mai pe urmă să aibă parte de cea mai rușinoasă moarte, pe lemnul crucii. Dar cum se schimbă totul cu învierea Lui. Umilirea Lui întru înălțare se schimbă iar disprețuirea întru slavă. Suferințele Lui se schimbă întru cerească fericire, iar moartea întru vieță fără de sfârșit. Pentru ce? Pentrucă »smeritu-s'a ascultător făcându-se până la moarte, și încă până la moartea crucii. Pentru aceea și Dumnezeu L-a înălțat și i-a dăruit nume, care este peste tot numele: ca în numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, și al celor pământești, și al celor dedesupt; și toată limba să mărturisească, că Domn este Isus Hristos în mărirea lui Dumnezeu Tatal«. (Filip, 2, 9—11).

Paștile sunt timpul în cursul căruia dumnezeescul nostru Mântuitor a împlinit lucrarea cea mare a răscumpărării noastre. Dacă Jidovii au prăznuit Paștile întru aducerea aminte de slobozirea lor din robia Egiptului, cu cât mai vârtos trebuie să prăznui noi creștinii Paștile, fiindcă Isus ne-a mântuit din cea

mai înfricoșată robie ce se poate închipui, din robia diavolului, fiindcă Isus a șters vina noastră, ne-a împăcat cu Ziditorul nostru, făcându-ne fii a lui Dumnezeu și moșteni ai împărăției cerurilor. Cum am putea trece peste vremea Paștilor fără să prăznuim cu sufletul tot așa de plin de mulțumita și veselie ca și al Jidovilor, dacă ne aducem aminte chiar și numai așa întreacăt, de negraitul dar al răscumparării noastre ?

În sfârșit, Paștile ne aduc aminte de învierea noastră. »Căci de vreme ce prin un om a venit moartea, prin un om și învierea morților. Căci precum mor toți în Adam, așa și în Hristos toți vor învia». (I. Cor. 15, 21—22). Hristos ne-a vrednicit darul, ca odată și noi, ca și El, să ne sculam din mormânt cu trupul preaslăvit, și apoi cu trupul împreunat cu sufletul să ne bucurăm de fericirea cea fără de sfârșit a raiului.

A, învia Hristos, și noi vom învia. Dar nu toți pe o formă. Vor învia cei buni întru învierea vieții, întru învierea fericirii, iar cei răi întru învierea osândirei. Vom avea parte de învierea pe cari singuri ne-o pregătim aici pe pământ. Rostul vieții noastre pământești este să ne pregătim pentru învierea vieții cea de fericire aducătoare și pururea ținătoare. Să mulțumim Domnului căci cu moartea Sa pe moarte a călcat, pentru ca nouă vieața cea veșnic fericită să ne daruiască. Amin.

A doua zi de Paști

CUM SĂ PRĂZNUIM PAȘTILE?

Cu prilejul paștilor prăznuim învierea din morți a Domnului, Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Isus Hristos. Învierea din morți a Mântuitorului este temelia credinței noastre. Dacă nu a înviat Hristos, zice sf. apostol Pavel, zădarnică este credința voastră, zădarnică este propovăduirea noastră. Dar Hristos a înviat cu adevărat. Învierea Lui este în aceeași vreme și chizușirea învierii noastre. »Pre cum mor toți în Adam, așa în Hristos toți vor învia,« zice apostolul. Învierea lui Hristos este tăria nădejzii noastre.

Fiind atât învierea lui Hristos cât și praznicul învierii de așa mare însemnătate pentru noi, e bine să ne dăm seama cum trebuie să prăznuim paștile, pentru ca să putem trage foloase din aceasta prăznuire. Sf. apostol Pavel, care ne îndeamnă cu totdeainsul să prăznuim zicând: »Drept aceea să prăznuim,« în aceeași vreme ne spune cum trebuie să prăznuim. »Să prăznuim nu cu aluatul cel vechiu, nici cu aluatul răutății și al vicleșugului: ci cu azimile curățeniei și ale adevărului.« În aceste cuvinte ale apostolului avem programul zilelor de mare praznic a paștilor. Cel dintâiu lucru ce se cere dela noi în aceste sfinte zile este: să curățim aluatul cel vechiu, să curățim aluatul răutății și al vicleșugului. Al doilea lucru ce se cere dela noi în aceste sfinte zile de praznic este: să ne facem frământătură nouă, pentru ca să prăznuim cu azimile curățeniei, a sincerității, a gândului curat și cu azimile adevărului. Să le luăm pe rând.

I.

Primul lucru, ce se cere dela noi în aceste sfinte zile este: să curățim aluatul cel vechiu, să curățim aluatul răutății și al

vicleșugului. Aluatul cel vechiu pe care trebuie să-l curățim este păcatul. Păcatul cu drept cuvânt se numește aluat fiindcă, după cum aluatul dospește o mulțime de făină, tot așa păcatul străbate întreagă firea omului și-i macină atât puterile trupești cât și cele sufletești. Strică mintea omului prin aceea că o întunecă. Ii strică memoria prin aducerea aminte de tot felul de lucruri necurate. Ii strică voința prin aceea că o slăbește și o pornește spre rău. Slăbește trupul și simțurile, folosindu-le de unelte puse în slujba răului, aducând asupra-i boale, dureri și mai pe urmă moartea. Păcatul despoaie de toate vredniciile câștigate prin faptele bune și câtă vreme rămâne omul în păcat nu poate câștiga vredniciei, fără de cari închisă este împărăția ceriurilor.

După învățătura sf. apostol aluatul cel vechiu este aluatul răutății și a vicleșugului. Și într'adevăr este multă răutate în ori ce păcat. Ce-i păcatul? O răsvrătire, o răscoală împotriva lui Dumnezeu, care este Domnul ceriul și al pământului. Ce-i păcatul? Este o negrăit de rea lipsă de mulțumită față de cel mare binefăcător al nostru, față de Dumnezeu, care-i Părintele nostru negrăit de bun. Ce-i păcatul? Nerecunoștința cea mai murdară față de Isus Hristos, care atât de mult ne-a iubit încât și vieța și-a dat-o pentru noi.

Când apostolul ne îndeamnă să curățim aluatul răutății și al vicleșugului are înaintea ochilor paștile Jidovilor. Jidovii erau opriți de rânduiala legii să mănânce ceva dospit în cursul celor 7 zile cât le țineau paștile. Cei ce călcau aceasta rânduială a legii erau pedepsiți cu moarte. »Șapte zile aluat să nu se afle în casele voastre, tot cine va mânca dospit, sufletul acela se va pierde dintru adunarea fiilor lui Israil« (Eșire, 12, 19). Înainte de ce începeau paștile Jidovii trebuiau să îndepărteze din casă ori ce pâine dospită, să caute cu totdeadinsul ca să nu rămână nimic dospit, și să măture, să curățe toată casa, pentru ca nimic dospit să nu poată rămânea. Tot așa trebuie să ne străduim și noi să îndepărtăm din inimile noastre tot ce-i

păcătoș, încât acestea să rămână curate, cum sunt vasele curățite cu multă sânguință.

Cum putem face acest lucru? Mijlocul pe care Biserica ni-l pune la dispoziție, ba ni-l impune chiar, este sf. taină a pocăinții. Dacă vom primi aceasta sf. taină cu vrednicie, vom fi curăți de ori ce pată a păcatului, după cuvântul Domnului, care zice: Carora le veți ierta păcatele, vor fi iertate. Aluat este în inimile tuturor. Unii au putut fi murdăriți cu păcate grele. Venit-au paști și au trecut, iar ei au rămas tot cu pata păcatelor pe suflet, fără ca să se curățe de aluatul păcatului. Sunt atâția cari nu au fost la mărturisire. Și cine ar putea spune cât este de mare numărul acelor, cari au făcut mărturisire, însă nu au făcut mărturisire sinceră, deci s'au împărtășit cu nevrednicie. Aceștia în loc să se curățe mai mult și-au îngreunat sufletul. Alții, în sfârșit, au păcate ușoare, sau lesne iertătoare. Dar și acestea îngreunează conștiința, deci e bine ca și de acestea să-și curățe conștiința, pentru ca să fie curăți de ori ce păcat și de ori ce greșală. Barem de s'ar folosi de acest timp prielnic pentru a face o mărturisire bună, prin care să se curățe de aluatul răutății și al vicleșugului.

II.

Al doilea lucru ce se cere dela noi în aceste zile de praznic este: *să ne facem frământătură nouă, pentru ca să prăznuim cu azimle curățeniei, sincerității, gândul curat (intenției curate) și cu azimile adevărului.* După cum ați putut vedea apostolul face deosebire între frământătura dospită și azimi. Când vorbește despre frământătura dospită, sub aceasta el înțelege vieța imorală, vieța păcătoasă. Curățenia moravurilor nu stă numai în aceea că omul nu este îngreunat cu nici un păcat — nici greu nici ușor, — nici în aceea că nu-i stăpânit de nici o înclinare păcătoasă voită, ci și în aceea că deprinde virtuțile potrivnice păcatelor ori înclinărilor păcătoase. Hristos numește fericiți pe cei curăți cu inima, însă El socoate de curăți

cu inima deoparte pe cei ce urasc din inimă ori ce păcat și-l încunjură, de altă parte iubesc și deprind tot ceea ce place lui Dumnezeu. Drept aceea curățenia moravurilor stă în aceea că încunjurăm răul și facem binele. Cei ce nu fac răul, dar întrelasă să face binele pe care-l pot face, nu se pot socoti între slujitorii lui Dumnezeu cari au drept la fericirea veșnică. Dimpotrivă lor le sună cuvintele Domnului: »Tot pomul, care nu face rod bun, se taie și în foc se aruncă« (Mt. 3, 10), fiindcă după cuvântul sf. apostol Iacob: »celce știe a face bine, și nu face păcatuește« (4, 17).

Când apostolul vorbește despre frământatura nedospită, adecă despre azime, el înțelege adevărata dreptate, care-i dreptate nu numai înaintea oamenilor ci și înaintea lui Dumnezeu. Inima trebuie să fie bună, intenția trebuie să fie bună, fiindcă dacă intenția nu-i bună, nu-i curată, dreptatea e numai pe din afară, este numai înșălăciune. Din sf. Evanghelie știm că fariseii și cărturarii se arătau înaintea oamenilor ca niște sfinți. Cu toate acestea Isus zice: »de nu va întrece dreptatea voastră mai mult ca a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra întru împărăția ceriurilor« (Mt. 5, 20). Cărturarii și fariseii erau drepti pe dinafară, în ochii lumii, dar inimile lor erau pline de răutate, de trufie, de dușmănie, dor de răzbunare, de necurăție. Pentru aceea îi aseamănă Domnul cu mormintele spoite »cari din afară se arată frumoase, însă din lăuntru sunt pline de oasele morților și de toată necurăția« (Mt. 23, 27). Adevărata dreptate, care place lui Dumnezeu cere ca toate lucrurile noastre să le referim la Dumnezeu, ca în toate să căutăm cinstea și mărirea lui Dumnezeu. Și cele mai de frunte virtuți, dacă își au temelii în trufie, nu au nici un preț înaintea lui Dumnezeu. și nu au nici o vrednicie pentru împărăția ceriurilor. Pentru aceea ne trage luarea aminte Mântuitorul zicând: Luați aminte, dreptatea voastră să nu o faceți înaintea oamenilor, ca să o vadă: altfel plată nu veți avea dela Tatăl vostru, care este în ceriuri« (Mt. 6, 1).

Să prăznuim deci, nu cu aluatul vechiu al răutății și vic-leșugului, ci cu azimile curățeniei și ale adevărului. Cel mai de căpetenie lucru pe care-l putem face, dacă încă nu l-am făcut, este să ne curățim sufletele de ori ce păcat, să primim cu vrednicie sf. Împărtașanie. După aceea apoi să rămânem statornici în slujba lui Dumnezeu, să păstrăm darul primit, pentru ca să ne învrednicim a prăznui paștile întru împărăția ceriurilor. Amin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sfântul Gheorghe

MUCENICIE SUFLETEASCĂ

Sf. Biserică prăznuște azi pomenirea sfântului măritului mare mucenic și purtător de biruințe Gheorghe. Sărbătoarea de astăzi face să ne gândim la grele vremuri de mult trecute, la vremuri când împărații romani supuneau la mari chinuri pe cei ce se dovedeau a fi creștini. Intre multele și marile prigoniri îndreptate împotriva Bisericii Domnului nostru Isus Hristos, un loc de frunte se cuvine prigonirii de pe vremea împăratului Dioclețian. Pe vremea acestui cumplit prigonitor a Bisericii lui Hristos a trăit, suferit și murit sfântul mucenic Gheorghe.

Fiu al unei familii boierești Gheorghe, care era înzestrat de Dumnezeu cu alese însușiri, de tânăr intră în armata împă-

rătească. Pentru însușirile lui alese, pentru vitejia și curajul său și pentru credința, pe care o dovedea în împlinirea slujbei sale, în scurtă vreme câștigă bunăvoința împăratului. Plăcut era el împăratului pământesc, dar plăcut era și înaintea Împăratului ceresc, fiindcă era creștin nu numai după nume, ci după faptă și adevăr. Pe cât e de strânsă legătura dintre viață și mlădiță, așa de strânsă era legătura dintre Gheorghe și Isus Hristos. Intru Hristos era Gheorghe, iar Isus intru el. Aceasta legătură intimă l-a făcut pe Gheorghe să sufere atât de mult și în butul tuturor suferințelor credincios să rămână lui Hristos până în sfârșit, bine știind că cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.

Împăratul Dioclețian și-a fost pus în gând, ca alți mulți cari au împărățit înaintea lui, să stărpească din rădăcini biserica creștină. Voia să înceapă o aspră prigoană împotriva creștinilor. Dar pentru ca s'o poată face cu mai mulți sorți de izbândă, voia să aibă consimțământul celor mai aleși supuși ai săi. Drept aceea chemă la sfat pe cei mai aleși ai țării, cărora le spune ce gânduri are. Intre cei chemați la sfat era și Gheorghe. Când împăratul le spune ce plănuește, toți, cu mare bucurie, aproabă planul împăratului de a șterge de pe fața pământului pe toți cei ce cred în Hristos. Din mulțime se desprinde un tânăr. Era Gheorghe. El își îndreaptă cuvântul către împăratul zicând, că nu-i lucru la loc să trimită la moarte pe creștini, cari nu au nici o vină. Apoi zice Gheorghe: »și eu sunt creștin, și mai gata sunt să mor decât să mă lapad de credința mea.« Cuvintele lui Gheorghe au fost un fel de uleiu turnat pe foc. Împăratul aprins de mânie, mai întâiu încercă cu vorbe dulci și cu făgăduieli să-l înduplice să se lapede de credința lui creștinească. Când vede că pe calea aceasta nu-și ajunge scopul îl dă pe mâna mai marelui închisorii. Acesta aruncă pe Gheorghe în închisoare și-l supune la cele mai înfiorătoare chinuri. Il leagă de mâini și de picioare, iar în spate îi leagă o piatră mare, așa ca să nu se poată mișca. În ziua

următoare îl trag pe o roată în care erau înțepenite cuișe ascuțite, mai apoi îl turduliță pe o scândură în care erau fixate mulțime de cuișe ascuțite. După aceea îl aruncă într'un vas cu var fierbinte, chinându-l în diferite chipuri, până la urma urmelor îi taie capul. Mare a trebuit să fie credința Sf. Gheorghe, dacă i-a dat putere să cuteze a sta înaintea împăratului și să-i spună în față că-i creștin și că de aceasta credință nu se lăpădă. Mare a trebuit să fie credința lui, dacă i-a dat putere să îndure atâtea chinuri și mai pe urmă moartea. Așa era pe atunci lumea. Lemnul credinții, care a prins rădăcini pe muntele Calvarului trebuia să fie udat cu sânge pentru ca să prindă rădăcini adânci și să câștige în tărie. Lumea, care orbeca în orbă păgânească, avea nevoie de focul prigonirilor pentru ca la lumina răspândită de aceste prigoniri să poată cunoaște pe Isus cel răstignit și zdrobindu-și idolii, la cari se închinau până atunci, să se arunce la picioarele crucii. Laudă și mărire se cuvine lui Dumnezeu celui dintru înălțime, care cu darul său a întărit pe mucenici pentru ca să supoarte cele mai neînchipuite chinuri. Slavă Bisericii lui Hristos, care pilda lor o pune înaintea ochilor oamenilor din toate vremurile. Când numai auzim despre chinurile mucenicilor ne cuprind fiori de groază. Dar în aceeași vreme pilda lor deșteaptă în sufletele cu adevărat creștine un mare curaj, care ridică sufletele întru înălțimi neapropiate.

Și astăzi sunt destule țări, unde creștinii au suferit multe și negrăite chinuri, chiar și moarte pentru credința lor și alipirea de Biserica Domnului. Aici, la noi, din darul lui Dumnezeu, suntem scutiți de așa ceva. Dar dacă astăzi nu trebuie să ne vărsăm sângele pentru a ne mărturisi credința, trebuie să o mărturisim prin aceea că ne întocmim vieța după cum ne învață ea. Dacă astăzi nu avem parte de mucenicie pria moarte pentru credință, putem totuși să fim mucenici prin aceea că trăim din credință. Acest fel de mucenicie se numește mucenicie sufletească. Calea ei este tot așa de plăcută înaintea lui

Dumnezeu, prin ea ne câștigăm tot așa merite ca și prin vărșarea sângelui.

De câte ori trebuie să sufere cei buni și cucernici pentru deprinderea faptelor bune. Dacă te rogi ceva mai mult ca alții, dacă mergi regulat la biserică, dacă te mărturisești și împărtașești mai des, dacă ești membru la o asociație evlavioasă, cum sunt Agrul și Reuniunile mariane, cu un cuvânt: dacă îți împlinești cu râvnă datorințele creștinești mulți te răd, își bat joc de tine. Sufere-le toate cu răbdare, fără murmur căci suferințele tale sunt un fel de mucenicie sufletească, pentru care Dumnezeu te va răsplăti din belșug.

Și dacă nu ți-ar da lumea din afară prilej la desprinderea acestui fel de mucenicie, viața ta sufletească îți dă destul prilej. Noi purtăm pururea cu noi pe cel mai neîmpăcat dușman al nostru: trupul cu înclinările lui rele. Luptă îndârjită trebuie să ducem cu pofta trupului, pofta ochilor, trufia vieții. Pentru a le birui toate acestea trebuie să ne lăpădam de noi înșine, trebuie să ne răstignim trupurile. Și nu-i ușoară aceasta luptă. Ori în ce parte ne îndreptăm pașii, ori ce vedem, ori ce auzim, ori ce atingem... toate luptă împotriva legii sufletului, după cuvântul sf. apostol Iacob, care zice: »Ci fiecare se ispitește de a sa poftă, fiind tras și amăgit. Apoi pofta, după ce a zămislit, naște păcat; iar păcatul săvârșindu-se, naște moarte«. (Iac. 1, 14-15). A duce la bun sfârșit o astfel de luptă este adevărată mucenicie sufletească.

În sfârșit multele cruci pe cari le trimite ori le lasă Dumnezeu asupra noastră, încă sunt un bogat prilej de mucenicie sufletească. Câte greutăți nu întimpinăm la fiecare pas, până suntem în viața pământească? Gândurile multe în legătură cu traiul vieții, munca grea care stoarce atâtea sudori în străduința noastră de a ne câștiga cârmojul de pâine pentru noi și familiile noastre, boalele, cari storc toată vlaga din trupurile noastre chinuite pe cari înainte de vreme le veștejesc, amarul, durerile cari mistuiesc inima;.. acestea sunt crucile,

cari, dacă le suportăm cu răbdare, ajung cât o mucenicie. Tata, care din zori până în noapte muncește din greu pentru susținerea familiei, mama, care peste zi se sbate cu cele ale gospodăriei casnice, pentru ca noaptea să priveghieze la căpătâiul copilășului bolnav; văduva, care a rămas în lume fără nici un sprijin, care nu găsește o inimă înțelegătoare înaintea căreia și-ar varsa amarul; sărmanul cerșitor, care fiecare cârmoj de pâine trebuie să-l cerșească tot la altă ușă, sărmanul servitor sau servitoare, care nu are nici o voință și care se veștejește în slujba altora... toți aceștia, dacă toate le rabdă în numele lui Isus și din dragoste față de El.. pot să fie adevărați mucenici sufletești.

Vedeți, dar, că în viața pământească avem destule prilejuri ca să deprindem mucenicia sufletească, pentru ca la vremea sa, colo sus, să avem parte de cununa cea neveștejită. Să ne folosim de aceste prilejuri bine venite. Să rugăm pe marele mucenic Gheorghe să ne ajute ca să le purtăm toate cu răbdare spre mărirea lui Dumnezeu și prin asta pentru mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Dumineca mironosișelor

OMILIE

Domnul nostru Isus Hristos în repetițe rânduri a spus ucenicilor săi că Fiul omului se va da pe mâinile celor fărădelege, cari îl vor batjocuri, îl vor scuipa, îl vor omori. Dar El nu s'a mulțumit cu aceea că le-a pus în vedere suferințele de cari va avea parte, ci le pune în vedere și aceea că a treia zi va învia.

Toate cele spuse de Mântuitorul s'au împlinit din cuvânt în cuvânt. Mântuitorul de fapt a fost prins, batjocurit, pământ, scuipat în față, legat la stâlp, sbiciuit, încununat cu spini, răstignit pe lemnul crucii, unde și-a vărsat sângele până la picurul cel mai de pe urmă.

După ce Mântuitorul și-a dat sufletul în mâinile Părintelui ceresc, și după ce soldații trimiși anume pentru acest scop, s'au convins că Isus într'adevăr a murit, vineri seara, oameni buni au luat trupul Lui preasfânt de pe cruce și L'au așezat într'un mormânt nou de piatră. De teamă că peste noapte vor veni ucenicii Domnului și-I vor fura trupul, Jidovii au pecetluit mormântul și pentru paza mormântului au pus străji. Duminecă dimineața, în zori de zi, Hristos se scoală din morți cu a lui dumnezească putere.

Duminecă dimineața, în zori de zi niște femei cucernice și anume: Maria Magdalena, Maria, mama lui Iacob și a lui Ioan, Maria Salomé, femeia lui Zevedei precum și Ioana, soția lui Chusa se duc la mormântul Domnului, pentru ca să ungă trupul Domnului cu aromate, cum era obiceiul Jidovilor. Ajung la mormânt, dar îl află deschis, ba chiar și vedenia de înger au avut. Ingerul le dă încredințarea să meargă și să ducă ucenicilor și mai ales lui Petru vestea învierii Domnului, spunându-le să meargă în Galilea, unde-L vor putea vedea, după cum le-a fost prorocit mai înainte. Să vedem cum s'a întâmplat sosirea femeilor purtătoare de mir la mormânt, întâlnirea și convorbirea cu îngerul și încredințarea ce au primit dela înger.

I.

Femeile purtătoare de mir vin la mormântul Domnului. Mormintele pe vremea aceea nu erau ca mormintele noastre, cari se sapă afund în pământ. Mormântul Mântuitorului, după obiceiul locului, era săpat în laturea unei stânci de piatră, Prin un fel de ușă, care de obicei era o piatră mare, se intra într'o cameră, prin care se ajungea la mormânt. Ajunse la mormânt,

după ce pe cale se sfătuiră cum vor putea răsturna piatra, cu mare mirare văd că piatra e răsturnată. Intră în mormânt. Aici văd »un tânăr șezând deadreapta, îmbrăcat în haină albă, și s'au spăimântat«. Tânărul îmbrăcat în haină albă era îngerul Domnului, după cum ne asigură sf. Mateiu zicând: »Un înger al Domnului pogorându-se din ceriu și venind a răsturnat piatra de pe ușă« (Mt. 2, 2). Ingerul era îmbrăcat în haină albă. Haina cea albă ne înfățișează curățenia lui. Dacă vrem să ajungem în împărăția ceriurilor trebuie să îmbrăcăm haina nevinovăției, haina curățeniei, fiindcă după cuvântul Domnului: »tot ce e spurcat nu va intra într'ansa« (Apoc. 21, 27). Ingerul era îmbrăcat în haină albă și pentru a ne arăta că Invierea lui Isus din morți este un praznic de veselie atât pentru îngerii din ceriuri cât și pentru oamenii de pe pământ.

Femeile când au văzut pe îngerul Domnului, s'au spăimântat, le-a cuprins un fel de frică, »s'au cutremurat« cum zice sf. Evangheliile. Cum / arănașii puteasi un Domn din aceasta vale a plângerii să nu se cutremure, când se vede față în față cu o ființă cerească? Sf. Scripturi ne spun că și Preacurata Fecioară, s'a spăimântat, când s'a prezentat solitorul ceresc, îngerul Domnului ca să-i ducă vestea că a fost aleasă de Mamă a lui Dumnezeu. Dacă femeile a fost cuprinse de frică și cutremur când s'au văzut față în față cu un înger, cu cât mai mult va trebui să fim cuprinși de un fel de frică sfântă, când suntem în biserică, unde pe sf. altar avem trupul și sângele Domnului, adeca pe Acelaș Hristos înviat din morți, în toată slava lui cerească.

II.

Văzând îngerul că femeile sunt cuprinse de frică, le îmbrăbatează zicând: »Nu vă temeți voi, știu că pe Isus cel rastignit îl căutați. Nu este aici, căci s'a sculat pe cum a zis. Veniți de vedeți locul, unde a zăcut Domnul«. Femeile purtătoare de mir erau cuprinse de mare jale pentru moartea Mân-

tutorului. Dar iată că acum îmbărbătate de inger, se mângăie, iar văzând că a înviat Domnul inima lor se umple de cereasca și negrăită veselie. Fericite sunt sufletele, cari caută pe Cel răstignit deslipindu-și inimile de lume și de toate cele pământești. Fericți, de o mie de ori fericți cari urmează, însoțesc pe Mântuitorul până la mormânt, prin aceea că mor pentru patimile lor. Aceștia nu vor avea să se teamă de Dumnezeu-Omul înviat din morți în ceasul când ingerul Domnului le va aduce știrea că vine ca Judecător al lor.

Ingerul vestește femeilor Invierea Mântuitorului, lucru pe care-l dovedește zicând: «Nu este aici». Noi încă trebuie să facem dovadă despre învierea noastră sufletească. Oare putem noi zice într'adevăr: »Eu nu sunt aici«, eu sunt liber de ori ce păcat, sunt liber de înclinări rele, nu sunt robul obișnuințelor rele, sunt înafară de prilejurile păcătoase, nu mai sufăr de lănczala de mai înainte, . . . da, am înviat sufletește. Fericți suntem și fericți vom fi dacă cu drept cuvânt putem vorbi în feliul acestia. Dar dacă nu putem zice așa ceva? Dacă n'o putem spune cu drept cuvânt să ne străduim și să muncim pentru ca s'o putem spune. Să băgăm de seamă că râvna noastră pentru pocăință să nu fie numai un foc de paie, care cu grabă se aprinde, dar curund se și stânge. Intoarcerea noastră trebuie să fie statornică. Să ne străduim cu tot deadinsul ca să împuținăm scăderile noastre de mai înainte și să nu lăsăm să se stângă râvna noastră pentru virtute. Pentru atingerea acestui scop să ne folosim de toate mijloacele potrivite. mai ales reînoidu-ne bunele noastre intențiuni și necontenind a deprinde rugăciunea.

III.

Ingerul dă femeilor purtătoare de mir incredințarea să meargă și să ducă ucenicilor și mai ales lui Petru vestea învierii Domnului, spunându-le să meargă în Galilea, căci și El merge. Acolo îl vor putea vedea, după cum le-a fost spus mai înainte.

Erau vrednici ucenicii, cari se purtaseră atât de rușinos față de Mântuitorul, erau vrednici să primească o veste atât de plăcută? De sigur nu. Dar Isus nu se iea după vrednicia lor, ci mai vârtos face ce-i poruncește dragostea Lui cea fără de margini. El iubește și pe cei ce nu sunt vrednici de dragostea Lui. Ce mângâiere pentru noi, cari de sigur nu suntem vrednici ca să ne iubească. Barem de nu s'ar lăsa la judecată cu noi, ci să ne trateze după mulțimea milostovirii Lui. Barem de ar fi milostiv față de noi atât până suntem în viață cât și în ceasul morții și la vremea judecății. Pentru ca să ne facem vrednici de milostivirea Lui va fi bine să ne străduim a duce o viață bogată în fapte bune.

Toată nădejdea trebuie să ne-o punem în milostivirea ce pornește din nemărginita Lui dragoste, pe care o dovedește cu ori ce prilej. Când trimite vorbă ucenicilor să meargă în Galilea, pomenește în chip deosebit pe Petru. Acest apostol iubea pe Isus. Mai mult decât ceilalți. Pentru aceea este numit »apostolul care iubea pe Isus«. Și Isus dovedește o dragoste deosebită față de el. Petru păcătuisese prin aceea că s'a lăpădat de Domnul, dar de aici înainte nu a încetat nici când a-și plânge păcatul, pentru aceea Isus caută și află prilejul să-l mângâie. Faptul că Mântuitorul este atât de iertător față de apostolul care-L vătămase atât de mult, trebuie să ne facă și pe noi să-L iubim și să dăm dovadă de tot mai mare dragoste față de El, pentru ca să aflăm har și iertare pentru multelē și ne spus de marile păcate prin cari L-am vătămat în cursul vieții noastre. Lăsând calea păcatului să apucăm pe calea adevăratei pocăințe, dând ascultare cuvântului sf. apostol Pavel, care ne îndemnă zicând: »cautați cele de sus, unde este Hristos, șezând deadreapta lui Dumnezeu«. (Col. 3, 1). Amin.

PREDICI OCAZIONALE**Pentru octava de rugăciuni****18-25 Ianuarie****ISTORIC***„Ca toți să fie una!”
(Io. 17, 21)*

Păstorul anglican Paul Francisc Watson introduce cel dintâiu datina de a se ruga cu credincioșii săi pentru unirea în credință a omenirii întregi. Dela anglicani, datina aceasta a trecut și la alți protestanți, apoi la catolici. Astăzi Sf. Părinte Papa stăruiește ca aceasta octavă de rugăciuni să se țină pretutindeni, în întreaga lume catolică. Aceste opt zile (de aici, vorba octavă) de rugăciuni se vin, după calendarul Bisericii Romane dela ziua catedrei sau scaunului Sf. Petru până la convertirea, adică pocăința Sf. Pavel, acești corifei ai apostolilor care amândoi au pecetluit cu sângele lor credința numitei Biserici.

În timpul mai nou, din 1939 incoace, în fruntea mișcării de rugăciuni pentru unirea tuturor, Sf. Părinte Papa a pus Congregația pentru Biserica Răsăritului, al cărei secretar general e Eminența Sa cardinalul Eugen Tisserant.

Cele opt zile au fiecare altă și altă intențiune sau gând sfânt. Iată-le:

- 1° În de obște, pentru unirea tuturor.
- 2° Pentru frații despărțiți din Răsăritul Apropiat.
- 3° Pentru Anglicani.
- 4° Pentru protestanții Europei.
- 5° Pentru protestanții Americii.
- 6° Pentru creștinii răi.
- 7° Pentru Evrei
- 8° Pentru Mahometani și ceilalți păgâni.

Organizarea acestor opt zile de rugăciune e treaba preoților grupați în Uniunea Misionară a Clerului (U M C). În Anuarul U M C pe 1941, pe lângă o mulțime de lămuriri asupra rostului acestor zile, sunt întocmite ectenii cu rugăciuni și tropare potrivite pentru evlavia credincioșilor. Aceste ectenii, rugăciuni și tropare se găsesc și în broșură deosebită: »Ca toți să fie una!« și se poate avea dela Seminarul Teologic, Nagyvárad-Oradea, Tisza Kálmán tér 8, pentru 50 (cincizeci) de fileri.

Dorul de unire e mai mare decât s'ar bănui. Creștinătatea desbinată e o sminteală pentru sine și mai ales pentru alții. Numai în America sunt 21 de feluri de Luterani, 18 feluri de Bapțiști sau pocăiți, 16 feluri de Metodiști, 12 feluri de Presbiterieni. În Anglia sunt peste 200 de secte, iar în Africa de Sud, tot engleză, chiar peste 500 de secte. De aceea vedem că acești creștini desbinați caută să înființeze »alianțe,« »asociații,« »conferențe,« »uniuni« și »reuniuni« pentru înfăptuirea dorinței Mântuitorului ca toți să fie »o turmă și un păstor« (Io. 10, 16). Unul din Luteranii de seamă ai timpului de față, E. Brunner scrie de curând: »Nu ne mai interesăm de luteranism; astăzi ne interesăm de adevăr. Nu veți mai găsi pe nimeni în stare să-și pună capul pentru luteranism.«

În legătură cu aceste năzuințe de unitate ale creștinilor desbinați, trebuie să amintim că astăzi nu se mai vorbește și cu atât mai puțin se scrie de o inspirație dumnezeiască privată, adecă de dreptul de a ceti și tălmăci fiecare cuvântul lui Dumnezeu cum află de bine, nici de dreptul liberei cercetări a Sfintei Scripturi ca a oricărei alte cărți, nici de particularisme ori de individualisme. S'au încredințat și se încredințează cu toții că, unde nu-i cap, vai de picioare. Așa-i și cu creștinătatea, precum și cu omenirea întreagă. Nefiind cine să poruncească acestei creștinătăți și omeniri desbinate, ele se svârcolesc din războiu în războiu, din ruine în ruine.

Bine, se va zice, dar Papa de ce nu încearcă să pună capăt acestor rele? Încearcă, dar din lipsă de sprijin, adică de

urmare a povețelor ce dă, nu izbutește. Papa Leon XIII izbutise pe vremuri să înlătore războiul dintre Spania și Germania din pricina insulelor Caroline, fiindcă a fost ascultat. Sf. Părinte Papa Pius XII de acum încă a încercat să innăbușească războiul de astăzi, dar n'a reușit. Din cele 14 încercări de înlăturare ale războiului izbucnit la 1 Septemvrie 1939 cel puțin zece sunt ale sale. Și ce ne spune Sfinția Sa în cea dintâi enciclica »Summi Pontificatus« ? Ne spune că, dacă povețele sale au fost ascultate cu respect, totuși n'au fost urmate.

Văd și alții răul acesta al desbinării omenirii, mai ales al creștinătăței? Văd. Un teolog protestant (Iulius Richter), vorbind la congresul din Tambaram-Madras (India), striga, în numele băștinașilor: »Liberați-ne de nenumăratele voastre secte: voim pe Hristos și răscumpărarea lui. Lăsați-ne să ne întocmim bisericile, fără să ținem socoteală de sectele europene și americane.« Într'un apel din 1936, treizeci de fruntași episcopalieni Americani spun: »Această unire (a tuturor creștinilor) nu e cu puțința decât sub scutul Scaunului catolic și apostolic al Romei.« În conferența anglicană dela Edimburg din 1937, arhiepiscopul de Canterbury declară: »zilele individualismului religios (când fiecare credea ce voia), ale egoismului (deci și ale naționalismului) bisericesc au apus«. Catolicitatea Bisericii se impune tuturor,« — chiar fostul mitropolit pravoslavnic al Rusiei, Tichon, primind și el octava de rugăciuni despre care vorbim, scrie: »Aceste rugăciuni și acest gând nouă, Rușilor, ne sunt deosebit de scumpe, pentrucă Golgota pe care a trebuit s'o urce țara noastră ne-a arătat nevoia unităței pentru a ne putea împotrivi celor fără Dumnezeu și nelegiuirei.«

Potrivită e această mișcare? Da! Ce poate mai ușor să înlătore tulburarea, ura, vrajba, războiul, dacă nu rugăciunea? Oare, rugându-ne cu toții aceluiasi Dumnezeu, nu recunoaștem că avem același Părinte comun și, în urmare, că suntem frați? Nu poate fi tulburare nici înfrățirea tuturor oamenilor, în rândul întâlu a creștinilor prin adevăr și dreptate. Această înfrățire

nu va să însemne că ieși dintr'o lege și întri în alta; nici ca unii, cei mulți, înghit pe alții, cei puțini; ci înseamnă adunarea tuturor celor botezați în unica Biserică mântuitoare a lui Isus Hristos care trebuie să fie aceeași pentru toți, adică universală sau catolică. Această adunare nu e înfrângere pentru nimeni, ci biruință, biruință în Hristos, pentru toți. Ceeace se va înlătura prin această înfrățire a tuturor va fi ceea ce ne ținea dezbinați până acum: particularismul, individualismul, naționalismul, sectarismul nostru nemăsurat. Toți vom fi mai bogați, nimenia mai sărac, fiindcă ne vom îmbogăți cu haruri și cu învățături, pe care numai o Biserică universală sau catolică ni le poate da.

Dar, va zice cineva, nu e mai bine să lăsăm în grija timpului și această unire a tuturor? Nu! Timpul nu totdeauna e doftor bun. Unele boale le lecuște, altele le înrăutățește. Inmulțirea sectelor, ivirea celor fără Dumnezeu, comunismul nesăbuit, noul păgânism cu neistovita sete de avere, plăcere și putere, încă sunt isprăvile marelui doftor, timpul. Și cine să-și ia răspunderea pentru răul nemăsurat ce vine din amânare?

Cumpănind deci toate acestea bine, văzând ce rău mare de rugăciuni și haruri dumnezeiești s'a pornit dintr'un izvor mic: dându-ne seama de dorul de unitate mai mare decât am putea bănuși în felurite părți ale lumii și la cele mai diverse popoare; înțelegând și cât de potrivită e toată această mișcare general creștinească, nu ne mai rămâne decât »pentru unirea tuturor Domnului să ne rugăm!«

Agru și presa bună

Domnul nostru Isus Hristos a venit în lume pentru ca să se mântuiască prin El lumea. El, Cuvântul cel din veci născut

al Tatălui, Unul născut Fiul a lui Dumnezeu, lasă sânul Părintelui celui ceresc, vine în lume, se face om întru toate asemenea nouă, afară de păcat. Treizeci de ani trăește retras de lume, neștiut, nebăgat în seamă, pentru ca El, Domnul ceriului și al pământului, cu sudoarea feței sale să-și câștige pâinea cea de toate zilele. La vârsta de 30 de ani, părăsește casa părințească, părăsește și pe Maica cea sfântă și preacurată... pentru ca să-și înceapă activitatea publică. Trei ani și mai bine îl vedem umblând prin lume bine făcând. Pe orbi îi vindecă, pe schiopi îi pune din nou în picioare, surzilor le dă auzul, orbilor le dă vederea pierdută sau pe care nu au avut-o niciodată, pe leproși îi curățește, ba chiar și morți învie. Și după ce tuturor toate se face, după ce vine în ajutorul tuturor cari cu credință aleargă la El, drept răsplătire pământească este bătut, chinuit, sbiciuit, încununat cu spini și mai pe urmă răstignit pe lemnul rușinos al crucii, între doi făcători de rele.

S'a îngrijit ca să ne pună sub ocrotirea Maicii Sale. Ne încredințează Miresei Sale, sf. Biserici, prin care ne cârmuesc, împotriva dușmanilor de tot felul ne apără, prin mijlocirea sf. Taine asupra noastră bogăția darurilor cerești o revarsă, iar cuvântul Domnului întreg și neschimbat ni-l propovăduiește, pe calea mântuirii ne ajută. Așa a vrut cerescul Intemeietor al Bisericii, ca ea să ne fie Mamă bună. Așa a vrut dumnezeescul Mântuitor ca preoții Lui cu cuvântul și cu pilda vieții lor să ne ajutore pe calea mântuirii.

Dar nu numai preoții au îndatorirea de a ne ajutarea prin cuvântul și pilda vieții lor în calea spre mântuire. Aceasta îndatorire este așezată și zace pe umerii fiecărui adevărat creștin. Și pentru ca să putem face din destul acestei îndatoriri nu ajunge ca noi, turma cuvântătoare a lui Hristos, Păstorul cel veșnic, suntem adunați în staulul Său, în Biserica Sa, ci trebuie ca în sânul acestei Biserici să ne străduim a ne uni și mai strâns pentru a ne putea împlini mai ușor și mai cu rod toate îndatoririle așezate pe umerii noștri. Sfântul Părinte, capul creș-

tinătății, așteaptă dela toți creștinii drept credincioși de sub păstorirea lui, să fie de ajutor preoților în munca pentru mântuirea sufletelor, iar pentru ca mai ușor s'o poată face asta, așteaptă să-și închege rândurile în anumite asociații, pentru ca mai ușor să poată lucra în spiritul învățaturii lui Hristos pe toate terenele: religios, moral, social, economic chiar. După cum se întovărășesc oamenii pentru ca să-și rânduiască cele vremelnice, se întovărășesc pentru ca să pască împreună vitele, oile șcl. tot așa trebuie să se întovărășească pentru a munci pentru o vieață mai creștinească, pentru lățirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ. O astfel de tovărășie este răspândită astăzi pe întreg rotogolul pământului și se numește Acțiune Catolică, iar la noi se numește Agru. Cei ce fac parte din această tovărășie fac adevărată apostolie. Ei lucrează cu aprobarea mai marilor bisericești și sub supraveghierea acelora. Munca pe care o depun ei se numește Apostolatul mirenilor. Drept aceea fiecare mirean, care încă nu-i scris în această asociație să se străduiască să se înscrie cât mai îngrabă, și fiecare membru al acestei asociații să se străduiască a lucra cât mai cu râvnă pentru atingerea scopului pe care-l are asociația aceasta.

Să nu creadă nime că dela membrii Agrului se așteaptă să apuce lumea în cap și să predice cu rând și fără rând. Propovăduirea cuvântului dumnezeesc Domnul nostru Isus Hristos a încredințat-o apostolilor și următorilor lor. Asta nu se ține de mireni. Dar pot mireni foarte bine să vorbească cu semenii lor despre cele auzite în predici, și pot să îndemne atât cu cuvântul cât și cu pilda vieții lor și pe alții la toate cele ce se țin de adevărata vieață creștinească. Pot și mireni foarte bine și trebuie să se înșiruie între apărătorii sfintei Biserici. Și fiindcă contrarii bisericii lui Hristos astăzi luptă împotriva acestei Biserici mai ales prin scris: prin gazete (ziare), prin reviste, prin cărți... drept aceea și noi va trebui să ne folosim de aceeași armă pentru a ne apăra împotriva atacurilor lor. Iată ce scrie sf. Părinte dela Roma: »E de mare importanță

să recomandăm episcopilor ceea ce de mult timp ne stă la inimă și asupra căruia Noi insistăm des, ca munca scriitorilor catolici, bine regulată și îndrumată, să fie încurajată și dezvoltată... Pentru a lupta cu arme egale, e absolut necesar ca scrierilor (dușmane) să li-se opună scrierile noastre: în acest mod vor putea fi zdrobite atacurile, demascate perfidiile, împiedecate erorile veninoase, iar datoria și virtutea afirmate și încurajate«. Dușmanii bisericii ne lovesc prin scrisul lor, deci prin scrisul nostru trebuie să prindem loviturile. Ei vreau să ne strice moravurile cele bune prin scrisul lor, deci prin scrisul nostru ne vom strădui a păstra năravurile cele bune și creștinești. Ei vreau să ne învenineze sufletele prin scris, deci vom căuta să nimicim efectul veninului prin scrisul cel bun.

Pentru ca s'o putem face aceasta se cer două lucruri. În-tâiu: să nu cumpărăm și să nu citim cărți, cari nu sunt aprobate de sf. Biserică. Insuși faptul că nu-și trimit cărțile la mairii bisericești pentru aprobare, arată că umblă pe căi lăturalnice, și că în cărțile lor se găsesc și lucruri cari sunt ori împotriva credinței ori a bunelor moravuri. Cine se joacă cu focul se arde. Scrisul rău este un foc, care arde ceea ce ai mai scump, îți arde credința fără de care este cu neputință a plăcea lui Dumnezeu.

Al doilea lucru, pe care trebuie să-l facem este să ajutăm, să sprijinim scrisul bun. Și când vorbesc de scris, înțeleg gazetele (ziarele), revistele și cărțile. Mă veți întreba: cum putem sprijini scrisul bun? Pe mai multe căi. Când se vestește în biserică, că se face colectă pentru »Presa bună«, ne deschidem cât se poate mai larg baierile pungii noastre. O știm cu toții că fără de bani nu poți tipări cărți. Deci acei buni sufletești părinți ai noștri, cari stau noți dearându-l la masa de scris și pun pe hârtie gândurile și învățăturile bune trebuie ajutamați, ca cele scrise de ei să se poată tipări, ca așa învățăturile lor să poată ajunge în cât mai multe mâini. In alte țări și la alte neamuri se găsesc oameni bogăți cari jertfesc,

milioane grele pentru a lățirea cărților în cari se cuprind învățături potrivnice învățaturii Bisericii lui Hristos. Noi nu avem bogățani de felul acesta. Chiar pentru aceea trebuie să adunăm apa cu ciurul, adecă să adunăm dela mulți cu puținelul, pentru ca să putem face ceva ispravă. Deci să nu ne sgârcim ci să dăm cât putem mai mult.

A doua calea pentru a ajuta »Presa bună« este să cumparam cărți bune. Știți vorba din bătrâni: »ai carte, ai parte, n'ai carte, n'ai parte«. Ai carte bună, ai parte de învățatură bună, de bun îndrumător pe calea vieții. N'ai carte bună la casă, nu ai parte de îndrumător bun, deci ușor poți rătăci și prin asta ușor îți poți osândi sufletul. Străduiți-vă a pune în mâinile copilașilor voștri cărți, dar băgați bine de seamă: nu ori ce cărți ci numai cărți bune. Dacă te duci la târg îi aduci »puiul târgului« poate niște bomboane ori niște lucruri fără nici un folos. Mai bine adă-i o carte bună, și pune-l să citească căci din ce citește el învață el, dar poți învața și tu și ceilalți căseni ascultându-l cum citește, și pe deasupra îi dai prilejul să învețe a citi bine.

A treia cale pentru a ajuta »Presa bună« este lățirea cărților bune. Fiecare să se străduiască să fie un apostol al cărților bune. Cărțile cari ies la Kolozsvár-Cluj dela Asociațiunea sf. Nichita, cărțile cari ies la Nagyvárad-Oradea, precum și cărțile ce se tipăresc la mănăstirea Bikszád-Bicsad, sunt cărți bune, pe cari le puteți citi și lăți fără frică. Fiți deci apostoli cu cuvântul, cu vieța voastră și cu sprijinirea presei bune, adecă prin cumpărarea și lățirea cărților bune. Amin.

VIEAȚA PASTORALĂ

Misiuni sfinte

Preotul este păstorul cel bun, care tuturor toate se face pentru ca pe toți să-i povățuiască pe ale mântuirii spinoase căi. Păstorirea sufletelor nu-i lucru ușor. Un mare sfânt al Bisericii spunea pe vremuri de mult trecute; »divinorum omnium divinissimum est cooperari Deo ad salutem animarum.« Intr'adevăr. Intre lucrurile dumnezeești cel mai dumnezeesc lucru este, a fi împreună lucrătorul lui Dumnezeu întru mântuirea sufletelor. Preoții, în cursul veacurilor, făcut-au tot ce omenește se putea face pentru a ajuta sufletele în ale mântuirii. Nu vom tăgădui, că între păstori găsitu-s'au și lupi răpitori îmbrăcați în piele de oaie. Dar aceștia au fost relativ puțini. Marea majoritate a preoților a fost la locul lor; în slujba lui Dumnezeu pentru mântuirea sufletelor, pentru mântuirea turmei cuvântătoare.

Ceeace s'a zis despre Biserică în general, putem zice, și trebuie să zicem și despre Biserica noastră română unită în special. Deși aceasta biserică, chiar din clipa zămislirii sale, a trebuit să lupte cu greutate enorme... a răzbit. Clerul ei la început era ca și ceilalți membri ai clerului românesc, fără multă cultură teologică. Dar cu încetul vremile se schimbă. Contactul cu Apusul luminat, educarea unui important număr de tineri în școlile de înaltă cultură teologică din Apus, fac ca încetul cu încetul să se schimbe fața acestei biserici. Metode de pastorație, timp îndelungat și cu vădite rezultate probate în Apus, cu timpul, în ediții mai mult ori mai puțin »nestrificate«, se aplică și la noi. Dintre cele multe de data asta voiu pomeni numai sfintele misiuni, cunoscute la noi sub numele de »misiuni poporale.«

Despre necesitatea de a se introduce și la noi acest soi de deprinderi sufletești, atât de salutare pentru înviorarea morală a credincioșilor, s'a vorbit, s'a discutat mult. Cele dintăiu misiuni le-a ținut mult regretatul canonic blăjan Ștefan Roșianu. Inceputul a fost modest de tot. Rezultatul sf. misiuni, socotit în cifre, oricât de modest l'am socoti astăzi, atunci era ceva »extraordinar«, precum ceva extraordinare erau însăși misiunile. Găsitu-s'au mulți preoți, cari au aplaudat modestul început, stăruind pentru continuare pe o scară mai întinsă pentru generalizarea lor. Dar ca totdeauna și la orice inițiativă bună, găsitu-s'au și potrivnici, cari ar fi dorit să se zugrume acest început bun, chiar în fașă. Dar lucrurile lui Dumnezeu merg înainte în butul împotrivorilor oamenilor. Iși fac cale. Și trebuie să și-o facă până răzlesc și biruesc toate piedecile ce li-se pun în cale. Așa s'a întâmplat și cu sfintele misiuni. La Blaj se constituie »Reuniunea de misiuni sfinte«, iar Ordul sf. Vasile dela modestul Prislop din Țara Hațegului face să i-se audă glasul pe întreg întinsul provinciei noastre metropolitane dela Szelistye-Seliștea Mărmaros-Maramureșului până la Vulcanul Hunedoarei și din fundul Banatului până la extremitățile eparhiei de Nagyvárad-Oradea.

Astăzi, mulțumită lui Dumnezeu, sfintele misiuni nu sunt ceva extraordinar, ci lucruri de rutină în întreagă Biserica noastră română unită. In Eparhia de Nord există o Reuniune de misiuni sfinte a preoților din aceea eparhie, care lucrează cu sistem, foarte temeinic. Mai târziu la cinci ani se țin misiuni în fiecare parohie. Dacă nu le cere »purtătorul oficiului parohial«, le impune Centrul, sub care trebuie să înțelegem Reuniunea de misiuni. Spre lauda preoților din eparhie fie zis, nu ajunge lucrul la »impunere«, fiindcă preoții, dându-și seamă de rostul misinnilor ca mijloc de pastorație le cer, stăruiesc chiar să le aibă. In eparhia de Kolozsvár-Cluj, Szamosujvár-Gherla încă există un Comitet central, care aranjează toate cele în legătură cu sf. misiuni, stăruind să se țină la timp binevenit în tot

locul. Despre eparhia de Nagyvárad-Oradea nu știu nimic pozitiv, dar îmi place a crede că situația nu-i mai pe jos decât în celelalte eparhii.

Ce privește modul de a se ținea sf. misiuni, ce privește »tehnica« lor, se poate spune că am evoluat mult, în spre mai bine. La început se țineau misiuni de câte trei zile întregi și două jumătăți, cu câte patru predici la zi, toate chilometrice, fiindcă nu se putea încipui predică la misiuni mai scurtă de o oră. Imi aduc aminte că molestam lumea răbdurie cu câte patru predici la zi de câte 5 sferturi de oră, pelângă sf. slujbe în cadrele cărora se țineau predicile.

Astăzi, membrii cinului călugăresc al Sf. Vasile cel Mare țin numai misiuni de 7—8 zile. Se mai țin și misiuni de câte 5—6 zile. În eparhia de Kolozsvár-Cluj—Szamosujvár-Gherla este o dispoziție de sus ca sinoadele protopopești să fie premerse de misiuni de câte 3 zile. Deocamdată atâta. Multe ar fi mai de spus în legătură cu stintele misiuni. Spațiul nu ne îngăduie s'o facem de data asta. Să nădăjduim că vom avea prilejul să revenim asupra acestei chestiuni pentru a lămuri anumite lucruri, dela cari în mare parte atârnă succesul acestor deprinderi sfinte atât de importante pentru înviorarea vieții sufletești și pentru ridicarea nivelului moral al poporului nostru credincios.

Întrebări și răspunsuri

Întrebare. »La un botez am asistat mai mulți preoți. Preotul botezător la aplicarea botezului rostește de trei ori formula în întregime: Botează-se... de fiecare dată turnând odată apă pe

capul botezatului. După botez se discută între preoți, dacă e bine cum s'a procedat, sau nu?»

Răspuns. Chiar dela început țin să declar că sunt ispitit a crede că de data asta nu-i vorbă de un caz practic, de un caz care într'adevăr s'a întâmplat, ci de un caz fictiv, iscodit pentru a pune capăt unei discuții teoretice dintre preoții, cari după botez nu erau sgârșiți întru aducerea argumentelor pro și contra. Dar, că e vorbă de un caz practic ori numai de unul fictiv, în cele ce urmează cu dragă inimă dăm răspunsul cerut.

La sf. botez, ca la ori care altă sf. taină, deosebim două elemente: materia și forma. Ce privește materia, la taina sf. botez facem deosebire între materia remotă și materia proximă. Cu privire la materia remotă, în cazul nostru nu-i nimic de dificultat. Materia remotă este apa naturală. În cazul nostru s'a folosit astfel de apă, deci în punctul acesta nu există nici un dubiu, cu privire la validitatea botezului. Materia proximă a botezului este »aplicarea apei făcută de ministru cu intenția de a boteza«. Nici în privința aceasta nu există nici un dubiu. Preotul botezător a turnat pe capul celui botezat apă. Turnarea a fost însoțită de rostirea cuvintelor, a »formulei« botezului.

În legătură cu turnarea apei și rostirea cuvintelor, se naște întrebarea: de câte ori se toarnă apă, și de câte ori se rostesc cuvintele?

Răspunsul la aceasta întrebare este următorul: Până cel ce botează rostește formula, toarnă apă de trei ori, și anume câte odată când se pronunță singuraticile persoane ale sf. Treimi. În acțiunea aceasta stă forma botezului și aplicarea materiei proxime.

Cum să se facă botezul? Că se face prin cufundare ori spălare sau stropire nu importă. În esență e tot una. Ori că se face într'un fel ori în celalalt, botezul este valid. Ținem să notăm că în biserica noastră este în general obiceiul ca să se facă botezul prin turnare. Cum are să se facă aplicarea materiei

ne dă îndrumări cartea noastră rituală, numită Euhologhion sau Molitvenic. In acesta (ediția cea mai nouă de Blaj dela 1940. aflăm următoarele îndrumări: »Și după ce-l unge cu untdelemn, îl botează, ținându-l drept cu fața spre Răsărit, și zicând:

Botează-se robul lui Dumnezeu (cutare)

în numele Tatălui

și al Fiului

și al Sfântului Spirit.

Amin, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și când pomenește persoanele Sfintei Treimi, îl afundă de fie care dată în apă și îl ridică. Sau toarnă, tot de atâta ori apă pe capul celui ce se botează.« (Pag. 17). Instrucția după care este a se face botezul mi-se pare destul de clară, fără ori ce echivoc, fără să admită o altă interpretare. Dar pentru ca să se vadă și mai lămurit, chiar și pentru cei ce ar căuta nod în papură pentru a justifica o altă practică, ținem să arătăm ce indicații dau în privința acesteia tipicoanele noastre. Cel de Bojor—Papiu—Roșianu, la pag. 165, spune următoarele: »Preotul, deșteptând în sufletul său credința, speranța și iubirea imediat înainte de administrarea sfântului Sacrament, și luând în mână vasul cu apă, toarnă pe capul catehumenului, zicând: Botează-se servul lui Dumnezeu (cutare) în numele Tatălui (și varsă apă) și al Fiului (și iarăși toarnă apă) și al Spiritului sfânt; Amin, și varsă a treia oră, tocmai când exprimă numele persoanelor dumnezeiești«.

In urmare: până se rostește forma odată se varsă, ori se toarnă apă de trei ori.

In cazul nostru s'a turnat apă numai odată până s'au rostit cuvintele odată, și pentru ca turnarea sau vărsarea apei să fie întreită, s'au rostit cuvintele de trei ori.

Invățătura unanimă atât a teologilor cât și a moralistilor este că: la botez să cere o întreită turnare (vărsare) a apei, și o singură rostire a cuvintelor, sau a formei botezului.

Intreita turnare (cufundare, vărsare, stropire) este un obicei

străvechiu în biserică. Deja Tertullian zicea: »Ter mergitur« (se cufundă de trei ori). Tot așa Sf. Ieronim spunea: »Multa, quae per traditionem in ecclesiis observantur, auctoritatem sibi scriptae legis usurpaverunt, velut in lavacro ter caput mergitare. («Multe lucruri, cari se observă în biserică în temeiul tradiției, și-au însușit autoritatea legii scrise, cum este întreita cufundare a capului la botez«).

Este turnarea (vărsarea, cufundarea) întreită »de necessitate sacramenti«, așa, încât dacă s'ar vărsa, (cufunda ori turna) apă numai odată, Taina nu ar fi validă? Nici de cum. Pesch, în tartatul de teologie dogmatică »De sacramentis« (Tom. VI ed. IV, pag. 174, Nr. 376) zice: »Neque vero trina ablutio est de necessitate sacramenti«, va să zică: nu se cere întreita spălare. Ne spune pentru ce. »Quia ad materiam baptismi essentialiter nihil requiritur nisi ablutio, quae adest, sive unica sive trina,« fiindcă la materia botezului, în esență, nu se cere altceva decât spălarea, / Care există, fie că-i unică, fie că-i întreită. De aceeași părere este și cel mai mare moralist al Bisericii, Sf. Alfons, care la întrebarea, dacă la botez se cere o întreită spălare (turnare) răspunde: »Quod ad validitatem spectat, nulli dubium, validum esse baptismum per unam ablu-tionem collatam, ut omnes docent...« (Lib. VI. n. 107, qu. V). Cât privește validitatea, nimeni nu se îndoiește, că este valid botezul prin o singură spălare, după cum învață toți... De aceeași părere sunt toți moralistii. (Vezi Noldin, Lehmkuhl, etc.)

La fel se declară și moralistii români. Așa păr. Flueraș în »Uzul sacramentelor« pag. 51 — referindu-se la cele citate mai sus din Sf. Alfons, zice: »Turmarea sau cufundarea de trei ori nu se cere la validitatea Botezului — pentru aceasta e de ajuns o singură turnare sau cufundare, ci la liceitatea lui.«

În lumina celor de mai sus trebuie să susținem, că în cazul nostru, când preotul a turnat prima oră apă pe capul copilului rostind cuvintele sau forma botezului, copilul a fost botezat.

Ce trebuie să susținem despre a doua și a treia turnare?

A conferit sf. Taină a botezului din nou? A fost deci botezat copilul de trei ori? A fost valid botezul al doilea și al treilea?

Răspunsul este ușor. Știm că sunt taine, cari imprimă caracterul, sau, cum ni-s'a spus pe vremuri, când eram în clasele primare, »lasă în sufletul omului un semn neșters.« Intre aceste sf. taine trebuie să numărăm botezul, mirul și preoția. Dacă cineva le-a primit în mod valid, nu i-se mai pot conferi, nu-i iertat să i-se conferească. Și dacă totuși i-se conferesc? Răspunsul ni-l dă Noldin: »Si quis sacramentum [quod iterari nequit, denuo confert, nihil efficit, cum sacramentum simpliciter nullum sit«. (De Sacramentis, Art. 3, n. 26, pag. 26-27). Dacă cineva conferește taina, care nu se poate repeta, nu a făcut nimic, fiindcă conferirea din nou a sacramentului este pur și simplu nulă, fără efect.

În legătură cu asta ar mai fi o întrebare. Păcătuește cel ce a conferit din nou un sacrament ce nu se poate conferi de mai multe ori? Aici trebuie să facem o mică distincție: îl conferește »scienter«, adică dându-și pe deplin seama că repetă conferirea sacramentului, ori o face fără să-și deie seama de aceasta.

Dacă conferește sacramentul »scienter« de sigur păcătuește greu. »Qui scienter sacramentum non iterabile confert aut suscipit, peccato sacrilegii graviter peccat«. (Noldin o. c. pag. 27). Nu numai că păcătuește, ci se face vinovat de sacrilegiu.

Dacă e vorba de conferirea din nou a botezului, după cum susține Noldin, »in iteratione baptismi tum is, qui sacramentum confert, tum is, qui illud suscipit praeterea irregularitatem incurrit«, adică atât cel ce conferește, cât și cel ce primește botezul incurge iregularitate, devine iregular.

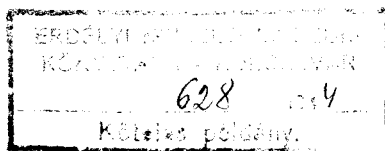
Ce se va zice în cazul de sub întrebare? A păcătuit greu preotul, care a botezat de trei ori copilul? A devenit iregular? Umila noastră părere este că nu a devenit iregular. Unde nu-i păcat nu-i cenzură, iar unde nu-i știință și voință nu-i păcat. Ignoranța — mai ales dacă aceea este invincibilă — și absența reavoinței scapă pe om de multe, chiar și de păcat.

CUPRINSUL:

	Pag.
<i>Ca vleață să aibă și mai multă să aibă</i> — — — — —	3
<i>Anul nou</i> — — — — —	6
<i>Dumineca înainte de Botezul Domnului.</i>	
Cum să pregătim calea lui Isus — — — — —	10
<i>Botezul Domnului</i> — — — — —	14
<i>Duminecă după botez.</i>	
Hristos îndeamnă la Pocăință — — — — —	18
<i>Dumineca leproșilor.</i>	
Despre păcat — — — — —	22
<i>Dumineca lui Zahariu.</i>	
Despre Isus din Sfânta Taină — — — — —	27
<i>Trei Ierarhi.</i>	
Pentru ce trebuie să cinștim pe sfinți? — — — — —	31
<i>Întâmpinarea Domnului</i> — — — — —	35
<i>Dumineca Vameșului și a Fariseului.</i>	
Despre rugăciune — — — — —	40
<i>Dumineca Fiului rătăcit.</i>	
Despre Indurarea lui Dumnezeu — — — — —	45
<i>Dumineca lăsatului de carne.</i>	
Semnele venirii lui Isus la judecata cea mare — —	49
<i>Dumineca lăsatului de brânză.</i>	
Pentru ce trebuie să postim — — — — —	53
<i>Dumineca I din post.</i>	
Chemarea lui Filip și a lui Natanail — — — — —	57
<i>Dumineca II-a din post.</i>	
Isus vindecă un slăbănog — — — — —	61

	Pag.
<i>Dumineca III-a din post.</i>	
Prețul sufletului — — — — —	66
<i>Bunavestire.</i>	
Stricăciunea pricinuită de Eva reparată de Maria —	70
<i>Dumineca IV-a din post.</i>	
Diavolul se străduiește să ne nefericească atât vreme- melnic cât cât și pentru toată veșnicia — —	74
<i>Dumineca V-a din post,</i>	
Isus își prezice patimile, moartea și învierea — —	78
<i>Dumineca Florilor.</i>	
Cum au primit oamenii buni pe Isus la întrarea lui solemnă în Ierusalim? — — — — —	82
<i>Prima zi de Paști</i>	
Pentru ce ținem Paștile? — — — — —	86
<i>A doua zi de Paști.</i>	
Cum să prăznuim Paștile? — — — — —	91
<i>Sfântul Gheorghe.</i>	
Mucenicie sufletească — — — — —	95
<i>Dumineca mironisitelor.</i>	
Omilie — — — — —	99
<i>Pentru octava de rugăciuni 18—25 Ianuarie.</i>	
Istoric — — — — —	104
<i>Agru și presa buna</i> — — — — —	107
<i>Intrebări și răspunsuri</i> — — — — —	114

DE ACELAȘ AUTOR:

	Prețul:
Visul căprarului Nicolae — — — — —	0.50 P.
Predici mariane — — — — —	1.50 „
Cuvântul adevărului veșnic — — — — —	3.— „
Păstorul sufletelor — — — — —	3.— „
Cuvântul Domnului — — — — —	3.— „
Adevăruri veșnice — — — — —	3.— „
